

היא חיבה אחת ויחפלא, ויפרש לו ר' אמי
 כי היא ר"ת בג"ל,
 ושב"י ושמו בני ישראל,
 ושכן ח'ר'רים סימן כמנתת שי כי מלת ירחו
 כל אוריותא בצרה הר', פי' ח' ר"ל חמשה
 חומשי תורה נ',
 ושליש"ב ושומע לי ישכן במת,
 וש"מ ושם מכואר,
 ושמתו בהם אות סימן במסרה כי קדמאה
 במדבר כ"א ל"ב בתיב האמרי אשר שם,
 תנינא שם ל"ב ל"ב האמרי אשר בה, כמו
 בפסוק הזה שאותיות ש' מ' במלת וש'מ'תי
 קודמות לאותיות בה שבמלת ב'ה'ם,
 וש"נ ושם נסמן,
 ושעכ"י ושלום על כל ישראל,
 וש"ר ושלום רב,
 וש"י ושם רשעים ירקב,
 וש"ש ושלום שלום,
 וש"ת ושלום תנינא, ושםא תאמר,
 ו"ת ששה תקונים [ק],
 ות"א ותרגם אונקלוס,
 ותאכל היא והוא סימן במסרה כי קדמאה
 ויקרא ט"ו ל"א נאמר שבת שבתון היא,
 חנינא שם בג' ל"ב שבת שבתון הוא, כמו

בפסוק זה היא קודם להוא,
 ותב"צ ותירוצו בצרו, ותשוכתו בצרו,
 ות"ד ותוכן—ותמצית דבריו,
 ותותו"צ ותשובה ותפלה וצדקה,
 ותמו"ם ותן טל ומטר,
 ות"י ותרגם יונתן,
 ות"י ותירץ,
 ות"ל ותיפוק ליה, ותערב לפניך [ת],
 ותל"ם ותו לא מירי,
 ות"ם ותנשא מלכותו,
 ותמ"ל ותנא מסייע ליה,
 ות"מ'נ'ע' וילד ת'מורה מ'תו ג'תכפרו ע'ברה
 שנתה, סימן לחמש הטאות מתות (פסיקתא
 הובא בתי"ט ריש ס"ד דתמורה),
 ות"ע ותני עלה, ותערב עליך,
 ותרא עיין טוב,
 ות'ר'ין' לשון אלם סימן למנין פסוקי ספר
 יהושע שהם 656 בנימטריא של זו המלה
 הרשומה—אפשר שייכות לזה הסימן אל זה
 הספר שרגילין לומר אלם כרג ורג הוא נון
 בארמית כלומר ספרו של יהושע בן נון,
 ות'ש"ר ד'בורה' סימן למנין פסוקי ס' משלי
 שהם 915 בנימטריא של האותיות הרשומות,
 ותתכ"ב ותלמוד תורה כנגד כולם.

ז.

כ"ו השמות ז'בלון א'פרים ב'נימין י'הודה
 ש'מעון ג'ד בטעם זרקא,
 זאב שמן סימן במסרה כי מלת צבא בכמדבר
 י' האמורה אצל ששת שבטים אלה, ז'בלון
 א'שר ב'נימין ש'מעון מ'נשה ג'פתלי היא
 בז"ק,
 זאה"ל זכור אותו האיש לטוב,
 זא"ו—זאר"נ זה אלי זאנוהו,
 זא"ז זה אחר—אל—אצל—את זה, זמרו אלהים
 זמרו, זנב אל זנב,
 זא"ח זאת חנוכה (כן נקרא יום האחרון של

ז' זאת, זה, זהובים, זהר, זו, זוונ, זוה, זיין
 (אות השביעית באלפא ביתא), מספר 7,
 זכר, זמן, זרע,
 ז"א זה אומר, זה אינו, זוג אחד, זכות אבות,
 זכרון אהרן [ס], זעיר אנפין, זקן אהרן [ס],
 זרע אברהם [ס], זרע אמת [ס], שבע
 אותיות [ק],
 זא"ם זה אומר אני מצאתיה,
 זא"ב זה אומר ככה, זכור את בוראך (עיין
 ולבי"א), זמרו אלהים ככבוד,
 זאב ישאג זרוק סימן במסרה כי בכמדבר

תוכת אשם. וענין הסימן פירש שם בדרך רמז.
 זכ"ד זילבערגראשין. זמן גרמא.
 ז"ד זה דוקא. זו דעת. זקוקין דנורא [ס].
 זריקת דם.
 זכ"ג שבעה דברים בגולם.
 זכ"ד סימן לשתי הלחם מנחות צ"ו ארכן ז'
 רחבן ד' קרנותיה ד'. כל"ל עושה כוונים
 בהסימן ע"ד הקבלה.
 זכ"ד זקוקין דנורא זבעורין דאשא [ס].
 זכ"ל זו דומה לזו.
 ז"ה זה האות—האיש—הדבר—הדין—הדרך.
 זה הוא. זהו הקדוש. זכר הכרית. זמרת
 הארץ [ס]. זקני הדור.
 זה' זהובים.
 זה"א זמרי הורג אדוניו.
 ז"ה אל"י זה השלחן אשר לפני י"י.
 והיה ז"ה שלום סימן בשחל ראש השנה
 ביום ז' או ה' או נצבים וילך מתוכרין
 (לקוטי הפרדס מרש"י).
 זה"ב זמן הבית.
 ועשית שלחן ז"ה"ב טהור סימן לשלש ברכות
 המזון של תורה, ברכת הו"ן ה'ארץ ב'זנה
 ירושלים (שו"ת יבין ובוועז ח"ב סי' ט"ז).
 זה"ד זה הדבר—הדין—הדרך.
 זה"ז זמן הוה.
 זה"ח זהו חדש.
 זה"י שכעת הימים.
 זה הכלל כל המחובר לו מן החמור ממנו
 טמא מן הקל ממנו טהור סימן פסחים
 ק"י לענין זונות תרי דחמרא וחד דשיכרא
 לא מצטרף תרי דשיכרא וחד דחמרא מצטרף.
 זה"ל זה הלשון. זכות היא לו. ועליג הכהן
 לויטערבאך (סופר מפורסם).
 זה לי עשרים שנה אנכי בביתך סימן ע"ז
 ט' המונה להורבן הבית ושבת הפרטים יוסיף
 על פרטי מנין מלכות יון כ' שנה. (אפשר
 כי כונת בעל הסימן לרמוז מלת לי בר"ת
 למלכות יון כשתוסיף כ' שנה או אנכי בביתך
 אהיה מכון למנין הבית).

חנוכה מפני שקורין בו זאת חנוכה).
 זאצ"ל זו אינה צריכה לפנים.
 ז'א'ת' ע'ש'ו' ו'ח'י'ו' זכור אל השכח עשה
 שמים וארץ והוא חיינו ואורך ימינו (מבוא
 המדרש).
 ז"ב זה בורר (פ"ג דסנהדרין). זה ברור. זהב
 בזהב [ג]. זכור ברית [ת]. זכרון בספר [ס].
 זמן כמה [ס]. זרע ברך [ס].
 זכ"א זכור ברית אברהם [ס].
 זכ"ב שבע בנינים בו.
 זכרני אלהים אותי זכ"ד טוב. לא זכ"ד
 פור סימן כי פורים לא יחול ביום שני
 ורביעי ושבת (לקוטי הפרדס מרש"י, וענין
 הסימן כי ימים אלו טובים ולא יפילו בהם
 פור עלינו).
 זכ"ד'ו' סימן לימים הראוים לקביעת ר"ה אדר
 שבת. שני. רביעי. ששי (מגילה ל"ב ברש"י).
 זכ"ד'י ישעיה דוב זילבערכוש (סופר מפורסם
 חותם כן לפעמים במאמריו).
 זכ"ד'ר זכור בשבת דראש חרש (כ"ש ול"ר).
 זכ"ג זכרון ונפתלי.
 זכ"ז זה בזה.
 זכ"י זרע בירך [ס] (יש כותבין כן). זרע בית
 ישראל.
 זכ"ל"א זה בורר לו אתה.
 זכ"ע זה בפני עצמו.
 זכ"ר זיל כתר רובא. זרע ברך ראשון [ס].
 זכ"ש סימן ב"מ ג"א לשמות החכמים המדברים
 שם בהקושיא מני מתניתין, ר' אלעזר רב"ה
 ר"בא ר' אשי. כל"ל פ"י ע"ד הרמז.
 זכ"ש זכת שמואל [ס]. זרע ברך שני—שלישי.
 ז"ג זה נזכר [ד]. זילבערגראשען. זמן גרמא.
 זקף גדול. זרע גוים. שבעה נברו (לקה"ת).
 זכ"כ זה גם כן.
 זכ"ם נס"ן סימן ב"ב ע"ח לשמות החכמים
 ששונים שם כלם ברין אחד ר' אליעזר ר'
 שמעון בן ג'מליאל ר' מאיר ר' ג'תן ס'זמכוס
 ג'זגם המדי. — כ' כל"ל לא ציין מתכמים
 תראשונים אותיות הראשונות שהיה יוצא

הערה. תפארת הצבי. ישנם חלקים הנהוגים
או הערות הנקראים בזה השם).
ז"ו ח'נ'פ'ק' ר'ש' סימן במסרה כי ח' וזין
קמוצין בתמניא אפי באלה האותיות.
ז"ח זהר חדש [ס]. זהרי חמה [ס]. זכאה תולקיה.
זמן תרוחננו. זמנא תרא. שבעה חדשים.
שבעה חסרים [ס].

זח"א סימן קביעות לשנה פשוטה. א' דראש
השנה יום ז'. השנה חסרה. א' דפסח
יום א'.

זחאר"ם זה חלק אדם רשע מאלהים.
זה"ג סימן קביעות לשנה מעוברת. א' דראש
השנה יום ז'. השנה חסרה. א' דפסח
יום ב'.

זח"ה זאת חוקת התורה.

זח"ו זבת חלב ודבש.

זחלעע"ק זרוק חומרא לאוירא על עיקריה קאי.
ז"ט זהר טוב.

זטה"ע ז' טובי העיר.

זט"ו ב"ו ד"ד ובי"ו סימן להפסקות בשבתות
שבין ארבע הפרשיות לפני הפסח. כ"ילה
ל"ב ברש"י. אם חל ר"ח אדר ביום ז' תהי
הפסקה ב"ו לחדש. ואם ביום ב' הפסקה
ביום ז' לחדש. ואם ביום ד' הפסקה ביום
ד' לחדש. ואם ביום ו' או יש שתי הפסקות
אחת ביום ב' לחדש ואחת ביום ז' לחדש.
ז"י זכר ישעיהו [ס]. זכרון יוסף [ס]. זכרון יעקב
[ס]. זכרון יצחק [ס]. זרע י"י. זרע יעקב
[ס]. זרע יצחק [ס]. זרע ישראל [ס]. שבעה
ימים.

זי"א זרעו יירש ארץ. שבעה ימי אבלות.

זי"ב זכותו יגן — ילין בעדנו. שבעה ימי
אבלות.

זיה"ח שבעת ימי החופה.

זיה"ט שבעת ימי המשחה.

זיו"י זה ישפיל וזה ירים.

זי"ל זכותו יעמוד לנו. זכרונו יהי לברכה.

זיל"א מהני"א מחליף איקא ויעקב (בל"ל
הנוסחא להניא). סימן ערוכין ס"ג לשמות
החכמים שנוכרו שם בהסעשה. זילא מהני

זהלצי"ב זה השער לה' צדיקים יבואו בו.
זה"ט זרע המלוכה.

זהע"י זה היום עשה י"י.

זה"ק זהר הקדוש.

זה"ר זכות הרבים.

זה"ש זה השם—השער. זו השעה—השנה. זה
שאמר.

זה"ת זאת התורה. זמן התפלה.

ז"ו זה ודאי.

זואצל"ז זו ואין צריך לומר זו.

זובא"ג זכור ושמור בדבור אחד נאמרנו.

זוה"ק זוהר הקדוש.

זו"ז זו וזו. זולת זה.

זו"ב זה וזה בודק (ד' ול"ר).

זו"ג זה וזה גורם.

זוטרא אמיה דעמרם סתרתו אחוותא ר'

טובי ור' דימי ור' יוסף סימן ב"ב קנ"א

להעובדות שם בעניני צואה ומתנה ונ"ל

דט"ס יש כאן וכצ"ל דר' טובי ור' דימי

בר יוסף. וכן מצאתי אח"כ בדל"צ. וזה

הסימן יש לו קשר עניני, קמנה אמו של

ר' עמרם משתי האחיות של ר' טובי ורב

דימי—בל"ל ודל"צ העתיקו וזמא, אך כדל"צ

העיר שבש"ס דפוס פראג מצא בן. והנה

מלת זמא רומזת להעובדא הראשונה. אמיה

להשניה, דעמרם להשלישית סתרתו אחוותא

דר' טובי ור' דימי בר יוסף להרביעית

והתמשית.

זו"כ זהב וכסף.

זו"ט זכ ומצורע. זבח ומנחה. זכריה ומלאכי.

זרם ומטר.

זו"נ זכר ונקבה. זמה ונבלה. זעיר ונוקביה [ק].

זו"ס זולל וסובא.

זו"פ זקן ונשוא פנים.

זו"ש זוהר שני. זכור ושמור. זקנה ושיבה.

זו"ת זוהר תנינא.

זות"א זכון וזכין הגרא איקרי.

ז"ז זה זכיתי (ב"ש ול"ר). זולת זה. זמורת זה.

זרע ורעף. זר זהב (בס' אור הנערב. בית

אפרים. טהרת הקדש. סקח ומסכר. עיני

שומע ומטעים סימן שבועות ל"א בן נמצא בש"ס דפוס וויניציא ולובלין במקום שנמצא בש"ס שלנו תלתא תלמיד וכו' עיין ערכו, בן הביא בס' תולדות תנאים ואמוראים, זכ"ו'ת"ם' יגן ז'הר כ"ד (ספרי קדש) ז'ת'הלים. הלמוד בהם יגן בעוה"ז ובעוה"ב (מורה באצבע להרחידי"א אות קי"ט).

זכ"ז זה בנגד זה.

זכ"ח זכרון יצחק [ס].

זכ"ט שבעה בוכבי לבת.

זכ"י זכר כלם לברכה.

ז"ך ל"ב ועליג כהן לויטערבאך (סופר מפורסם ועיין זה"ל).

זכנ"ז זה בנגד זה.

זכר' זכריה.

ז"ל זה לשוננו, זכור לטוב, זכרוננו לברכה, זכר לדבר, זכר להורבן, זכרנו לחיים [ת], זרע לכטלה.

זל"א זכור לאברהם [ס], זכרון ליום אחרון.

זל"ב זכרה לי אלהי לטובה.

זל"ג זכרו לברכה.

זל"ד זכרון לבני ישראל.

זל"ה זכר לדבר.

זל"ו זכרוננו לחיי העולם הבא.

זל"ז זרע לחיים וקיבה.

זל"ח זה לזה, זה לעמת זה

זל"ח זכר להניגה, זכר לחורבן, זכרנו לחיים [ת].

זל"ה זכרוננו לחיי העולם הבא.

זל"ט זכור לטוב.

זל"י זכותו לעד יגן בעדנו.

זל"יא זמירות ליום השבת.

זל"יב זכר ליציאת מצרים.

זל"ג זרעו לכם לצדקה.

זל"ה זכרוננו לברכה להי העולם הבא.

זל"ו זכר למעשה בראשית.

זל"ז זמירות למוצאי שבת.

זל"ח זכרוננו לחיי עד.

זל"ט זה לעמת זה.

זל"פ זכר לפסח.

זל"פ"ג סימן מגילה כ"ז לשמות החכמים שנשאלו

סימן לר' אלעזר מהגרוניא (לפי שלא נזכר שם אביו לקח שמו ושם עירו והשאר שישוים בשמותיהם לקח שמות אבותיהם). מהליף איקא ויעקב. לר' אחא בר תחליפא. ור' אחא בריה דר' איקא ור' אחא בר יעקב— והסי' הראשון זל"א מהגי"א הוא כפול בשווי קצת האותיות שבשמו כנ"ל. והענין שמפני זולו בכבוד חכם העיר אהניא ליה ונענש (בל"ל כתב שיש בזה רמז מוסרי—בויון וזלזול יש להם לישראל כיום תחת ההנאה והענג שהיה להם מלפנים, וכ"ז בא להם בשביל שהחליפו שמותיהם בשמות הגוים איקא תחת יעקב).

זי"ט זכר יציאת מצרים.

זימ"ה ל זכור ה' מה היה לנו.

זי"ע זכותו יגן עלינו, זכרוננו יעמוד עולם.

זיע"א זכותו יגן עלינו אמן.

זי"ך זה יצא ראשונה, זית רענן [ס],

זיר"א רב"א משרשי"א חנינ"א טובי"ה

ינאי יפה יוחנן מרחם יהושע מקצר סימן סנהדרין ק' לשמות החכמים שדרשו על פסוק כל ימי עמי רעים והנה שלשה הראשונים שהיו בני בבל וסמוכים להם וכאמריהם ידועים לא הוצרך בעל הסימן רק לציון שמותיהם אמנם ד' האחרונים בני א"י עשה זכר אצל שמותיהם גם לתכן מאמריהם. ר' חנינא אמר אשה טובה, לכן סימן חנינא טוביה והזכרון יהי מסדר האותיות בא"ב ת' ט', ינאי יפה שניהם באות יו"ד, יוחנן מרחם כי חנון ורחום אחד הוא, יהושע מקצר כי יהושע נקרא ריש קטיעא—בל"ל מפרש עפ"י קבלה.

ז"כ זה כונת. זה כפרתי. זה כתב. זכרי כהונה. זוקף כפופים.

ז"ך סימן כמסרה כמדבר י' כי כ"ז פעמים ארון ברית ה' נמצאים בכה"ק—ובעל מבין חרות שדי ביה נרנא.

זכ"א זה כונת אמרם. זכות אבות.

זכור עיין חרפת.

זכות טועה מנה במאתים חוץ בע"ד

זמ"ל זריון מקדומון למצות.
 זמל"ז זהירות מביאה לידי זריוות.
 זמל"ק ז' מלכין קדמאין [ק].
 זמ"נ זמן נחון.
 זמן עיין חרש.
 זמ"ץ נ'ק"ט סימן לשיתא סדרי משנת, זרעים
 ס'ועד ג'שים ג'זיקין ק'דשים ס'הרות.
 זמ"ץ נשי"א צרי"ך נד"י סימן סנהדרין י'
 להתנאים הצריכים לעבר שנה. ענין הסימן
 פי' בל"ל כבר היה בזמן שעבר שנשיא א'.
 הוא חוקיהו שנג בעבור השנה באופן שהיה
 צריך גדי, היינו קרבן לבפרת.
 זמ"ן שב"ח מכנ"ש סימן חולין י"א לשמות
 החכמים שהביאו ראיה מן התורה ראוליןן
 בחר רובא. אלעז'ר, ס'ד בריה דרבינא, ר'
 ג'חמן, ר' שישא בריה דר' אידן, רב"ת בר
 שילא, ר' אח"א בר יעקב, ר' ס'די, ר'
 ב'הנא, רבינ"א, ר' אש"י — על סדרן של
 האמוראים שלא בסדר הזמנים נותן בל"ל
 פעם ע"ד הרמו.
 זמעפב"ד זקן סמרא על פי בית דין.
 זמע"ר זכרון משה על רש"י (להכדילו מספר
 אחר בשם כוה).
 זמ"פ זמן פרעון. שבעה מיני פורעניות.
 זמ"ק זה מקום קבר.
 זמ"ש זה מה שאמרו.
 זמ"ש"ח זה מה שאמרו חכמים.
 ז"נ זאת נדבת. זרוע נסויה. שבע נקורות [ק].
 שבעה נקיים.
 ז"ן עיין מסיקים.
 זנול"ח זה נהנה וזה לא חסר.
 זנט"ל זה נותן פעם לדבריו.
 זנ"ל זה נראה לי. וכי נמי לחבריה. ובר
 נשמתו לברכה.
 ז"ס זה סוד. זהב סגור. שבע ספירות [ק].
 זס"ג זה סוד גדול.
 זס"ה זה סוד הכתוב.
 זסמ"ש זה סוד מה שאמרו.
 זס"ע זה סוד עמוק.
 זס'ש'ר"ץ אלה האותיות מפוצא השנים.

מתלמידיהם במה האריכו ימים. ו'כאי אל'עזר
 פ'רודא ג'חוניא — ור' נחוניא הגדול ור'
 יהושע בן קרחה לא חשיב שאותם לא שאלו
 כל תלמידיהם. להראשון רק ר' עקיבא
 ולהשני רק רבי ואפשר כי לא היו תלמידיהם
 כלל. — ור' זירא לא חשיב כי הסימן היה
 רק על תנאים. — כתב בל"ל בהסימן כיונו
 לתרץ מאי דקשה לכאורה לזה מסאי דאמרינן
 בני חיי זמווני לאו כזכותא תליא אלא במזלא
 והיכי אמרינן הבא שע"י זכות האריכו ימים.
 ורבותינו בעלי התוס' הקשו בעלמא כך
 ותירצו דמ"ס ע"י זכות גדול משתנה ומתהפך
 המול. וזה גרמו כמלת ז"ל פ"ן כלומר המול
 פנה ונתהפך ע"י זכות גדולות כאלה.
 זל"צ זרעו לכם צדקה.
 זלקצ"ט זכרו לברכה קרוש צדיק כהור.
 זל"ש זה לא שייך. זה לא שכית.
 זלשל"ב זכין לאדם שלא בפניו.
 זלשלפ"ל זילא ליה שכיתא ליה פריצא ליה.
 זלש"ש זוכה לשני שלחנות.
 זל"ת זכרו לתהלה.
 ז"מ זכת משפחה. זבחי סתים. זה סבואר.
 זכרון משה [ס]. זקן סמרא. זרע מלוכה. זרע
 פרעים. שבעה מולות. שבעה מלאים —
 מלכים.
 זמ"ב זה סבואר — סובן בנקל. זרוק סרה
 בתלמידים.
 זמב"ד זרע מלכות בית דוד.
 זמכ"נ שבע מצות בני נת.
 זמ"ג זמן גרמא.
 זמ"ה זמן הבא — הבית.
 זמה"ב זמן הבא — הבית. זקן סמרא האמור
 בתורה.
 זמה"ג זמן הגלות. זמן הגורן.
 זמה"ז זמן הזה.
 זמה"ל זכור מה היה לנו.
 זמה"ע זמן העבר — העתיד.
 זמה"ת זה מן התימה.
 זמורת ומירות ותשכחות.
 זמ"ז זה מזה.

כברני נא נגר ו'ק'נ'י' עמי סימן למנין פסוקי
 ס' אסתר שהם 167 כנוטריוא של זו המלח
 הרשומה.

זקף זכר אתנחתא נקבה סימן במסרה כי
 בבמדר ה' קדמא פסוק מ"ו מנחת קנאות
 הוא בטעם זקף וקאי על הקמה תנינא שם
 י"ח מנחת קנאות היא באתנחתא וקאי על
 המנחה.

זקצ"ל זכר קדוש צדיק לברכה.
 זקשש"ש זמן קריאת שמע של שחרית.
 ז"ר זבח רשעים, זכתי ריב, זכתי רצון [ס].
 זווג ראשון, זית רענן [ס], שבעה רועים,
 שבעה רקיעים.

זר"א זרע אברהם [ס].
 זר"ב זרע ברך [ס].

זרז"ת סימן שבת ס"ג ונעלם פירושו, ובמ"ס
 הביא שהרק"ס כתב דלית ליה פתרא—בעל
 ל"ל הרכה בזה דכרים ע"ד הסוד ושמה
 מאד בפתרונו, ובעל תו' תו"א הביא קצור
 מדבריו, ואין לנו עסק בנסתרות ולפי פשוטו
 הוא סתום וחתום.

זר"צ זכתי רצון [ס].
 זר"ק זרע קדש [ס].

זרק ועמד הכנים ומען סימן שבת ה' למאמרי
 ר' אבין שם (נמצא ברק"ס).

זר"ת זבה רשעים תועבה.
 ז"ש זבח שמואל [ס], זכתי שלמה [ס], זכתי
 שלמים [ס], זה שאמר, זה שכתב, זהב
 שחוט, זהב שיבה, וזוג שני, שבע שבעות,
 שבע שנים.

זש"א זה שאמר.
 זש"ג סימן קביעות לשנה פשוטה, א' דראש
 השנה יום ו', השנה שלמה, א' דפסח
 יום ג'.

זש"ה זה שאמר הכתוב.
 זש"ה' סימן קביעות לשנה מעוברת, א' דראש
 השנה יום ו', השנה שלמה, א' דפסח
 יום ה'.

זשכנ"ז זה שלא כנגד זה.
 זש"נ זה שנאמר, וזדמא של נחש.

זס"ח שבע ספירות תחתונות [ק].
 ז"ע זה עד, זכותו עולמים, זכר עולם.

זע"א זעיר אנפין [ק].
 זעה"א זקני עם הארץ.

זיעה סימן יפה לחולה.
 זע"ם זקנות עוברות ומניקות.

זע"ז זה על זה, זה עם זה, שבע על שבע.
 זע"כ ואב עם כבש, זמן עצי כהנים.

ז"פ זבח פסח [ס], זה פירושו, זה פשוט, זמן
 פרעון, זרע פשתן, שבע פעמים.

זפ"ג זה פלא גדול.
 זפ"ה זה פירוש הכתוב.

זפ"ז שבע פעמים שבע.
 זפמ"ש זה פירוש מה שאמרו.

זפר"ן ז' פריודקין (סופר במכ"ע).
 ז"צ זכתי צדק [ס] (וכן נקראים במקומות רבים
 חברת הקצבים וביהב"ג שלהם), זכרון ציון
 [ס], זכר צדיק [ס], זרע צדיקים.

זצוח"ל זכר צדיק וחסיד לברכה.
 זצוק"ל—א זכר צדיק וקדוש לברכה—אמן.

זצ"ל—לה"ה זכר צדיק לברכה—לחיי העולם
 הבא.

ז"ק זקף קטן, זרע קדוש (וכן יש כנוי משפחה
 מיוחדת בישראל), זרע קיומא, שבעה
 קרואים.

זק"א זקן אהרן [ס].
 זק"ג זמן קבוץ גלויות, זקף גדול.

זקד"ג זקוקין דגורא [ס].
 זקוא"ל זכר קדושים ואדירים לברכה.

זקוצ"ל זכר קדוש וצדיק לברכה.
 זק"ל זכר קדוש לברכה, זמן קדוש לבנה, זרע
 קיים לנצח.

זק"ם זרע קדוש מצבתה.
 זק"ן זכר קפלן (פריגא היה חותם כן במאמריו
 במכ"ע), זרע קיים נצח.

זק"ן נמ"ר סימן בס' דרכי הנגינות אשר במק"ג
 לשש מלות שיצאו מכלל הנפתחים, ז"הב
 ק"הל ג"הר ג"חש מ"זר ר"חכ.

זק"ן שם"י זכר קדוש נצח שלום משכבו יהיה
 (ר' ול"ר).

זת"ה זאת תורת האדם [ס]. זה תוכן הדברים.
 זתי"ש זו תורה זו שברה.
 זת"ח זקני תלמידי חכמים.
 זת"ל זמן תורה לחוד. זמן תפלה לחוד.
 זתל"ל זה תפארת לבני ישראל לנצח.
 זת"כ זכרו תורת משה [ס]. זמן תפלת מנחת.
 זת"ע זמן תפלת ערבית.
 זת"ש זמן תפלת שחרית.

זש"צ זבחי שלמי צבור.
 זש"ק זרע של קיימא.
 זשש"ע זמנו של שטר מוכיח עליו.
 זש"ת זקן ששכה תלמודו.
 ז"ת זבח תורה. זבחי חמים (בס' אהלי יצחק).
 זכרון תרועה. זמן תפלה—תפלין. שבע
 תחתונות [ק]. שבעה תקונים [ק].
 זת"ד זה תוכן דבריו.

ח.

חא"ט חלק אלה כמעל. חצי אהל מועד.
 חא"ר חופת אליהו רבא.
 חא"ש חרושי אנשי שם [ס].
 ח"ב חר בהון. חזור בכך. חושד בכשרים. חכמת
 בינה [ק]. חיי בשרים [ס]. חכמי בבל. חלק
 שני. חלוף בריעה (עיין ח"ב). חורבן בית.
 חורבן ביתר. חש בראשו. חתן בראשית.
 חב"א חלופי בן אשר. חרבן בית ראשון.
 חב"ב חרבן בית שני.
 חב"ד חכמה בינה דעת [ק] (ויש בת חסידים
 הנקראים בזה השם).
 חב"ד בי"ח בח"ן סימן ב"ק ס' לשמות החכמים
 שאמרו זה בשם זה דין דמתריעין על התכוך
 ר' אח"א בר פפא משום ר' אב"א בר פפא
 משום ר' אד"א בר פפא. ואמרי לה ר'
 אב"א בר פפא משום ר' חי"א בר פפא
 משום ר' אח"א בר פפא. ואמרי לה ר'
 אב"א בר פפא משום ר' אח"א בר פפא
 משום ר' חנינא בר פפא (הדל"צ כתב
 דבספריו הני' חב"ד והוא מניה דצ"ל חב"ד
 ובספרינו הני' חב"ד) בל"ל מפרש עגון הסימן
 עפ"י קבלה.
 חבה"ט חרבן בית המקדש.
 חב"ו שם יוצא מפסוק תיל בלע זיקאנו. חיני
 ברחמיך ואחיה (נוכר בס' שומר ישראל
 לחיד"א ובשאר ספריו). חכמה בינה ודעת
 [ק]. חפץ בתורה ומעשים.

ח' חברה. חדש. חומש. חזן. חיים. חית. אות
 השמינית באלפא ביתא מספר 8. חכמ.
 חלון. חלק. חסד. חתימה.
 ח"א חיוב אדם. חד אמר. חרושי אנדות.
 חדש אלול. חופת אנך [ס]. חזוק אמנה [ס].
 חזקת אסור. חיי אדם [ס]. חכמ אחד. חכמים
 אומרים. חכמי אמת. חכמי אומות. חכמת
 אדם [ס]. חלק אבנים [ס]. חלק אדם (כרבינו
 ירוחם). חלק אחד. חנן אומר. חנן אלהים
 [ס]. חסד אלהים, חסדי אבות [ס]. חקקי
 און. חרט אנוש. חרון אף. חשן אהרן [ס].
 חשש אסור. שמנה אמות.
 חאאמפכ"ח חוקה אין אדם מעיו פניו בפני
 בעל תובו.
 חא"ב חרב איש ברעהו.
 חא"ג חרושי אנדות [ס].
 חא"ה חרושי אנשי השם [ס].
 חאה"ע חכמי—חסידים אומות העולם. חלק אבן
 העזר.
 חאה"ד הטא אדם הראשון.
 חאה"ת חרושי אנדות התלמוד.
 חאו"ח חלק אורח חיים.
 חא"ז חופת אליהו זוטא [ס].
 חא"ח חלק אורח חיים.
 חא"כ חנם אין כסף.
 חא"ל חיוב אדם לומר.
 חאל"ב חוק אמן לעד בתורה.

אין מאכילין לכה"ג לפני יוהכ"פ. חופר נומץ
 בו יפול.
 חגב"ש סימן ע"ז כ"ט ח'לב ג'בינה ג'צלים
 ש'חלים לא יאכל המקיז דם.
 חג"ד חתימת גמר דין.
 חגול"ד חר גרים ולא דיוק.
 חגו"ש חגורת שמואל [ס].
 חג"ח חברת גמילות חסדים.
 חג"י גדליהו הישין (סופר במכ"ע). חדשים גם
 ישנים. חתימת גמרא ירושלמית.
 חגי"צ חגורת צפורן.
 חג קץ ספר עז סימן לאותיות השרשיות בלי
 חישוב את חד' והש' (עיין חט ספר)—דונש
 חשובות למנתם 5. תשובות לרס"ג 3 חשובות
 תלמידו דונש 28. המגיד שכ"א 219.
 חג"ת חסד גבורה תפארת [ק].
 חגת"ם חסד גבורה תפארת מלכות [ק].
 חגת"ן חסד גבורה תפארת נצח [ק].
 ח"ד חדושי דינים. חות דעת [ס]. חוו דאתאי.
 חייאת דקטרא. חלק רביעי. חלוקי דעות.
 חלשא דעתיה. חמשה דברים. חקור דין.
 חושבנא דדין. חתן דמים.
 חד"א חד אמר. חדושי אגדות [ס]. חומש דפוס
 א'. חתיכה דאיפורא.
 חדא"ג חדושי אגדות [ס].
 חד"ב חומש דפוס ב'.
 חד דמסכנין וחד דרשיעין וחד דזכאין
 סימן במסרה לג"פ אישים בכה"ק. גכזה וחדל
 אישים (ישעיה ג"ג ג'). את אישים פעלי
 און (תהלים קמ"א ד'). אליבם אישים אקרא
 (משלי ח' ט').
 חדול"ג חד דיוק ולא גרים.
 חדותא דבר נשא בהתתא סימן במסרה לג"פ
 מענה בצרה בכה"ק. שמחה (חדותא) לאיש
 כמענה פיו (משלי ט"ו ב"ג). לאדם (בר
 גשא) מערבי לב ומי"י מענה לשון (משלי
 ט"ז א'). ובשוו (בהתתא) החוויב... כי אין
 מענה אלהים (מיכה ג' ז'). והסימן יש לו
 קשר עניני, ששמתת אדם תהו ותהפך
 לכלמה.

חב"ח חברת בקור חולים. חדר בחדר. חדש
 בחדשו. חנניה בן חזקיה. חציו בן חורין.
 חב"י חומץ בן יין. חנוך בית יהודה [ס]. חניך
 בחיר יה.
 חב"ב חיים בן ישראל בנבנשתי (בעל כנסת
 הגדולה ועוד ספרים מפורסמים). חש כראשו
 יעמוק בתורה.
 חביכ"ג חביתו כהן גדול. חשמונאי בן יוחנן
 כהן גדול.
 חב"ף חיים בן יעקב פאלאני (מחבר מפורסם).
 חב"ת סימן ע"ז ל"ט ח'לב ב'שר י'ין ת'בלת
 אסורין בחותם א'. בל"ל מכנים בונה בהסימן
 עפ"י קבלה.
 חב"כ חושד בכשרים.
 חב"ל חבלי לידה.
 חבל"ד חולין בעורה לאו דאורייתא.
 חבלי"ו חוק בתורה לאורך ימים ושנים.
 חבל"ט חבלי מיתה. חיי כשרים לכ פרמא.
 חב"ט חבלי מיתה. חבלי משית. חסיד בכל
 מעשיו.
 חב"ג חלופי בן גפחלי.
 חב"ס חכמת בן סירא.
 חב"ע חכם בעיניו. חולין בעורה.
 חבעפאש"ש חמץ בערב פסח אתר שש שעות.
 חב"פ חייב בפשיעה. חמץ בפסח.
 חב"ק חברת בני קדש. חומר בקדש (פ"ג
 דחגיגה).
 חב"ר חרבן בית ראשון.
 חבר עיין חבד.
 חבר תלמיד תכלת מכס חזר גבאי בעצמו
 סימן בכורות ל' לעניני הברייתות שם בדיני
 נאמנות על איסור והיתר. בל"ל עושה בונים
 בהסימן בדרך רחוקה.
 חב"ש חד כשבא. חרבן בית שני.
 ח"ג חד גדיא. חוכת גלות. חירק גדול. חכם
 גדול. חלק גדול. חלק שלישי. חסדה ננוזה
 [ס]. חמר גמל. חסד גדול. חצי גרים. חצוף
 גדול. חרם גמור.
 חג"ב חתימת גמרא בבליה.
 חגב"י סימן יומא י"ח ח'לב ג'בינה ב'יצה י'ין.

חד"ח חסר דהמר [ט].

חד"ט'ט'ק' ר' יוסף טשארני כתב בהמניד שי"ט צד 102 כי בהמוזקאום בטיפלים נמצאה מצבת אבן עתיקה וכטור הראשון כתוב חדטיק לגולים. והוא משער כי הוראה כפולה לה. בגומטרוא למספר השנה קל"א לגלות שומרון. זכר"ת חדש ד' רביעי) יום התשיעי (ט') יום קבורה — ושם צד 416 כ' ת"א כי יותר טוב לפרש חדש ד' ט' ימים, ק' לגולים, ורי"ם צונץ בהמניד שכ"ב צד 231 במל כל ההשערות האלה והצדק אתו.

חד"ד כח"ד חושבנא דדין בחושבנא דדין.

חד כתרי ותרי כחד סימן כרכות ט"ד מר ונטרא עביד בר' יצחק בר אבדימי, ור' שימי בר אשי עביד בר' יצחק, והסימן מי שהוזכר שמו יהידי בלא שם אביו עושה כמי שהוזכר בשני שמות שמו ושם אביו.

חד"ל חתן רומה למלך.

חדל"ע חברת דורשי לשון עבר.

חדל"ק חומרא דאתי לידי קולא.

חדל"ש חירגא דיומא לא שמה.

חדס"ו חייאת דקיסרא סברת וקבלת.

חדפ"ט סימן סנהדרין ל"ב לשמות המתרצים

שם. ר' ח'נינא, ר'בא, ר' פ'פא, ר' אשי,

בדורש לציון לר' ברי"ל הגיה דצ"ל חרפ"ש

ברי"ש ולפני כל"ל היתה הגירסא ברי"ש.

והוא מפרש כונה עפ"י סוד כדרכו. ואפשר

שגירסתנו היא נכונה בד', והסימן אינו על

שמות החכמים רק על עניני סאמריהם. התי

רומו לתירוץ ר' חנינא האומר אח"ד דיני

מסוננת ואח"ד ד"ג בדו"ת. הדי' לתירצוני רבא

ד'וני קנסות ור' פפא בד"ן מרומה, פ' ש'

רומזים לתירוץ ר' אשי פ'ש'רה. — במפרינו

הסימן מחולק לשנים כזה ח"ד פ"ש שיש לו

מוכן בענין אחד נותר. וזה מסייע מעט

להשערתי.

חד"צ חברת דורשי ציון. תי רומס צומת.

חד"ק חרושי קדש. חייאת דקטרא.

חד"ר חלוקי דרבנן. חסד דין רחמים [ק]. חרם

דרבנן.

חדר"ג חרם דרבינו גרשום.

חד"ש חלמא דבי שמי.

חד"ת חרושי תורה.

ח"ה הבצלת השרון [ס]. חג המצות — הסוכות [ת].

חרוש הלכנה. חרוש העולם. חרושי הלכות.

חובת הלכות [ס]. חוט המשולש. חוט השדרה.

חוט השני [ס]. חול המועד. חוקת הבתים

(פ"ג דב"ב). תורת הש"ן. תי העולמים.

חטאת העוף. חיי הנפש [ס]. חכמ הרוזים.

חכמי הדור. חלול השבת. חלול השם. חלופי

הקריאה. חלוץ הנעל. חלק חמישי. חמדת

הימים [ס]. חנוכת הבית. חסדי ה'. חסדי

הדור. חצר הכבוד. חקת הכרית [ס]. חקת

הפסח. חקור הדין. חשבון הנפש. השבונות

המדינה. חשן המשפט [ס].

חח"א חדר האכל. חכמה האלהות. חכמי האמת.

חסדי האומות.

חח"ב חכמי הכבלי. חכמים הזהרו בדבריכם.

חח"ג חכמי הגוים. חוקות הגוים. חתימת

הגמרא.

חח"ד חכמי — חסדי הדור.

חח"ו חרושי הלכות ואגרות. חקוק היוצר והאב

(נ' ול"ד).

חח"ט חכמת הטבע. חוש המעם.

חח"י חמדת הימים [ס].

חח"כ חברת הכנסת בלה.

חח"ל חובה היא לו. חובת הלכות [ס]. חולין

הוא לך. חתיכה הראויה להתכבד.

חח"מ חבלים המשיה. חדר המטות. חרושי

המאירי. חול המועד. חוש המשוש. חוש

המשתתף. חכמה המעשית. חכמת המולות —

המחקר — המספר. חכמי המשנה. חלול המקום.

חסדי המקום. חשן המשפט. חתימת המשנה.

חחמ"ד חול המועד דחג. חכמי המרות.

חחמ"ם חול המועד סוכות.

חחמ"פ חול המועד פסח.

חחמ"צ חג המצות.

חח"נ חכמת הנגון. חכמת הנפש. חכמת המדסה.

חכמת הגסתר. חכמת רצות. חלוק הנערים.

סימן שבועות ל"ה להקושיות על רבה ברין
 כופר בממון שיש עליו עדים. — כל"ל נותן
 כונה להסימן ברמו רחוק.
 חובה"ל חובת הלככות [ס].
 חובה"ם חורבן בית המקדש.
 חוב"ע חולין בעזרה.
 חוב"צ חובבי ציון.
 חוב"ר חורבן בית ראשון.
 חוב"ש חורבן בית שני.
 חו"ג חובת נכרא. חכמה ונבונה [ק]. חסור
 ונמל. חסדים ונבורות [ק].
 חו"ד חות דעת [ס]. חכמה ודעת [ק]. חלב
 ודבש. חמאה ודבש. חוקר ודורש. חרב ודם.
 חו"ה חובת הלככות. חול המועד.
 חו"ה' חלה וסת הדלקה. סימן לשלשה דברים
 שעליהם נשים מתות בשעת לידתן. חות יאיר.
 חוה"ג חוקית הגוים.
 חוה"ד חוקר הדין.
 חוה"ט חוש הטעם.
 חוה"ל חובת הלככות.
 חוה"ם חול המועד. חוני המעגל. חוש המשוש.
 חוה"ם"ס חול המועד סוכות.
 חוה"ם"פ חול המועד פסח.
 חוה"ם"ש"פ חול המועד של סוכות—פסח.
 חוה"ג חולי הנופל.
 חוה"ר חוש הראיה—הרית.
 חוה"ש חוש השררה. חוש השני [ס]. חוש
 השערה. חוש השמע.
 חו"ז חותני זקני.
 חו"ל חוזר לראש
 חו"ח חיים וחסד. חל וחמטה. חלה וחכמה.
 חמרא ותוי [ס]. חנא וחסדא [ס]. חרב וחנית.
 חו"ט חוכא וטלולא
 חו"י חות יאיר [ס]. חמרות זיתרות.
 חו"ח חות יאיר חדש [ס].
 חו"ל חוק ויאמן לבך.

חלקת הנקוד [ס]. חשבון הנפש [ס]. חשבון
 הנוצרים.
 חה"ם תג הסוכות. חדר המפרים. חוש הסיקרא.
 חול המועד סוכות.
 חה"ע תרוש העולם. חכמי העמים. חשבון
 העבור. חתימת העדים.
 חה"פ תג הפסח. חכמת הפרצוף.
 חה"צ חטאת הצבור. חכמת הציור.
 חה"ק חנוש הקבר. חטאת הקהל. תיות הקדש.
 חכמת הקבלה. חלופי הקרואה. חסרי
 הקצות [ד].
 חה"ר חדר הראיון. חרושי הרשב"א. חכם
 הרוים. חוש הראות. חוש הרית. חצי
 הריות.
 חה"ר"ל חתיכה הראויה להתכבד.
 חה"ש חבצלת השרון [ס]. חג השבועות. חוש
 השררה. חוש השני [ס]. חוש השמע. חכם
 השלם. חכמי השעורים. חלול השם. חסר
 השער. חצרות השיר [ס]. חשבון השוה.
 חתימת הש"ס.
 חה"ת חרושי התורה. חזה התנופה [ס]. חכמת
 התורה—התכונה—התשבורת. חתימת התורה.
 חתן התורה.
 חה"ת"כ חכמת התכונה.
 ח"ו חוכא ואיטלולא. חולדה ובור. חוק ונתחוק.
 חטים ושעורים¹. חי ונושע. חי זקיים. חיים
 ושלום. חכם ונכון. חלב ודבש. חלילה והם.
 חם וחלילה. חם ושלום¹. חסר ז'. חסרות
 זיתרות. חקירה זריישה.
 חו"א חוק ואמן. חוכא ואיטלולא. חסד ואמת.
 חו"ם חסידים ואנשי מעשה.
 חו"ב חוק ואמן בתורה. חכמה ובינה [ק]. חלב
 וביצים. חולדה ובור. חולדה וברדלס. חומה
 וברית. חוקת ובלק. חורבן בית. חרף ובקי.
 חוב"א חוק ואמן בתורה אמן.
 חובא כיתות דבעל הבית חומר נזירא

¹ בהמניד שי"ח צד 369 שעה אשה אחת, כי בהמאמר במנוה"ם נר נ' פ' י"ג סי'
 ר"א, ויזרע יצחק בארץ ההיא וכי זרע יצחק דגן ח"ו שמלת ח"ו אין פתרונה כאן חם ושלום
 רק חטים ושעורים.

חז"ל תיים ולמן אלישעביק, סופר ומו"ל.
 חז"ה תור הדיון. חוקת הבתים (פ"ג דב"ב)
 חז"ם חגי זכריה ומלאכי.
 חז"ק חזן וקהל.
 חז"ט חוקת טומאה.
 חז"כ חוקת כשרות.
 חז"ל חזון למועד. חכמינו זכרונם לברכה.
 חז"ץ ח"כס ו'קן ג'שוי בן כתב חכס א' בהסניד
 ש"ח צד 142 שמפני זה נקרא שליה צבור
 חזן בשביל שעפ"י הדיון בשו"ע או"ח סי'
 תקפ"א ש"צ צריך שיהיו בו התנאים האלה.
 חז"ס חוקת סכנה. תיים ועליג פלאנימסקי
 (חכס ומחבר מפורסם).
 חז"ק' ל"ב' סימן שנתן בעל תפארת ישראל
 להמלאכות שאמורות מדאורייתא בשביעית—
 ח'רישה ז'ריעה ק'צירה ז'מורה ב'צירת
 (שביעית פ"ב ס"ב).
 חזר והלך וספר סימן סנהדרין י"ט למאמרי
 רמי בר אבא בהקנות ר' יוסי בצפורי. בל"ל
 ב' שרומן בהסימן מאן פריה דחקנתא ר'
 יוסי שחזר והלך על כל דורות העולם וסיפר
 עליהם שחבר ספר על זה. כדאמרינן מאן
 סדר עולם ר' יוסי—עוד פי' שם בענין אחר.
 ח"ח חבילות חבילות. חובר חבר. חד חריב.
 חדרי חדרים. חוקי תיים [ס]. חכס חרשים.
 חלל חרב. חסרון חכמה. חפץ חסד. חרב
 חרת. חרם חכמים. חרם חסור. חשש חמץ.
 שמנת חסרים.
 חחא"ל חברך חבא אית ליה.
 חחא"מ חוקרי חכמה אורה מבקרים (ב"ש
 זל"ר ולי"פ).
 חח"ג חסד חכמה גבורה [ק].
 חח"מ חלק חשן משפט.
 חח"ם חובר חברים מתוכם. תיים חוקיה מודיני
 (רב מפורסם בעל שדה חמד ועוד).
 חח"נ חכמה חסד נצח [ק].
 חח"צ חברת חובבי ציון.
 חח"ת חמשה חומשי תורה.
 ח"ט תיים מוכים. חסי מבריה. חן טוב [ס].
 חשש טרפות. חתימה טובה. חתן קטן (ב"ש זל"ר).

חו"ת חסות ויתרות.
 חו"כ חרא ומתחוי כתרתי (כטרפות). חתן וכלה.
 חו"ל חוץ לארץ—למדינה—למחנה—לעיר. חוק
 ויאסץ לבך.
 חולד"ה חוץ לדרך הטבע.
 חול"ז חוץ לזמנו.
 חול"ל חוטא ולא לו.
 חול"מ חוץ למקומו.
 חול"פ חנון ורחום לכל פעול.
 חול"ר חמרא וחיי לפום רבנן.
 חול"ת חוץ לתחום.
 חו"ם חוט מקיף [ק]. חלי ומכה. חסה ומולות.
 חמץ ומצה. חנף ומרע. חסד ומשפט. חסידים
 ואנשי מעשה. חק ומשפט. חוקר ומקובל [ס].
 חרב זמנן [ס]. חרש ומסגר. חשן משפט [ס].
 חומרה"ט חוץ סדך הטבע.
 חומ"נ חובת מנא.
 חומ"צ חמץ ומצה.
 חו"ג חוזר וגראה. חוזר ונעור. חכס ונכון.
 חלק ונחלה.
 חונמו"ק חי וקים גורא ומרום וקדוש.
 חו"ם חגר וסומא. חכס וסופר.
 חועו"ד היה ועופות ודגים.
 חועמ"ש חולדה ועכבר מצויין שם.
 חו"פ חנוכה ופורים. חסידא ופרישא. חפני
 ופנחס.
 חופ"ק חונה פה קהלחנו.
 חו"צ חובבי ציון. חומר וצורה.
 חו"ק חרא ועוד קאמר. חסיד וקדוש. חופה
 וקדושין. חצים וקשת.
 חו"ר חכמי ורבני. חסד ורחמים.
 חו"ש חרש ושבת. חומש שומרוני. חטים
 ושעורים. חיים ושלום. חמס ושוד. חס
 ושלום.
 חוש"ח חופ של חסד.
 חוש"מ חולו של מועד.
 חו"ת חותם תכנית.
 ח"ז חוב זה. חודש זה. חלק זכר. חסי וקני.
 חצי זהב. חצי זכר. חתימת וקן.
 חו"א חוקת אבהתא. חוקת איסור.

חות יאיר [ס]. היה יתירה. חכמת יונית.
חלק יעקב. חסדת ישראל [ס]. חוסן יין.
חסדי י"י. חסן ישועות [ס]. חק יוסף [ס].
חק יעקב [ס]. חתימת ידו. מספר 18. אף
שצריך להיות י"ח כותבים רבים ח"י לתפוס
לשון טוב של חיים) כגוי משפחה מוצא
מן מלות היה יהיה יחוקאל כ"א אוצה"ם
ש"א XV.

ח"א חיי אדם [ס]. 18 אדומים (שם מטבע).
ח"א"ג חלקי י"י אמרה נפשי.
חיב"ן חרם יהושע בן נון.
ח"ג"ג 18 גדולים (שם מטבע). חידושי גאונים.
ח"ד חידוש יורה דעה. חלק יורה דעה.
ח"ד"א חיים יוסף דוד אולאי. גאון ומתורג
מפורסם.

ח"ה"ח חכור יד החוקה.
ח"ה"ק חיבוב הקבר. חיות הקדש. חתימת יד
הקדושה.
ח"ה"ש הלול השם.
ח"ו"ג חיים יונה גורלאנד (חכם וסופר מפורסם).
ח"ו"ד חלק יורה דעה.
ח"ו"ה"ק חיות הקדש.
ח"ו"צ חיי י"י וברוך צורי.
ח"ז"ן חידושי זקני. 18 והובים.
ח"ח"ח שמונת ימי חנוכה.

ח"י"א ובני ר' חייא זעירי ואבוב דשמואל
סימן ברכות י"ח לשמות החכמים שהובאו
לענין ידיעת המתים (נמצא בדק"ס).
וכל הח"י"ים' יודוך ח'בוב יסורים י"ם
מ'דבריות, סימן לארבעה שצריכים להורות
(כשו"ת חוס המשולש סוד השלישי סי' ל"ג)
חיים יהודה (ליב) מארקאן (חכם וסופר
מפורסם חתם כן לפעמים במאמריו בהכרמל).
ח"י"ל חיים יהודה ליב. חסד י"י ליראיו.
וישראל עושה ח"י"ל' סימן למנין פסוקי יונת
שהם 18 בנימטריא של זו המלה הרשומת.
חילא דמלתא רוחא סימן כ"א אכלה ואכלת
צד 173, כי נ' פעמים נמצא כתנ"ך מלת
חסף וחסר כבראשית ד' י"ב גזר בכתוב
"כה" דברים י"ג א' "הדבר" תהלים ק"ד

חטאת על מי מכפר עולה לאחר דורן
סימן זכחים ז' על שבעה מאמרי רבא שם
(מהסימן מוכח דלא באית דגרמי שם בתוס'
ד"ה על מי). וכתב הדל"צ דצריך להקדים
הסימן בעמוד א' קודם להענינים כמו בכ"ס
גם בל"ל העיר על השנוי הזה. והוא כתב
שם דשתי מלות על מי רומזות לשתיים
ויותר נראה דעל רומז למאמר השני ומי
למאמר השלישי. וכונת הסימן פי' שם עפ"י
קבלה.

חט"ד חטאת דם.
חט"ה חטאת חלב. חלמא טבא חואי.
חט"ל סימן למנין פסוקי פ' בהר שהם 57
בנימטריא של זה השם הנוכר בעורא כ'
ג"ז ונתמיה ז' ג"מ.

חט"ס חטף סגול.
חט ספר גזע צדק סימן שנתנו ר' סעריה
גאון בהקדמתו לאגרונו ומנחם כמחברתו ור'
יונה אבן גנאת ברקמה, ל"א אותיות השרשיות
ולא יבואו בל"ה"ק לשמוש כי ד' וט' אף
שמחלפות לפעמים בבנין התפעל תחת ת'
הבנין אין נחשב זאת לשמוש, תשובות דונש
3. 9. ר' משה קמחי במהלך — בנוסתא
אחרת טח — והח' הרכבי בהמגיד שב"א צד
237 משתדל לתת מוכן להסימן.

חט"פ חטף פתח.
חט"ק חטף קמץ.
חוטרא דגברא צרור ומתקן סימן במסרה
כי ד"פ אפרים ככה"ק אף כלי אס"ף בקמץ
למטה (חוטרא) אפרים (במדבר י"ג ח').
זיהי איש (גברא) מהר אפרים (שופטים י"ז
א'). צרור עון אפרים (הושע י"ג י"ב). חבור
עצבים אפרים (שם ד' י"ז). מלת ומתקן לא
אדע לכונה, וענין הסימן, העונש להארם
מוכן ומזומן.
חוטרא לתורתא סימן במסרה לב' פעמים
דבר אל בני ישראל בפעם לנרמיה מונת
רביעי, במדבר י"ז י"ז אצל מטה (חוטרא)
שם י"ט ב' אצל פרה (חורתא).
ח"י חכיבי ירדי. חכיבין יסורין. חביבין ישראל.

חכ"ח חלק בחלק.
 חכ"י חברים כל ישראל.
 חכ"ח חברה כל ישראל חברים.
 חבלה"ר חכם להרע.
 חכ"ע חכמה עילאה [ק].
 חכ"צ חכם צבי.
 חכ"ש חכמות כלפי שמיא. חכמת שלמה [ס].
 חוצפא כלפי שמיא.
 חכ"ת חכמה תתאה [ק].
 ח"ל חבלי לידה. חוץ לארץ. חוץ לרכנו. חוץ
 לסועד [ס]. חזר למושב. חזר לראש. חייבי
 לאוין. חייב לברך. חייב לו. חכם להרע.
 חלילה לנו. חסד לאברהם [ס]. חק לישראל [ס].
 חרם לזרים. חתום למטה.
 ח"ל—ן סימן במסרה שבחנוך ולמך כתיב ויהי
 כל ימי זה שאר ויהיו—ויש מוסיפין גם נת
 ועיין כמס"ל לרמ"ה זכמ"ש.
 ח"ל עליו חובת הבעור האר"י ו"ל נפטר
 במגפה בשנת של"ג בהיותו בן ל"ח שנים.
 ונתנו זקני הדור זה הסימן עליו. כ"ב כס'
 קורא הדורות.
 חל"א חסרי למד אלף [ד].
 חלא"א חוץ לארבע אמות.
 חלאה"ש חל להיות אחר השבת.
 חלאי"ת חושה לעזרתי אדני אלהי תשועתי.
 חל"ב חם לבי בקרבי. חרם לזרים בנדוני.
 חל"ב נח"ש ח"רם לזרים ב'נדוני ח"רם וש'מחא
 (יש כותבין כן ע"ג מכתב כמו בתר"ג).
 חל"ב"ש חל להיות בשבת.
 חל"ד חוץ לרכנו.
 חלד"ה חוץ לדרך הטבע.
 חל"ה חלק לעולם הבא. חסרי למד ה' [ד].
 סימן לשעור חלה שהוא מ"ג ביצים כנוסטריא
 של זו המלה (חות יאיר).
 חלה"ג חלקת הנקוד [ס].
 חלה"פ חלקת הפעלים [ס]. חסרי למד הפעל [ד].
 חלה"ש חלול השם. חלקת השם [ס].
 חלו"ל חוטרא לודא ומרא לקבורה. חכרא למ"א
 וטיכותא לשקיה.
 חל"י חק לישראל [ס].

כ"ט „רוחם“ והסימן יש לו קשר עניני. הרוח
 הוא הכח של הדבר. ותי ונוד יזכחו, זה
 כי תצא רוחו ישוב לאדמתו, וזה יעלה בתהו
 ויאבד ערכו.
 חיל"י חיה יחיה לא ימות (יחוקאל י"ח), כנוי
 משפחה וזה מקורה אוצה"ס ש"א XVI.
 חי"ט"ה חסד י"י מלאה הארץ.
 חי"ע חלק י"י עמו. חק יעקב.
 חי"פ 18 פרושות. שמנה עשר פעמים—פנים.
 חיצונה עצמה בבית יחידאה רבינא דלא
 משכח בפנים סימן ערובין ע"ה להקושיות
 שהקשו על ר' דימי, בבית יחידאה הוא
 סימן אתר להקושיא מבכא ואם היו של
 יחידים, רבינא דלא משכח בפנים הוא
 סימן אתר להמקשה והקושיא הא לא שכח
 אחד מן הפנימית, ונ"ל דצ"ל שכח ת' משכח.
 כ' בל"ל דצ"ל בהסימן בני לא בבית ויהיה
 רטו לר' כיבי דהוא מרא דאתקפתא.—בס'
 תולדות תו"א כתב בשם ר' יצחק פישער
 מואנער שטעות נפל בספרים שהסימן צ"ל
 קודם ד"ה נתנו עירובין.
 חי"ש חיי שעה.
 חי"ת חירושי תורה
 חיתא דמתנח ביה מוחא סימן חולין מ"ה
 דלא מטרא בניקב קרום של מוח עד
 דאינקב תתאה. זפי' הסימן כי חיתא הוא
 שק והוא לשון חיות. כלומר החיות תלו
 במקום שמונה בו המוח.
 ח"כ חביבי כנפשי. חזקת כשרות. חייבי כריתות.
 חלוף כתב (כן היה נקרא בדורות שלפנינו
 שטר המחאה או שטר טוב. עיין ברכת אברהם
 50. ועיין למעלה ערך ח"ב). חולק כבוד.
 חסרון ביס. חוסר כל. חצי כופר. חשוב כמת.
 חכ"א חכמים אומרים. חכמת אדם [ס].
 חכ"ב חכמה כתר בינה [ק].
 חכ"ד חזר כל דבר (ב"ש ול"ר). חכמה כתר
 דעת [ק].
 חכה"ג חכמת הנפש.
 חכה"ת חכמת התורה—התכונה.
 חכו"ל חכמינו וברונם לברכה.

ח"מ חבלי משיח, חברה מקרא, תול מוקר, תולי מעים, חוקי מצח, חייבי מיתות, חייבי סלקות, חיי מרומים², חכמי מקרא, חכמי משנה, חכמת מנוח [ס], חלות מצות, חלקת מחוקק [ס], חומרי מתניתא [ס], חמש מגלות, חסורי מחסרא, חצי משי, חשך מצרים, חשן משפט, חתום מטה, חתימת מילה (ד' ול"ד), שמנה מלאים [ס].

חמ"א חברך מית אשר, חסר משונעים אני, חמא"ד חברת משכיל אל דל, חמ"ב תביבה מצוה בשעתה, חמב"ד חייבי מיתות בית דין, חמב"ח חתיכה משתי חתיכות, חמב"מ חכמה מפוארה בכלי מפואר, חמ"ג חמש מגלות.

חמ"ד חכמה מדינית, חסר מקום דפוס, חמשת סיני דגן.

חמרה"ט חוץ מדרך הטבע, חמ"ה חברת מחוקקי הדת, חברת מפיצי השכלה, חמדת הימים [ס], שמנה מלאכים המנהיגים [ג].

חמה"ט חוץ מן הטבע, חמה לוקה סימן רע לכל העולם כלו, סימן רע לאו"ה, (סובה כ"ט).

חמו"ע חנניה מישאל ועזריה³, חמו"ד חסר מקום ושנת דפוס, חמוה"ק חסורי מחסרא זהכי קתני.

חמו"מ חברת מקרא ומשנה, חמו"ק⁴ חסורי מחסרא זהכי קתני, חמו"ר חכם מופלג ורב רבנן (רעיא מהימנא פ' תצא, ס' דרוש ההספד דף ו' ובשאלת יעב"ץ).

חלי"ל חסרון לא יוכל להמנות, חלי"מ חכם לב יקח מצות.

חליות חושה לעזרתי י"י תשועתי, חל"מ חזון למועד [ס], חזר למוטב, חסור למשא, חתום למטה.

חלום סימן יפה לחולה (ברכות נ"ז), חל"ט כצנ"ש חמה, לבנה, מאדים, ככב, צדק, נגה, שבתאי, סימן שעות הראשונות של ימות השבוע, ערוכין ג"ו ברש"י, ועיין שצ"מ חנכ"ל.

חל"ג חולי גופל, חנוך לנערים, חסרי למד נון [ד].

חל"ס חוץ לסוכה, חלעוה"ב חלק לעולם הבא, חל"פ חד לא פגום (ד' ול"ד).

חל"ק חייב לקרות, השמח בח'ל'ק'ו' חם לח קר ויכש, הוח ואיר, פי' שהוא שמה בכל העתים ובכל המקרים ואומר גם זו לטובה.

חלק"י סימן למנין פסוקי ס' ויצא שהם 148 בנימטריא של זו המלה, או השם הנזכר בנחמיה י"ב ט"ו.

חלקיהו סימן למנין פסוקי פ' במדבר, שהם 159 בנימטריא של זה השם.

חלק"ק חונה לעתה קהלה קדושה [ק], חלר"א חדשים לבקרים רבה אמונתך, חלר"ע¹ חסאנו לפניך רחם עלינו.

חל"ש חלק שלמה (כן כתוב בלות הר"ת בס' ערכי הכנויים ול"י לע"ע מה הוא), חיים לן שבק.

חל"ת חוץ לתוהו.

¹ מסופר על הצדיק ר' מענדיל מקאצק ז"ל שבשעת מנוחה נתן להמפצירים בן, קטיעות וכתוב עליהן רק זו המלה, ומפי משמשו גודע פתרונה, ויאמר בדרך צחות חלר"ע מפיך חלר"ע.

² בס' ברכת אברהם ליובלו של ר"א ברלינר צד 111 כתוב אליה הכהן בית דין ברבי אברהם ג' ב' ת"ם? בסימן השאלה, ואנו משער כי פתרונה כנ"ל—ובית דין נראה שהוא כנוי משפחה.

³ בראש ס' נוסחת הריב"ן למס' גזיר אשר בש"ס ווילנא החדשים זמן בסוף כתוב אי"ש ג'ר בארץ חמו"ע ולא ידענא מאי היא.

⁴ גם' גבול בנימין דף ר"ה מרמו בפסוק חמוקי ירכיך הר"ת הוה, שהמעיין במשנו כהלכתה ימצא הרבה דברים נסתרים בה.

ח'מ'ש'ה' סימן ברכות ג"א בגליון לארכעה
דברים שצריכים להיות כבוס של ברכה. חי
מלא שטיפה הדחה.

חמשה וששה ועשרה סימן ברכות ג"ז. חמשה
אחד מששים. ששה סימן יפה לחולה. עשרה
מתזירין את החולה לתליו (לרעתי טעות
נפלה בהסימן. וכן צ"ל חמשה ששה וששה
ועשרה. כי הלא יש שם עוד מאמר. ששה
דברים מרפאין את החולה. וכן שם למעלה
נכפלה מלה אחת בהסימן הגוף הגוף—בל"ל
מפרש עפ"י קבלה.

חמשו"ל המץ משש שעות ולמעלה.

חמש"ם חול מועד של טובות.

חמש"פ חול מועד של פטת.

חמש"ק סימן במסרה לסדר הפורעניות בירמיה
כ"ד מ'. לח'רפה למ'של לש'נינה ולק'ללה.
כי אלו מתחלפין ועיין תשר"ק.

ח'מ'ש'ת' חוקה מדה שנה תורה סימן במסרה
כי כל מלת אותה הכתובה אצל אלה היא
בפתח.

חמ"ת חברת מרביצי תורה.

ח"נ חפאת נעורים [ס]. חוקת גכסי. חוסא נשכר.
חיי נצה (כמה מהספרדים מוסיפים מלה זו
לנפטר אתרי מלת ז"ל או תמ"ך). חי נפשי.
חכמה נסתרה (כנוי להכמת הקבלה, והמבינים
בה נקראים יודעי ח"ן). המץ נוקשה. חנוך
נערים. חצי נוק.

חנ"א חברת נשמת אדם. חיים נסים אכולעפיא.

חנא"ע חי נושא את עצמו.

חנא"ש השיר נמי אשבועתא.

חנב"ב חכמת נשים בנתה ביתה.

חנ"ה חלה נדה הדלקה. חנוכת הבית.

חנין יוחנן זירא אבא יעקב יוסי שמואל

חייא מנחם סימן מו"ק כ"ה לשמות החכמים
הנפטרים שנוכרו שם שמיתתם עשתה רושם
בעולם—והנה ת' מלת אבא צ"ל אבהו, ות'
יוסי, אסי, ולמלת שמואל אין כל פתרון,
אמנם בעין יעקב ת' ר' אסי נרים ר' שמואל
בר יצחק, ושמות הרבה שנוכרו שם נשמנו
מהסימן. ומפני זה אומר בל"ל שיש כונת

חמור נוער סימן (ברכות נ') משמרה ראשונה
בלילה.

חמו"ש חדש מועד ושבת.

חמ"ז חמי זקני.

חמ"ח חרא מתרא. חטיבה מול חטיבה. חלקת
מחוקק [ס]. חומש מאור חיים (ב"ש). שמנה
מלאכים חשובים [ג].

חמח"א חרא מכלל חברתה איתמר.

חמ"י חברת מעורר ישנים.

חמ"ש חוץ מיראת שמים.

חממכ"ת חוץ ממעלת כבוד תורתו.

חמ"נ חברת מקיצי נרדמים. חד מינייהו נקט.

חמ"ם חונים מלמדים סופרים (תנחומא בזכר
במבוא דף ע' על הפסוק בלי חמס מכרותיהם)
חומשים מחוזרים סדורים (כן נקראים בדרך
הלצה רגילה ספרי רומיל בלשון המו"ם).

חמ"ע חברו מוכיח עליו. חברת מלביש ערומים.
חומש מאור עינים. חמשה עשר. חגניה
מישאל עזריה.

חמפ"ג סימן ע"ז ל"ט חלחית מוריים פת נבינה.
מותרין בחותם אחד—בל"ל פ"י עפ"י קבלה.

חמ"ץ חירם מלך צור.

חמ"ק חוקת מרא קמא.

חמרא דיואב ערפלא סימן במסרה לג"פ
לבשו בכה"ק, כבס ביין לבושו (כראשית
ס"ט י"א) ויואב הגור מדו לבשו (ש"ב ב'
ח'). ענן לבשו וערפל (איוב ל"ח מ') וענין
הסימן כי איש שהשלטון בידו בשתותו יין
מביא חשך וצרה לעולם. עדה"ב, ולרוזנים
אי שכר פן ישחה וישכת מהוקק וישנה
דין".

חמ"ש חדש מועד שבת. חייבי מיתה שונגין.

חמר משה [ס].

חמש סומקתא וחמש חירותא נזיר ל"ח עשר
רביעיות הן ונקים ר' כהנא בידיה פירש"י
סימנא לנירסא חמש סומקתא—יין ודם—
נזיר ועושה ספה שהורו במקדש ומתו. חמש
חירותא—מים ושמן—חלת נזיר ומצורע
שנפסלו בשבת. —בל"ל מפרש עפ"י רמז
וקבלה.

כהסימן עפ"י קבלה — והנכון שהחלופים
 וההשממות באו בשנת המעתיקים.
 חנינא אשה, יונתן בתורה, יוחנן קבורה,
 חנין קראה, רבה בר רב שילא זבולא,
 ר' נחמן בר יצחק מיתה, מר זוטרא
 בכורסיא סימן ברכות ה' לכל הדרשות
 שנאמרו שם על הפסוק לעת מצא. נמצא
 בדק"ס וחסר בש"ס שלנו. ובספרנו במקום
 יונתן, נתן, ובמקום חנין חנינא. מלת בכורסיא
 לשון גקי לבית הכסא. — היימאן.
 חנינא קרא יוחנן ואשתו אלעזר וגאולה
 ושמואל בלמודו סימן סנהדרין י"ט והוא
 כפול. התכמים והפסוקים שמביאים ראיה
 שהמנדל ומלמד את בן חברו נקרא על שמו.
 ולכל שם חכם סימן פסוקו בצרו. — בל"ל
 פי' באריכות עפ"י קבלה.
 חנכ"ל שצ"מ חמה נגה ככב לבנה שכתאי
 צדק מאדים. שבעה ככבי לכת ועיין שצ"מ.
 חנם בלא מצות ספרי סימן בשל"ה שער
 האותיות ערך ותרנות בשם הוהר כי במצות
 התלויות במעות יחיה ותרן גדול וכלי בסף
 אינה כלום כי הקליפה בהפקרא נוחא לה.
 חנ"ג חתיכה נעשית נבלה. חרב נוקמת נקם.
 פסח קאפלאן מביאליסטאק היה חותם בן
 במאטריו במכ"ע.
 חננאל סימן למנין פסוקי ס' תצא שהם 139
 בנימטריא של זה השם.
 חנני סימן למנין פסוקי פ' משפטים שהם 118
 בנימטריא של זה השם.
 חנ"ס חמור גושא ספרים.
 חנ"צ חצי גזק צרורות.
 ח"ס חוקת סכנה. חטף סגול. חכמה סתימאה
 [ק]. חשש סכנה. תתם סופר [ס]. שמנה
 ספירות [ק].
 חס' חסר.
 חספ"ב חסרון בפנים.
 חס' רחס' חסר דחסר [ס].
 חס"ט חסדים טובים.
 חסיד' חסרון ידיעה.

חס"ל חסד לאברהם [ס].
 חס"ם חסירא סכנתא סאיפורא.
 חס"ע חסד עליון — עולם.
 חס"פ חמשת סרני פלשתים. חסל סדור פסח.
 ח"ס פר"ט גז"ע צד"ק סימן שנתן בעל צהר
 התכה לי"א אותיות השרשיות ועיין חט ספר.
 ח"ע חכום ערבה. חוטבי עצים. חייבי עשה.
 חיי עד. חיי עולם. חכמה עילאה. חסד
 עולם. חציו עבר. חקת עולם. חרפת עולם.
 חתימת עדים.
 חע"א חל על איסור.
 חע"ד חברת עוזר דלים.
 חעדול"ם חבל על דאברין ולא משתכחין.
 חע"ה חכמינו עליהם השלום.
 חעוה"ב חיי עולם הבא.
 חעוה"ז חיי עולם הזה.
 חעז"כ חייבים על זדונם כרת.
 חע"ח חטאת על חטאת.
 חעח"ל חכמים עשו חזק לדבריהם.
 חע"כ חייב עליו כרת. חתימת עדים כשרים.
 חע"ם חכם עדיף מנביא. חפץ ערבות מושבו.
 (ר' בסימן השאלה. כנראה היו כותבין בן
 על גפטר) בספרו של ג' הנוסח חפץ ערכיו
 מושבו.
 חעמ"פ חייבין עליהם משום סגול.
 חעס"ל חכמים עשו סייג לדבריהם.
 חע"ש חבור עמודי שבע.
 ח"פ חג פסח. חזנה פה. חטף פחה. חרב פסיות.
 חתום פה. שמנה פרקים.
 חפ"א חסרי פא אלף.
 חפ"ה חתימת פי האמה.
 חפ"י חסרי פא יוד.
 חפ"ם חתיכה פריעה מציצה.
 חפ"נ חסרי פא נון.
 חפ"ץ עיין קץ.
 חפץ גזע סדק נרש סימן שנתן דונש בן
 לברט לי"א אותיות השרשיות.
 חפ"ק חזנה פה קהלת. (בני לרב העיר)

חק"צ חסרי קצות.
 ח"ר חרושי רשב"א, חיה רעה, חיי ראשי.
 חכמ"ר, חלי ראש, חלק ראשון, חורבן ראשון.
 חרא"ב חזרת ראשי אברים.
 חרבא דמשה אשתא סימן במסרה לג"פ וראתם
 הנמצאים בכה"ק, וראתם לדבר בעבדי במשה.
 (במדבר י"ב ת') כי יראתם מפני האש
 (דברים ה' ה'), הרב יראתם (יתוקאל
 י"א ה')

חרמב"ם חכמ"ר משה בן מיימון. (ב"ש ול"ד
 ונשמטה הם')

חרמב"ן חכמ"ר משה בן נחמן. (ב"ש ול"ד
 ונשמטה הם')

חר"ו תרוף ונדוף.
 חר"ח חרדל וחריע.
 חריא דעזי"ב סימן תענית לנהילא דבתר מיטרא
 פסק מיטרא.
 חר"ל התיבה ראויה להתכבד.
 חרל"פ תיבא ראש לגליל פולין, אחד מנשיאי
 ישראל שהלך לפולין ונתמנה שם לראש,
 ועל שמו התחילו בני משפחתו להתום
 עצמם חרל"פ. בסדר היחש שבספר מנדנות
 אליעזר.
 חר"נ חידושי ר' נסים.
 חרעק"א חרושי ר' עקיבא אינר.
 חרפ"ש עיין חרפ"ש.
 זכור ה' חר"פ"ת עבדיך סימן למנין פסוקי
 ס' עזרא ונתמיה שהם 688 בגימטריא של
 זו המלה הרשומת.
 חר"צ חברת רודפי צדק.
 חררים עיין ושכנ.

חפ"ת' חיים פלפיאל תולעת. (ד' ול"י מי הוא).
 ח"צ חובבי ציון, המאת צבור, חכמ"ר צבי [ס].
 חלב צמר (ב"ש ל"ר ול"פ) חמדת צבי [ס].
 חרכות צורים [ס].
 חצא"מ חצר אהל מועד.
 חצה"ב חצר הכבוד.
 חצו"מ חצופה ומרשעת.
 חצ"ט חצי טפה.
 חצי חביתי שלחן סימן מנחות פ"ז לשלש
 בעיות דבקי רמי בר חמא מר' חסדא, הסימן
 כתוב לפני בעיא שניה. —בל"ל מפרש עפ"י
 סוד.
 חצי קטינא גרנרת פגום סימן חולין כ"ה
 להקושיות שם בדיון מחצה על מחצה, והוא
 סימן מעורב. ג' מתוכן העינים וא' שם
 החכם המקשה²).
 חצ"ל חיים צבי לערנער. (בעל מורה הלשון)
 חצסל"י חטאנו צורנו סלח לנו יוצרנו.
 חצפ—ר חצי פרס.
 חצ"ש חציה שלי, חצי שעור.
 ח"ק חברה קברנים, חב"א קדישא, חזות קשה [ס].
 חזן קורא, חטף קמין, חירק קטן, חנוך קטן [ס].
 חסידא קדישא, חסרי קצות [ד]. חצי קדיש,
 חרובי קרתא.
 חק א"ל סימן כל חציי פסוקים השניים שבמזמור
 תהלה לדוד מתחילים בוא"ו מלבד פסוקי חי'
 ק' זה מתחיל באלף ארך אפים, וזה מתחיל
 בלסוד לכל אשר יקראוהו. (ס' המנהיג)
 חקבטנ"ע חסין קדוש ברוב טובך נהל עדתך.
 חק"י חק יוסף—יעקב.
 חקל"ח חייך קודמין לחיי חברך.

¹ בהמניד ש"ג צד 122 מכיא בשם פי' ס' יצירה לר"י בן הראב"ד כ"י, שבעה חלוקין חפ"ת ול"י מה הוא.

² כתב בל"ל אין ספק דמאה איכא למשמע להריא דכונת הש"ס לרמזו איזה סוד בדברי הסימן... ומיהו גם לפי פשוטו אפשר ליישבנו. דג' דברים האחרים שהם מענין דין השזיטה נופה, הוזכר תחלת הדיון, אבל ההיא דרב קטינא שהוא מדיון אחר לא הזכיר הדיון אלא השם.
³ עיין במבוא הספר ערך "דבר מנונה".

חש"ם חולו של מועד. חזרת של מצוה.
 חש"מ"ן חיים שאל ממך נתת. (אחר חתימת
 השם לברכה. אוצה"ם ש"א XVI)
 חש"מ"ע חישובן מעוקב.
 חש"נ הטאו של נחש. חמס שנאה נפשו.²
 חשנ"ב חולין שנשחטו בעזרה.
 חש"ם חשש סכנה.
 חש"ע הטאו של עגל. חשבוננו של עולם [ס].
 חשע"פ חמץ שעבר עליו הפסח.
 חשע"ש חזקה שלית עושה שליתותו.
 חש"ק חולם שוא קמץ.
 חשק עיין כי בי.
 חשקה"ד חכמי שקול הדעת.
 חשרפ"י חמורו של ר' פנחס בן יאיר.
 ח'ש'ר'ק סימן במסרה לסדר הפורעניות (ירמית
 ב"ה י"ח) ל'חרבה לש'מה לשר'קה ולק'ללה.
 ועיין המשק.
 חשת"ם חוקה שנה תורה מדה. ועיין חמשת.
 ח"ת תדושי תורה. חכמי תלמוד. חכמה תתאה [ק].
 חולקין תרומה. חמש תשובות. חק תוכות.
 חקל תפוחין [ק]. חתם חכנית [ס]. חתן תורה.
 שמנה תכות.
 חת"ז חתימת זקן.
 חת"י חתימת יד.
 חת"כ חליפתו תמורתו בפרתי.
 חת"ם התום מטה.
 חת"ס חתם סופר.
 חת"ת חברת תלמוד תורת.

ח"ש חב"ש זמ"ן¹ סימן קדושין כ"א לשמות
 התכמים השואלים והנשאלים שם. א"ל ר'
 את"א בריה דר'בא לר' אשי א"ל ר' את"א
 סב"א לר' אשי א"ל ר' זוטרא בריה דר'
 מ'רו לרבינ'א.
 ח"ש חדש ששוני [ת]. חוט שעה. חוט שני
 חזרת שלום. חיי שעה. חיי שרה. חיים
 שאל [ס]. חכמת שלמה [ס]. חלול שבת—שם.
 חלק שלמה [ס]. חלק שמעון [ס]. חלק שני.
 חמדת שלמה [ס]. חומץ שכר. חומש שומרוני [ס].
 חמשת שקלים. חציה שלו. חצי שעור. חצי
 שקל. חקות שמים [ס]. חרבן שני. חשוני
 שת. חתמתי שמי. שמנה שרצים.
 חש"א חברת שבת אחים. חסד של אמת.
 חשש איסור.
 חשאב"ם חולה שאין בו סכנה.
 חש"ב חולין שנשחטו בעזרה. חמשים שערי
 בינה.
 חש"ג תמצו של גוי.
 חש"ד חסר שנת דפוס.
 חשה"נ חשבון הנפש.
 חש"ו חרש שוטה וקמן.
 חשו"מ חברת ש"ס ומשניות. חסדא שמך
 וחסדאין מילך.
 חשו"ק חרש שוטה וקמן.
 חשח"ע חטאים שאנחנו חייבים עליהם.
 חשיב"ם חולה שיש בו סכנה.
 חשל"נ חשוכא לנהורא.

ט.

ט' טבילה. טהור. טוב. טור. טית (אות התשיעית
 כאלפא ביתא). מספר 9. טמא. טעון. טעות.

¹ לפני בל"ל היתה הגי' חרש חמס זמן ומתקשה בהפי' ולבסוף הוא מגיה שבמקום
 חמס צ"ל תתם ומכנים בונה ע"ד רמז.
² זה שאמרו חז"ל (זבחים פ"ח ערכין י"ז) חשן מכפר על הדינין, כלומר קלקול הדין.
 חזת יאיר.

טב"ר מעמא דכתב רתמנא.
 טה"ר טומאה דרבנן.
 טר"ש טופסא דשטרא.
 ט"ה טהרת הקדש [ס]. טוב הארץ [ס]. טובי העיר. טובת הנאה. טומאת הגוף. טעמי הדבר. טעמי המצות. טעמי המקרא. טעון הוא. טופס השטר. טורת הדרך.
 טה"א טוב הארץ [ס].
 טה"ב טעות הוא בידם.
 טה"ג טומאת הגוף.
 טה"ד טעות הדפוס. טעם הדבר. טורת הדרך.
 טה"ו טעון הוא.
 טה"ז טובת הכלל. טעם הבתוב.
 טה"ח טעמי המסורה. טעמי המצות. טעמי המקרא.
 טה"ט מהירו עילאה [ק]. טעם העליון.
 טה"ק מהרת הקדש [ס].
 טה"ל מהירו תתאה [ק]. טומאת התהם. טעם התחתון.
 ט"ו טוב זרע. מספר 15.
 טו"א חמשה עשר באב. טומאת אוכלין. טומטום ואנדרונינוס. טורי אבן [ס].
 טואה"ע טור אבן העזר.
 טואו"ח טור אורח חיים.
 טואו"כ טומאת אוכלין.
 טוא"ג טומטום ואנדרונינוס.
 טו"ב מוכל ושרץ בידו. טומאה בלועה. אשר דבר טו"ב' ע"ל המלך סימן למנין פסוקי ס' שיר חשירים. שהם 117 כנימטריא של שתי המלות האלה הרשומות. ופי' הסימן המלך ר"ל שלמה. דבר פסוקים כמנין. טוב על"י ותרא אותו כי טו"ב' ה'ז'א' סימן לסדרי ס' יהוקאל שהם 29 כנימטריא של שתי המלות האלה הרשומות.
 טו"ד טעם ודעת. טופסא דשטרא.
 טו"פ מורי דפרודא [ק].
 טו"ר סמא ודרך רחוקה.
 טו"ה טובת הנאה.
 טוה"א טוב הארץ [ס].
 טוה"ג טומאת הגוף.

אבן [ס]. טור אודם [ס]. טל אורות [ס]. טומאת אוכלין. טעות אחת. טעם אחר. תשעה ארומים. (שם מטבע)
 טאד"ס טוב אתרית דבר מראשית
 טא"ה טור אבן העזר.
 טא"ו טומאת אוכלין ומשקין.
 טאומ"ש טוט אסר וטוט שרי.
 טא"ה טור אורח חיים.
 טא"ל ממאה אני לך.
 טא"ע טור אבן עזר.
 טא"ק מלה אריה קשת.
 ט"ב טומאה בלועה. טעון ברכה. טור ברקת [ס]. תשעה באב.
 טבא רדף חייא ונפר אסתר סימן במסרה לה' פעמים וחמד גכה"ק טו ב וחמד (תהלים כ"ג ר') רדף צדקה וחמד (משלי כ"א כ"א). חיים וחמד (איוב י' י"ב) שם הברית וחמד. (נחמיה א' ה') חן וחמד (אסתר ב' י"ג).
 טב"ב טעון שתי ברכות.
 טבו"י טבול יום.
 טב"ט טובי בן מוכיאל.
 טב"י טבול יום.
 טבלי"ר טעם בלי ריח.
 טבל"פ טורא בטורא לא פגע.
 טב"ט טועה בדבר מצוה—משנה.
 טכ"ע טביעות עין. טומטום בין עיניך.
 טכ"ק טרף בקלפי (פ"ד דיוטא).
 ט"ג טובה גדולה. טיב נטין. מליח גדול. טעית נוי. טעלע נראף. טופס נטין. תשעה גדולים (שם מטבע)
 טג"ב טאנע בוך. טאנע בלאט.—
 טגטעג"ק שלי ניטך מעל גבי קרקע.
 טג"ע טעם גן עדן.
 ט"ד טובינא דחכים. טומאה דתויה. מן דו. מרפא דאסא.
 טד"א טומאה דאורייתא.
 טדה"ד שם הויה בתלוף האותיות באותיות שלפניהן מוכא בכתבי האר"י.
 פד"ח עיין או"ת.

טוה"נ טובת הנאה.
 טוה"ת טומאת התהום.
 טו"ן טומאת שבעה. טורי זהב [ס].
 טו"ח טומאה חמורה.
 טוחו"ם טור חושן משפט.
 טו"ש טוב טעם. טומאה וטהרה.
 טוטו"ד טוב טעם ודעת.
 טו"י טוב וישר. טומאה ישנה.
 טויו"ד טור יורה דעה.
 טו"כ טומאת בלים.
 טו"ם טבח ומכר. טוב ומטיב. טל ומטר. טומאת
 מת. טנאך ומשאריתך. טענה ופענה.
 טומ"י טומאה ישנה.
 טומ"כ טבח ומכר. טומאת בלים.
 טומ"צ טומאת צרעת.
 טו"ג חמשה עשר בניסן. טמיר ונעלם.
 טו"ס טומאת סתרים.
 טו"ע טומאת ערב.
 טו"פ טרפה ופסול.
 טופעמלה"ט טופת על מנת להטפית.
 טו"ק טובי קהל. טלית וקימל. טומאה קלה.
 טומאת קרי. טפסר וקצין.
 טו"ר טוב ורע.
 טו"ש טומאת שבעה. טומאת שרץ.
 טוש"ע טור שלחן ערוך.
 טו"ת טלית ותפליון. טענות ותביעות.
 ט"ן טורי זהב [ס]. טמא שבעה. טומאת זב.
 טעם וקנים [ס]. טעון זריקה.
 טז"ד טעון זריקת דם.
 טזו"ם טומאת זב ומצורע.
 ט"ח טבילת חובה. טהרת תולין. טייץ חומש.
 טלה חלב. טומאה חמורה. טעם חמא. טפת
 חלב. תשעה חסרים [ט].
 טחווהלב"ש טענו חמין זהורה לו בשעורין.
 טחוז"ם טוביה חמא וויגוד מינגיד.
 טחו"ם טוביה חמא וויגוד מינגיד. טור חושן משפט
 טח"ם טור חשן משפט.
 טחמ"ה טפל חומר מן העיקר.
 טחפ"ח—טמצ"ד טבא חדא פלפלא תריפתא—
 טמאה צני דקרי.

ט"ט טבחן טבות. טוב טעם. טעון טבילה.
 טט"ג טוען טענת גנב.
 טט"ו—ד טוב טעם ודעת [ס].
 טטו"ן טמא טומאת שבעה.
 טטו"ע טמא טומאת ערב.
 טט"י טמא טמא יקרא.
 ט"י טבול יום. טבחן ישראל. טומאה ישנה.
 טי"ד טור יורה דעה.
 טיו"ד טור יורה דעה.
 טי"כ טירת כסף [ס].
 טילל"ת טוב י"י לקויו לנפש תדרשנו.
 טינא בר פינא סימן יומא ב"ט בי מיגמר
 בעתיקתא קשיא מחדתא.
 ט"כ טבילת בלים. טירת כסף [ס]. טעם בעיקר.
 טכלא"י טלפול בלאחר יד.
 טכ"ע טעם בעיקר.
 ט"ל טוב להקין.
 טל אורות טלך סימן בשל"ה מס' חולין בשם
 מהרש"ל לכריכות הציצית. ז' ח' י"א י"ג
 ביחד ל"ט. פו' טלך הוא הטלית שבו תולין
 ציצית כי אורות בנימטריא תרי"ג כמו ציצית
 עם ח' חושין זה' קשרים, והכריכות יהיו
 מנין טל.
 טלב"ל"ת טב לביש לא תעביר.
 טל"ג טלי גיטך. טעלעגראף.
 טלה"ב טבא לא הוי בישא.
 טלט"ד טב למיתב טן דו.
 טליא בחירא רהט ואשכת חכמתא סימן
 במסרה לחמש פעמים וטוב בקמץ בכה"ק,
 זה נער שמואל הולך וגדל וטוב, (ש"א ב'
 כ"ו) ואל הבקר רץ... רך וטוב, (בראשית
 י"ח ז') זימצא שם טרעה שמן וטוב.
 (דה"א ד' א') בחזר וטוב (ש"א מ' ב')
 הוספת חכמה וטוב (מ"א י' ז').
 טליא צדיקא קרא לשמואל סימן במסרה
 לד' פעמים ויאמר י"י אלי בס' ירמיה הבאים
 בטעמים מהפך פשטא קטן. אל תאמר נער
 (א' ז') צדקה נפשה (ג' י"א) קרא את
 כל הדברים (י"א ו') אם יעמוד משה ושמואל
 (ט"ו א').

טס"ר טפה מרותה.
 ט'ס' ש'ק'צ' נ'ו'ז'ל'י'ם' אלה האותיות מקבלות
 רק דגש חזק.
 ט"ע טביעת עין. מהירו עילאה [ק]. טוב עלם.
 טובת עין.
 טע' טעות. טעם.
 טע"א טענות אמתיות.
 טע"ח טענות חלושות.
 טעה"ם טעם המלך [ס].
 טעה"פ טענות הפחותות.
 טע"ט טפת על טפה. תשעה על תשעה.
 טע"כ טעם בעיקר. טענות כוזבות.
 טע"ם טענות מזויפות.
 טעמו"פ טענות מופתיות.
 טע"צ טענות עצומות—צודקות.
 טעת—כ טענות תוכחיות.
 ט"פ טוביה פעדער (מחבר ספורסם). טיין
 פשוט (עיין ע"ט). טמון פה (על מצבה).
 טרפה פסול.
 טפסר זעק גד צח סימן מהקראי ר' דוד
 אלפסי לי"א אותיות השרשיות (לקושי קדמוניות
 צד קצ"ח המניד שכ"א צד 219).
 ט"צ טומאת צרעת. טענות צודקות.
 ט"ק² טבעת קדושין. טלית קסן. טומאה קלה.
 טומאת קרי. תשעה קבין.
 טקו"ר טעון קדוש ידים זרגלים.
 טקמ"ע טול קורה מבין עיניך.
 טקמ"ש טול קסם מבין שניך.
 טקם עז גד חף צר סימן שנתן ר' יונה כס'
 הרקמה צד 12 על אותיות השרשיות.
 ט"ר טעמא רבא. טפחא רביעי.
 טרידו"ר טעון רתיצת ידים זרגלים.
 טר"פ תשעה ריש פסוק [ט].

טל"פ טעם לפגם.
 טל"ש טעם לשבת.
 ט"ט טבילת מצוה. טוב טעות. (ג' ול"ב). טוכת
 טראה. טמא מת. טעמא מאי. טעמי מצות.
 טעמי מקרא. טפחא מונח. טרדת מצות.
 טריפה מקום. (טריפה מדינה. ג' ול"ר ולי"ט)
 תשעה מלאים [ט].
 טמ"א טומאת אוכלין.
 טמא טהור טהור טמא סימן ע"ז ל"ט חמרא
 דימא שרי. תורא דימא אסיר.
 טמא טמא טהור טהור סימן 1 קדושין ע'
 לשתי משפחות בנהרדעא. דבי יונה דבי
 עורבתא. הראשונה בשרה והשניה פסולה.
 2) ב"ב צ"א כי אימיה דאברהם אמתלאי
 בת ברנכו. (כרים מצאן טהורים הם) ואימיה
 דהמן אמתלאי בת עורבתי (עורב טמא)
 טמ"ד ואעג"ם טעון סתן דמים ואימורים על
 גבי מזבח.
 טמדכ"ט טמירא דכל טמירין [ק].
 טמ"כ טוב טנוחתו כבוד.
 טמ"מ טוב מותי מחיי.
 טמ"פ טעם מפסיק.
 טמ"ר טעמי מצות ריקאנטי.
 טמרט"ה טעמי מצות ר' מנחם הכבלי.
 טמרישא"ק טעמי מצות ר' שלמה אלקבץ.
 ט"ן טבילת נשים. טומאת גדה—נפש. תשע
 נקודות [ק].
 טנ"א טעמים נקודות אותיות. טבעיות נמוסיות
 אלהיות¹.
 טנ"ע טובך נהל עדתך.
 טנת"א טעמים נקודות תנין אותיות [ק].
 ט"ס טעות סופר. טפה סרוחה. תשע ספירות [ק].
 טס"ק טעמי סוכה קבלה.

¹ זשמת בטנא והלכת אל המקום. רמז לדתות טבעיות נמוסיות אלהית מכלם תבהר האלקית והלכת אל המקום אשר יבחר ה'. חות יאיר.
² כס' תולדות משפחות גינזכורג להח' ר' דוד מניד צד 14 הערה 2. מכיא כי במצבות פפד"א לפינגער נמצא האלוף הט"ק, והוא מציג סימן השאלה, כי לא ידע פתרונו— אפשר שהיה זה האר לנבחר להיות מטובי הקהל, — עתה נ"ל כי פתרונו המפסר וקצין. כי אותיות השמוש ישמטו לפעמים בר"ת.

טש"ר טובתן של רשעים.
 טש"ש טומאת שמנה שרצים.
 טש"ת טלה שור תאומים (טולות של תדש
 ניסן אייר סיון). מלית שכלה תכלת.
 ט"ת טעמי תורה. תשעה תקונים [ק].
 טת"ב טפלי תלו ביה.

ט"ש טוב שם. טובת שכל. טמא שבעה. טומאת
 שרץ.
 טשבג"ה טוב שבגוים הרונ.
 טשברל"ג טוב שברופאים לניו.ם.
 טשל"ג טוב שלא נברא.
 טש"ע טור שלחן ערוך.

יא"פא"ו יאר י"י פניו אליך ויתנך.
 יאכ"ב יר אשה כיד בעלה.
 יאכ"ם יעקב איש כפר סכניה.
 יאכאו"ם ישימך אלהים כאפרים וכמנשה.
 יאכרו"ל ישימך אלהים ברחל ולאה.
 יא"ל יהפכו אלהים לטובה. יוסף אלמנצי.
 (חכם וסופר רעו ועמיתו של שד"ל). יזכרם
 אלהינו לטובה. יש אם למסרת—למקרא.
 יאל"א ישמרו אלהים לעולם אמן.
 יאלמ"ם יש אם למסרת.
 יאלמ"ק יש אם למקרא.
 יא"ם יהודה אריה סמדינא. ירא אלהים מרכים.
 ישיבת אהל משה.
 יאמה"כ יאמר הכתוב.
 יא"נ יזכור אלהים נשמת. ישמור את נפשך.
 יא"ע יכוננה אלהים עליון. יום א' ערב.
 יאע"ה יעקב אבינו עליו השלום.
 יא"פ יר אפרים [ס].
 יאפ"ן ישראל איסר פרת זהב (גאלדבלום) סופר
 מפורסם.
 יאפ"ש יהושע אלעזר פנתס שמואל. סימן תמורת
 ט"ז ברש"י לשמות הנשאלים על ההלכות
 שגשתכתו בימי אבלו של משה.
 יא"צ יאהר צייט (יום שמת בו אדם קרוב לו)
 יתומי אנשי צבור. (כ"ש ול"ר ול"פ).
 יא"ק יברכהו אלהי קדם—אלהים קדוש (אחר
 הזכרת השם לברכה). יראת אלהים קדמון—
 קודמת.
 יאקדונק"י עיין יאהדונהי.

י' יחיד. יו"ד (אות העשירית באלפא ביתא).
 מספר 10. יום. יוצרות. יש. התחלת שם
 המפורש.
 י"א יברכהו אלהים. יד אכשלום [ס]. יד אברהם
 [ס]. יד אליהו [ס]. יד אפרים [ס]. יהודה
 אריה. ית אלי [ת]. יחוד אלהים. יונת אלם
 [ס]. יוסף אסין [ס]. יסוד אלהות. יסוד אמונה
 [ס]. ירא אלהים. יורשי אחרי. יש אומרים.
 יש אומרים. ישע אלהים [ס]. עשרה אדומים
 (שם מטבע). עשר אמות. מספר 11.
 יא"א יהודה אריה אוסיפו (תלמיד שד"ל מוזכר
 בכמה ספריו). י"י אלהי אבותינו.
 יא"ב יום א' בקר.
 יאו"א י"י אלהינו ואלהי אבותינו. יהי אור
 ויהי אור (ג' ול"ר).
 יאו"ח יוצר אור ובורא חשך.
 יאב"ל ירא אלהים בכל לבבו.
 יאהדונה"י שם מורכב משני שמות. הויה ואדני
 אות מזה ואות מזה עד נמירא. מצוי הרבה
 בספרי הקבלה—יש כותבין יאקדונק"י. קופי"ן
 תחת ההאי"ן.
 יא"ו י"י אורי וישעי.
 יאו"מ ירא אלהים וסר מרע.
 יאומ"א י"י אורי וישעי מסי אירא.
 יאח"ו יגדל אלהים חי וישתבח. ישלח אלהים
 חסדו ואמתו (כן חיו כותבין אחר הזכרת
 השם: כמו נר"ו. ויסהר אברהם ב').
 יא"י י"י אלהי ישראל. ישוב ארץ ישראל.
 יא"א י"י אלהינו י"י אחר.

ותכם ידע לבחור מה להדפיס ומפרי דפוסו
יצאו מוגהים ומובנים). שלש עשרה סדות.
יגמ"ר שלש עשרה סדות הרחמים.
ינ"ע שלש עשרה עקרים.
יגת"ו יגדיל תורה ויאדיר.
יגת"ד תליסר תקוני דקני.
יג"ת עה"ם שלש עשר תעניות על הסדר.
י"ד יד דוד [ס]. יוצא דופן. ילקוט דוד [ס].
יוסף דעת [ס]. יורה דעה [ס]. יש דורשין.
מספר 14.
י"ד א יעקב דניאל אולמו (אחד מרכני פירארא
בימי בעל פחד יצחק).
יד אמונה סימן למגין פסוקי פ' בשלח שהם
116 כניסטריון של אלה המלים הדומות
ליריו אמונה הגזכר שם כמרשה.
היתה עלי י"ד ה' סימן לסדרי ס' יהושע
שהם 14 כניסטריון של זו המלה הרשומת
ועיין דובב.
י"ד ל"ד לא אבה' דורשי רשומות אמת
י"ד פעמים י"ד עולה 196 כמספר לא
ינקה—סורה באצבע אות ש"ח.
יד על כס המדקדקים נוהגים להניח תפלין
של יד מיושב ומנתי בת האי סימנא (מור
וקציעה ס' ח').
ידח"א יורה דעה הארוך.
ידה"ם ידיעת הטבע.
ידו"ד כגוי לשם הויה בחלוף התאין כדלתין.
ידור"ג ידים ורנלים.
יד"ח ידי חובתו.
יד"ם ירא דמכתא.

ביום קראנו. יש בקרבנות (פ"ב דתמורה).
סימן למגין פסוקי פ' וישב שהם 112
כניסטריון של זה השם גם הוא ניסטריון
של שני השמות הויה אלהים ושל שלשת
הויה אהיה אדני, לכן נזכר זה השם הרבה
פעמים בספרי הקבלה.
יב"ק"ע יש בה קום עשה.
יב"ר יונדב בן רבב. ישראל בני רחמים.
יברוחי דיוסף לבושי דרעוא סימן כספר
אבלה ואכלה צד 174 לעניני הר' פסוקים
שנמצא בהם מלת ולקחת (בראשית ל' פ"ו)
נבי דודאים שתרנומם יברוחי (שם פ"ג י"ח)
נבי יוסף (מלכים ב' ח' כ"ו) ולקחת בנדים
(מלאכי ב' י"ג) ולקחת רצון.
יב"ש יבין שמועה [ס]. יהושע אבן שועב.
12 שנה—שעה. יוסף בן שמעון.
יבשו"א שתיים עשרה שנה ויום אחד.
י"ג יין נפן. יש גורסין. מספר 13. עשרה
גרנלים.
ינ"א ל יוסף גיביאנסקי איש ליפסק (סופר ידוע).
ינ"ב יגלוו בה.
ינ"ה יבורך גבר ירא ה' (אחר הזכרת השם
לברכה. אותה"ס ש"א XVI).
ינ"ל סימן מנחות נ"א יחיד נ"ל עצמה יין
ל'כונה.
ינ"ל יין ג' לונין.
ינ"ל פז"ק יחיד נאה לעסך פנה וזכרי
קדושתך [ת].
ינ"ל"ת יספור נאולה לתפלת.
ינ"ם יצחק נאלדמאן (מדפיס בווארשא. נכון

היה סמנצא. והשני משפירא, הר' יב"ק משפירא היה שם וקנו מאיר' והר' יב"ק סמנצא חית
שם וקנו משה, ור' אלעזר מנרמיוא הוא בנו, והר' יב"ק משפירא היה כחור סהר' יב"ק סמנצא,
ור' אלעזר מנרמיוא קבל משניהם—ברם חמר ו' צד 70.
1) בפנקס של הח"ק דק"ק לבוב כתוב פסק מהרב בעל פ"ו ז"ל, וע"ד האיש הבליעל
מ' שמואל אשר חפץ יד מהס"ת יהיה לו קנס י"ד לי"ד לא ינקה 14. שנים לא יהיה לו
שום שייכות בכל חבורה ויפרישו אותו, ושלישים יום לא יעלה לס"ת. ותתם נאם דוד הקסן
דעה עדת ישרון פה לבוב, אח"כ יש שם שרטוט וכ' בזה"ל. אחר כתבי הפסק הלז נפטר האיש
הנ"ל בשנה זו והלך לעלמא דקשוט ומעחה אנו מתירין אותו בכ"ד של מטה, וכשם שהיה
מזהר בכ"ד של מטה כך יהיה מזהר בכ"ד של מעלת. ותתם שמו עם בית דינו.

יהו"א אלה האותיות נתות אחרי נקודות ידועות. כמבואר בספרי הרקדוק. כל בניד כפ"ת דסמיכי ליהוא רפה. סימן סבעלי המסרה. יהו"ג יהודה ונד, (ב"ש ול"ר) יהודה ונליל. יהודה סימן במסרה כי דמי מהרה הה"א נתה ימי מהרה הה"א מפיק כמו שבמלת יהודה הה"א שאחרי הינ"ד היא געה ושאתרי הד' היא גחה. (רא"ב במספ"מ שש"ל ועיין, וכסינו"י יסיה").

יהו"ה ישמחו השמים ותגל הארץ. (ד' יראי ה' ספקקים אם כשר וישר לעשותם שם המפורש לר"ת).

יהוש' יהושע.

יהושע סלק לנגלגלא וסרס מלכא וחמא גברא סימן במסרה לז' פעמים וכל עם ככה"ק דסמיכי¹ בקריאה ויקם יהושע וכל עם... גבורי החיל (יהושע ה' ג') ויעל יהושע... (שם י' ז') ובא יהושע וכל עם (שם י"א ז') הגלגלה וכל עם (ש"ב י"ט ס"א) וחרא... וכל עם הארץ (ס"ב י"א ד') המלך וכל עם (דה"ב כ"ג י"ג) חסריסים והכהנים וכל עם (ירמיה ל"ד י"ט)² יה"ז יום הזכרון. — סימן מנחות צ"ו לחם הפנים ארכו י' טפהים רחבו ה' זקנותיו ז'. כל"ל עושה כוונים בהסימן ע"ד הקבלה.

יה"ח יד החוקה [ס]. יחומי החכמים. ימות החול. ימות התמה. ימות התרף. יה"ט ידיעת הטבע.

יהי שם י"י סבורך סימן במנחת שי דברים ל"ב ז' כי נקוד של שם הויה שוא חולם קסץ כנקוד של מלת מברך. יה"כ יום הכפורים.

יה"ל יהודה הלוי (המשורר). יהודה הלוי לעויק (סופר ומחבר) יהושע הלוי לעווינואהן (סופר ומחבר). יהיה לך. יתבה ה' לחנכב. (אחר הזכרת השם ככה פותרו צונץ עיין

ידי' סימן במסרה לשלישה שנאמר בהם קראה שמו. יהודה (בראשית כ"ט ל"ה) דין (שם ל' ו'), יעבץ (דהי"א ד' ט')

ידי"ם יוסף דעת יוסף מכאב.

פותח את י"ד'ך' סימן לכדרי ס' שמואל שהם 34 בנימטריא של זו המלה הרשומה. יד"מ יד מלאכי [ס]. ידי משה. יודע מהשבות. ידמ"ל יד מלאכי.

ידין ידיד נפש. יהי דן גתש.

יד"פ יומא דפגרא.

יד שחט דם סימן לשבע טשקים. יין ד'כש ש"מן ח'ומץ ט"ל ד"ם מ"ים.

ידתה"ש ידיעת תכונת השמים.

יה"י יד החוקה [ס]. יום הדין. יום הכפורים.

יחי המלך. יין המשומר. ינאי המלך. יסודי הדת [ס]. מספר 15 (אמנם מפני שהן אותיות השם הקדוש גוהרים רובא דרובא וכותבין תחתיהן ט"ו). יציאת השבת (פ"א רשבת). יצר הרע. ירחם האל. ישמרם השם (תחת ישצ"ו או י"א).

יהא"ה יקוב הדין את ההר.

יהא"ל ישמרהו השומר אמת לעולם.

יה"ב יצא הפסדו בשכרו.

יהב"ח ישמח האב ביוצאי חלציו.

יהב"י יהודה בן יונה יוטילס (חכם מפורסם).

ר' יקותיאל הכהן ב"ר יהודה ונקרא ר' ולמן הנקדן בעל ס' עין הקורא (רא"ב בס' מסרת המסרה שער שברי לוחות. ועיין אוצה"ם לב"י צד 630).

יהב"ן יהושע בן נון.

יה"ג ים הגדול. ימות הגשמים. ימי הגבלה.

יה"ד יום הדין. יסודי הדת [ס].

יה האיר תהו סימן סבעל יתרון לאדם על חמש תנועות הגדולות כנגד המוצאות.

יה היב"ק י"י הושיעה המלך יעננו ביום קראנו.

¹ רבות יגעתי להתאים הרומזים עם הרומזים ורק בדוחק עלתה לי—ודסמיכי בקריאה אין ר"ל וכל—עם סמוכין זה לזה במקף שהרי בירמיה ל"ד מלת וכל בטפחא, רק הכונה שמלת עם סמוכה. אל המלחמה. הארץ. יהודה.

יו"ה יום הדין, יום הנפורים.
 יוה"ד יום הדין.
 יו"ץ יתעלה וישתבח ויתפאר.
 יוה"כ יום הנפורים¹ יחיד ורבים הלכה כרבים.
 יו"ח יודעי חן (עיון חן). יין וחלב. יוצא
 חלציו. יושבי חום, (ב"ש ול"ר).
 יו"ט יום טוב.
 יו"ט"א יום טוב ראשון.
 יו"ט"ב יום טוב שני.
 יו"ט"ע יוסף טוב עלם.
 יו"ט"ש יום טוב שני.
 יו"י יתודה וישראל. יום יום. יוצא ירכו.
 יש ייש.
 יו"כ יום כפורים.
 יו"כ"ק יום כפור קטן.
 יו"ל יוצא לאור.
 יולחעסא"נ יגדל ויחי לנצח חיי ער סלה אמן
 נצח (ד' במיה"ש ול"ר).
 יו"ם יוצאי מצרים. יורה ומלקוש.
 יום טוב של עצרת ברור סימן יפה לכל
 השנה כולה. (ב"ב קמ"ז).
 יומא"ת ינעתי ולא מצאתי אל תאמין.
 יומה"כ יוצא מן הכלל.
 יום מעיד טרף בעגל² סימן ע"ז ד' לארבעת
 מאמרים של ר' יהושע בן לוי שם.
 יונדב סימן למנין פסוקי פ' יתרו שהם ע"ב
 כנימטריא של זה השם.
 יו"נ יוצא ונכנס.
 יו"ע יצירה ועשייה.
 יועה"ם יועץ הממלכה.
 יועה"ס יועץ הסוד—הסתרים.
 יוצה"ם יוצר המאורות.
 יו"ר יושב ראש. יצחק ורבקה.

אנוצה"ם ש"א צד XVI ואני פותרו ישמרהו
 ה' לנצח.
 יהלו"ם יהושע הלוי מוח (ל"ם).
 יהל"ל יהודה ליב לעוין. (סופר ומשורר מפורסם).
 יה"מ ים המלח.
 יהמ"מ יכא הנס מכל מקום.
 יה"נ ימוד תוד נצח (קן). ישו הנוצרי.
 יהנ"ק יין הבדלה גר קדוש.
 יה"ס יין הבדלה טובה.
 יה"ע יוסף ה' עליהם. ירח העבר.
 יהע"ל י"י היה עוד לי.
 יהעש"ה יין הרקח על שיר השירים.
 יה"פ יחס הפעל.
 יה"צ ישמרהו הצור.
 יהק"ג ישועה הצלה קיתה גאולה (ד' לשונות
 של גאולה).
 יה"ד יהי רצון.
 יהר"ל יהי רצון לפניך.
 יהרמ"י יהי רצון מלפניך י"י.
 יה"ש יהושע העשיל שור (בעל החלוקן). יתוד
 השם. ימות השבוע. ימות השנה.
 יהש"ר—מ יהא שמיה רבא—מברך.
 יה"ת ים התלמוד [ס]. יסודי התורה [ס].
 י"י מספר 16, (ולפי שהן אותיות מהשם
 הקדוש גוהרין רבים זכותבין מ"ז).
 יו"א יגון ואנחה. יהודה ואפרים. יגן ואדום.
 יורשיו אהריו.
 יוא"י יהרג ואל יעבור.
 יוא"ל יוסף אלמנצי (חכם מפורסם).
 יו"ב יעקב ובניו. יכין זבעו [ס] יוצא וכא.
 יוב"ג יהודה ובנימין.
 יו"ג יקר ונדולה.
 יו"ד יורה דעה [ס].

¹ כתב במעריך המערכות שיש גם שם כזה כמו שגוהגים לומר יוה"כ ישמרני—ולוי נראה כי זה מבסא הסוני ואין מביאין ראיה ממנו. — את"ו מצאתי כי ג' מביא בשם בוקשדארף כי הוא ס"ת מפסוק כי מלאכיו יצוה לך: ועיון בס' אנרא דפרקא אג"ז ג"א בשם מהר"ם מפלאוראק.

² כתב בדל"צ בסימן זה גרמו דבר סוסר ע"ד שאמרו אין לך יום שאין בו טעם העגל שנאמר ביום פקדי ופקתי—ובל"ל מפרש עפ"י קבלה.

יז"ל ירא ורך לבב.
 יז"ש ימים ושנים. ירושלים ושומרון.
 יזשא"י יודע שאינו יודע. יושבי ארץ ישראל.
 יזש"ה יסוד ושרש העבודה (ס).
 יזש"ט יד ושם טוב.
 יז"ת יתר ותנועה.
 יז"ן יום זה. יסח זכרו. יראה זרע. יתעלה זכרו.
 מספר 17.
 יז"א יזכור י"י אותם.
 יז"ב יראה זרע יאריך ימים אמן.
 יז"ג יהי זכרו לכרכה. י"י זכרו לעד. יתברך זכרו לגעת.
 יז"ד מים סימן למנין פסוקי ס' גתום שותם 47 בנימטריא של זו המלה תרשומת. יז"ד יזראעלים.
 יז"ה שבעה עשר בתמוז.
 יז"ו יאי חולקיה. [יד חוקה (ס)]. יד חרוצים. ידי חובתו. ידיעת השבון. יודעי תן. יהי חלקי. יישר חילך. ילקוט חרש (ס). יעלת תן (ס). יוצאי חלציו. ירא חטא. יום חול. יודה חמאים (ס). יש חולקין. ישני חברון. מספר 18. שמנה עשרה (תמלה). עשרת הנריים. (שם מטבע).
 יז"א שמנה עשרה אזכרות.
 יז"ב יהי חלקו בחיים אמן.
 יז"ג יאיר חיים בכרך. (בעל תות יאיר).
 יז"ד יעלו חסידים בכבוד ירננו על משכנותם.
 יז"ה יתור השם.
 יז"ו יושב הביונו וסתרו. י"י חי ועד.
 יז"ז ימצא תן ושכל טוב. יראה חיים וישבע טוב. (בן כותכים הספרדים לפעמים כוכרון שם תחת ג"י או שליט"א).
 יז"ח יחודא עלאת.
 יז"ט יחודא תתאה.
 יז"ק סימן למנין פסוקי פ' בראשית. (שמספרים גבורות ה') שרתם 146 בנימטריא

של זה השם (המורכב ג"כ מחוק יח).
 יח"ד שהוא גילח ואחר סימן נויר ג"ב. ונראה שפ"ס יש כאן ות' והוא צ"ל שחי ות' ואחר צ"ל תדר, ורומז להארבעה תירוצים שם. שוב מצאתי בדל"צ שהגיה ג"כ כנ"ל ועל א' מצא לו סמוכין בש"ס דפוס פראג. כל"ל נתקשה ג"כ בהבנת הסימן עפ"י משוטט, ובענינו הולך ע"ד הסוד.
 יח"ד בגל"ל לבינ"ה בלו"ג מקמצ"ה סימן מנחות ק"ז לאופני הספקות שם במנהגה. וצ"ל שהג"י שם צ"ל על יחיד על צבור, שלונו"י שלפנינו לא תוכל מלת בגל"ל להיות לסימן על אופן השני אחרי שבאה גם באופן הראשון. כל"ל בהעתקת הסימן אחר מלת בלוג כותב כצ"ל נראה שהיתה לפנינו גי' אחרת והוא מפרש כונה עפ"י קבלה. — עתה מצאתי בתו' תו"א להר"ר היימאן בשם הרק"ם שהנירסא היתה, במג"י. יחיעכ"ל יהי חסדך י"י עלינו כאשר יתלנו לך. יחל"ע יול תבלו לחיי עולמים.
 יחלצית"י י"י חפץ לסען צדקו יגדיל תורה ויאדיר.
 יחל"ק יעקב חיים הלוי קארן מלכוב. (סופר בהמניד)
 יח"ס יחידי סגולה.
 יח"ע יחודא עלאת.
 יח"ץ ירושלים חברון צפת. (ס נקראו שלשה ראשי הכוללים האלה בפי השדרים)
 יחצ"ו יחוקהו צורו וגואלו.
 יח"ק יצחק חיים קאספילאנו (מתלמידיו שר"ל)
 יח"ת יחודא תתאה.
 יז"ש יום טוב. ימי פדירה. יצר טוב. יש טעם. עשרה טפחים. מספר 19.
 יז"א יום טוב אחרון. יום טוב אלנאזי. (נאון מפורסם). יודישע סעריטאריאליסטישע אר. נאניואציע. (שם אגודה בימינו)
 יזשא"פ יום טוב אחרון של פסח.

(*) כן חשבתי מראש, שלכל סימן צריך להיות שייכות אל ענין הפרשה אבל אח"כ נזכרתי שאינו כן. חזר הסימן ג"כ סוכית שהרי הונח גם לפ' מקץ.

יט"ב יום טוב שני.

יטבש"ג יום טוב שני של גלויות.

יט"ט יתיב טרם פפתא. עיין ישראל.

יט"י ימים טובים יהיה.

יט"ל יום טוב ליפסאן. יש טעם לדבריו.

יט"ע יוסף טוב עלם.

יט"צ יום טוב צהלון. יום טוב צונץ.

יט"ד יום טוב ראשון.

יט"ש יום טוב שחל. יום טוב שני.

יטשש"ג יום טוב שני של גלויות.

י"ו יד יהודה [ס]. יד יוסף [ס]. ידן ידן.

יורה יורה. יסוד יוסף [ס]. ירה יקר [ס].

ירושת ים [ס]. שם הקדוש.

יאימו"ע יחל ישראל אל י"י מעתה ועד

עולם.

ייע"ב י"י יברך את עמו בשלום.

י"ב ישמח י"י במעשיו. ישמח ישראל בעשיו.

י"ב צ יענך י"י ביום צרת.

י"ג יין גפן.

י"י הוא הקדוש (במדבר פ"ו ז') סימן במסרה

(אפ"ס) כי מלת קדש דכתיבא ג"פ בפ'

גויר במדבר י' כל דסמיק לי"י קדש (קמץ

חולם) ודסמיק לכהן קדש (חולם מגל).

י"ז י"י יבנה ויבולו. יתברך יתרוםם וברו.

י"ח יישר י"י חילך. יצא ידי תוכתו.

י"ט יראת י"י טהורה.

י"י יהוד יחיד יחידו (ד' ול"ד). יחוד י"י

יחיד (ג').

י"י יגל יעקב ישמח ישראל.

י"ל י"י יעור לו. ישמח י"י למעשיו (ג').

י"ב יין בשר. ישר בחכם.

י"ב ימלא י"י כל משאלותיך.

י"ב יושעת י"י כהרף עין.

י"ב יולאצלו"ה ימלוך י"י לעולם אלהיך ציון

לרור ודור הללויה.

י"ל יין לבנון. ימלוך י"י לעולם.

י"ל ימלוך י"י לעולם אמן ואמן—יתעלה

יתברך.

י"ל ימלוך י"י לעולם ועד.

י"מ יצילך מכל רע.

י"נ יין נסך.

י"ן ישרים יראים נ'ביאים בשלש אלה כתיב

סוד ואת ישרים סודו, סוד ה' ליראיו, כי

אם גלה סודו לעבדיו הנביאים. ולכן נכנס

יין יצא סוד. (פחד יצחק ערך נכנס).

י"ן יתנך י"י נגף (השותים במזקי יין

לשברות) ימינך י"י גאדרי (השותים לשם

מצוה)—חות יאיר.

י"ס ל יאבה י"י מלוח לו. תחת תמליצה, שרי

ליה מריה.

י"ע יוסף י"י עליכם. ישועות יעקב [ס].

י"פ יסוד יוסף פרקים. (להבדילו מספר אחר

בשם זה עיין ייתק).

י"צ יין צרוף—צרפת.

י"ק יין קפריסין.

י"ש יין שרוף.

י"ש"ב יין של כותים.

י"ש"ע יעבץ יחושע שר עסק (פגוי ספרות

לה צבי הכהן שערעשעווסקי).

י"ת יראת י"י תוסיף ימים.

י"ת"ק יסוד יוסף תקון קרי. (עיין י"פ).

י"כ יהי כבוד [ת]. יום כפור. יישר כתכם. יש

באן. יתר כנטול.

יכ"ט יכנס כבי טוב.

יכ"ץ יראה כהן בהר ציון.

יכ"ג יוחנן כהן גדול.

יכ"ד יתר כנטול דמי.

יכו"ב יכין ובעז [ס].

יכ"ז יום כפורים זה.

יכ"ל יהי כבוד י"י לעולם.

יכנה"ז ישעיה ניסן הכהן הר זהב (נאלרכערג

סופר מפורסם).

יכ"ק יום כפור קטן. ישיבת ברכים קשת

יכ"ש יהודך כבבת שמרם. עיין נגר.

י"ל יד לשון [ס] יוסף לחק [ס]. יוסף לקח [ס].

יחי לעד. יין לבנון [ס]. יכול לחיות—

לומר. יצא לאור. יש לדקדק. להקשות—

להשיב—לומר—ליישב—לנכון—לסתות—

לפרש—לשאול—לחרץ—יש לנו.

י"ל ילקוט.

יל"כ יתן לך כלבבך.
 יל"ל יחי לבבכם לעד. יש לנו להשיב—
 לומר—לשאול.
 יל"ל"א ימי לו לא אירא.
 יל"ל"ו יד ליד לא ינקה. סימן גדרים פ"ט
 י"פר ל"א יפר ל"א יפר י"פר (ע' רש"י
 ובל"ל ב' שיש להמלה נ"ב בונה ע"ד רמז).
 יל"ם יש לו מתירין.
 יל"ם ימי לפורקן סברית. יש לו סימן—ססך.
 ילע"א יוסף לקח על אפתה.
 יל"פ יהודה לוב פרץ (סופר ספורסס). יש לפרש.
 ילפ' ילפינן.
 יל"צ יום טוב ליפמאן צונץ.
 יל"ק יהודה לוב קראקא (בעל תלמוד לשון
 עברי ואוצה"ש) יהודה הל"ז לעויף ימי
 לישועתך קויתי¹.
 יל"ך ילמדנו רבינו. ילקוט ראובני [ס]. נפחלי,
 מענדיל, שור, אחוה ל"ה"ש בעל החלוקין.
 עיין קהלת משה ערך "הר המור".
 יל"ש יועיל לשכחה. ילקוט שמעוני.
 יל"ת יש לו חובעין.
 יל"ת"ר יצא לתרבות רעה.
 י"ם יד מלאכי [ס]. ידי משה [ס]. יואל
 משה [ס]. יום מיתת. ימין משה [ס]. יסוד
 מורא [ס]. יופי מכלול [ס]. יפה מראה [ס].
 יצאו מהם. יציאת מצרים. ישועות משיתו [ס].
 ישמח משה [ס]. יש מותרות (פ"ט דיבשות).
 יש מעלין (פ"ו דסקואות). יש מפרשים—
 מוסיפין—מקשין—מתירין—מתרצים, עשרה
 מאמרות [ס].
 ימ"א יש מפרשים אומרים.
 ימא"א יום מיתת אב זאם.
 ימ"ב יהי מקורו ברוך. ימי בראשית.
 ימב"ח ישמח משה במתנת הל"קו [ת] יש מיתה
 בלא חטא.
 ימב"ם יונה מצאה בו מנות.
 ימב"ע יהי משכבו בגן עדן.

יל"א יתרון לאדם [ס].
 ילא"ל יהי לך אשר לך.
 ילאנ"ם יחי לעד אמן נצח מלה.
 ילא"פ ולליצ"ו יהיו לרצון אמרי פי והניון
 לבי לפניך ימי צורי וגואלי.
 יל"ב יכול לתור בו. יש למחות בידם.
 ילב"ב יהודה לוב בן ברוך (הסופר יהל"ל
 חותם בן לפעמים).
 ילבמ"ג יתמי לא בני מחילה גינהו.
 ילב"ש יחי לעד ביראת שמים.
 יל"ג יהודה לוב גארדאן (משורר ספורסס).
 ולחקות אותו חתם יהודה לוב גמזו ג"ב
 כוה) יחד לגינהם.
 יל"ד יהודה לוב דוקעס (חכם ספורסס) יש
 לדקדק—לדרוש.
 ידל"פ ישם לדרך סעמיו.
 ילדש"ל יש לנו די שבת לאל.
 יולד"ת מצור"ע נזיר סוט"ה בעגל"ה
 סימן בריתות כ"ו לתוכן הקושיות שם בעניני
 כפרת יוה"כ—כל"ל עושה כוונים בהסימן
 עפ"י רמז וקבלה.
 יל"ה יאתה לו הגדולה. יוכל להיות. יזכה
 לימות המשיח. יוצא לכל הדעות. יש להבין—
 להתמיר—להקל—להקשות.
 ילה"ק יסודי לשון הקדש [ס]. יש להקדים—
 להקל—להקשות.
 ילז"ר יש לו ואינו רוצה.
 יל"ח ימי לעזרתי חושה (אחר חתימת השם
 לתסלה ע' אוצה"ס ש"א XVI הנון ב'
 108). ילקוט חדש [ס]. יצא לחירות. יש
 לו חוקת.
 יל"י ימי לעד יתברך—שם יוצא מפסוק ימי
 ילחם לכם. ומפסוק ימי לאורך ימים (וכ'
 בס' אנרא דפרקא אות קע"ד שזה פוד
 המאמר יתב ל"יה י'דיה).
 יל"י"ב יום ליבשה [ת].
 יליב"ה יתהלך לפני ימי בארצות החיים.

¹ כתב בעל חות יאיר נבחרו במלחמת גרעון כל אשר יל"ק' בלשונו שהיו כומחים
 בה' ואמרו אח"כ חרב לה'.

כי זה השוכב עתיד להיות עוקר הרים.
 ימ"ח מח"ג סימן ע"ו ל"ט י"ן מ"ם ח"לב
 מ"ח סלקונדרית ח'לתית ג'בינה, אין לוקחין
 אלא מן המומחה.

ימ"ה מגולים דמיה מכוסים סימן כמסרת
 פ' תוריע דמי מהרה ההא גחה, ימי מהרת
 ההא במפיק (רא"ב במסה"ם שש"ל. ועיין
 "יהודה", וכסיונו".

ימים גבריא"ל רעב סימן ב"ב ע"ד על המאמרים
 של ר' דימי א"ר יוחנן או יונתן. מ"ד על
 ימים יסדה. עתיד גבריא"ל בשעה
 שלויתן רעב ובל"ל האריך לפרש עפ"י
 קבלה.

ימכלג"ח עשר סבות לשלשה חלקים.

ימכ"ר (שומר) ידו מעשות כל רע.

ימ"ל יגדל מלכותך לעד (שו"ת מהר"ם סינין).
 יד מלאכי [ס]. יסוד מלכות [ק]. יצחק סרדכי
 לעווינוואהן (חכם וסופר).

ימ"נ יש מקומות נוהגין.

ימנ"ח¹ סימן למנין פסוקי פ' בא שהם 108
 כנומטריא של זו המלה.

ימעש"א יהי מונח עד שיבא אליהו.

ימ"פ יהואל מיכל פיגס (חכם מפורסם).

ימפ"ם ידו משה פירוש מדרש (להכדילו מפי
 אחר בשם זה).

ימ"ר יפה מראה [ס].

ימ"ש יהיה סח שיהיה. יוסף מוקיר שבתא.
 יין משומר. יסת שמו. יש מי שאומר.

ימש"ו יסת שמו וזכרו.

ימש"ק סימן ב"ב מ"ו י'שעיה מ'שלי ש"ר
 השירים ק'הלת כתבו חוקיהו וסויעתו. כל"ל
 דוחק לפרש כונה בהסימן.

ימשתר"ז יסת שמו תהם רבה זכרו [ג].

ימ"ת ימי תשובה.

י"ג יאיר נרו. יאיר נתיב [ס]. ידיד נפשי. יחית
 נצה. יין נסך. ימי נדא. ימים נוראים. יסת
 נוף [ס]. יצאה נפשו. יש נוהגין. יש נוהלין

ימ"ג יסוד מלכות גבורה [ק]. יש מפרשים נורסין.

ימנ"ל י"י מלך נאות לבש.

ימ"ד יש מפרשים דורשים.

ימ"ה יוצא מן הכלל. ימות החמה—המשיח—

השנה. יצחק מן הלויים (ל"ש) יש מביאין

המומחה (פ"ח דאהלות).

ימ"ח ימות החול—החמה.

ימ"ט ידי משה חמש מגלות. ימות המשיח.

ימ"פ יש מעט הפרש.

ימ"ר יותר מן הראוי.

ימ"ו ישראל מאיר זואהלמאנן (סופר מפורסם).

ימואל סימן למנין פסוקי פ' חוקת שהם 87

כנומטריא של זה השם.

ימו"ח ימות החול—החמה.

ימוהמ"ש ימות המשיח.

ימו"פ יש מכשירין ויש פוסלין.

ימו"ך יש מתעשר זאין כל.

ימו"ע ימות עולם.

ימ"ז יהואל מיכל זקש (חכם מפורסם).

ימ"ח י"י סנת חלקי. י"י מעוז חיי.

ימ"ח שמם עובדא הוי באחד מנאוני זמנו,

שבימי ילדותו היה לו עסק ברי"ת לפני

דיוני עיר קאברין, ויצא מלפניהם חייב.

והוא בעלוי זרתתן מטבעו התמרמר מאד

גיערוך מכתב להגאון ר' מארים ז"ל בעל

פ' ניר שהיה אז הרב בקאברין, בדברים

האלה. כבוד הדיינים יסת שמם חייבוני

זכו, ר"מ שהיה צדיק גדול גודעוע לדברי

בוו האלה ניצו להשמיים ויבהילו להביא

את הצעיר ליסרו כמשפט מנולל בת"ת הרב

נתן עליו בקולו איך גועות לתרף דיוני

העדה, ויען העלם כרנע, לא ארוני, לא

כונתי חלילה להקל ככבוד החכמים רק מרוד

אני כגרסאי לכן מקצר אני ככתבי, ותחת

לכתוב מפורש שמות שלשת הדיינים יעקב

משה חיים כתבתי בקצרה ימ"ה' שמם—

הר"ם הבין כי אך מערים הוא ויאמר מוכמחני

¹ הכימן הזה הוא תמונה כי "ימנח" לא נמצא ומניו הפסוקים של פ' זו הם 106.

ז"י כי צ"ל ימנו ובוה המספר מדויק והסימן צב שהיא למנין.

יִסְמֵם יסוד סים, יש ספרים מדויקים, עשר
 ספירות מקוריות (ד' ול"ר).
 יִסְעֵע יסוד עולם [ס], יסוד עפר, עיין קדים.
 יִסְתֵת יסודי (ה) תורה.
 יִעֵע יכוננה עליון, ימות עולם, יסוד עולם [ס].
 יורש עצר, עשרה עגולים [ק].
 יע"א יבנה עיר אלהים (ר"ת ול"ג כי עיר לשון
 נקבה ובקל לא נזכר הפועל), יגן עליה
 אלהים, יהי עוזה ארני, יהי עמה אלהים.
 יכוננה עליון אמן, לרוב אחר הזכרת שם
 עיר ולפעמים גם אחר הזכרת שם איש.
 ישמעאלים עובדי אלילים).
 יעב"ח¹ יעקב בן חיים בעל מערכת המסרה.
 יעב"ץ יעקב עמדין בן צבי, יעקב ב"ר יצחק
 עי' אוצה"ם ערך תוספות ל"ד, יעקב בן
 יצחק הלוי (ד' בסימן השאלה ל"י מנו).
 יענ"ם יפה ענף שלש מנלות.
 יע"ד יערות דבש.
 יע"ה יהי עווי ה', יכוננה ער העולם, ינות
 עליו השלום, ירים עליו הוד (ב"ש ול"ר)
 קרטו נ'.
 יעה"ע ירו על העליונות.
 יע"ו י"י עווי ומניני (תהלים כ"ח), י"י עווי
 ומעווי (ירמיה ס"ו) (אחר תחימת השם להביע
 אמון בה', אוצה"ם ש"א XVI).
 יעו"י יעלה ויבא.
 יעו"ל יראו עינינו וישמח לבנו.
 יעו"ש יעוין שם.
 יעיאל סימן לסגין פסוקי פ' וארא שהם 121
 כנימטריא של זה השם הנזכר בעזרא ודה"י.
 יעיו סימן לסגין פסוקי פ' תרומה שהם 96
 כנימטריא של זו המלה — הגזרה במלאכת
 המשכן.
 יעכיר"ד יד עכד כיד רבו דמי.
 יע"ל יאי עניוחא לישראל, יוד עוד לצנת.
 י"י עזרתה לי (כנוי משפחה וזה המקור, אוצה"ם
 ש"א XVI).

(פ"א דב"ב), ישוע גוצרי, עשרה נסיונות.
 עשרה נסים.
 ינ"ב יצאה נשמתו במהרה.
 ינב"י ישראל נושע בי"י.
 ינב"צ ירכך גופלת בסגך צבה.
 ינה"ל יוסף נפתלי הערץ לוי (בר"ת אוצה"ם
 לבן יעקב) יעקב נפתלי הלוי (מאמשרדם
 חכם וסופר).
 ינה"ק יין נר הבדלה קדוש.
 ינו"ל י"י נתן וי"י לקת.
 ינו"ן שם חכם מוזכר בתולדות גדולי ישראל
 לרמשי"ג א' ל"ה, ולא ידענא לע"ע מנו.
 ינח"ל יהי גא חסדך לנחמני (אחר תחימת
 השם לברכה אוצה"ם ש"א XVI).
 ינ"ל יש נוהגין לומר — להתענות.
 ינמכ"ה יפה נוף משוש כל הארץ.
 ינע"ם — ב ינות על משכבו בשלום (כ"ב בעל
 שבלי הלקט אחר הזכרת שם אביו הנפטר).
 י"ם ידי ספק, יחידי מנולת, ים סוף, יש
 סימנים, יש ספרים, ישיבת סוכת עשר
 ספירות [ק].
 יס"א יסוד אש, יש ספרים אחרים.
 יס"ב יד סולדת בו, עשר ספירות בלימת.
 יסב"ג יש סירכא בלי נקב.
 יס"ג יש ספרים גרמין.
 יס"ד יסיה דעתו.
 יסה"ם יסוד המזבת.
 יסה"נ יסוד הנקוד [ס].
 יסה"ת יסודי התורה [ס] (הלכת ברמב"ם).
 יסו"א יסוד אבא [ק].
 יסו"א"י יסוד אימא [ק].
 יסו"ד עיין סו"ד.
 יסו"ע יסוד עולם.
 יסו"ש"ה יסוד ושרש העבודה.
 יס"י יש ספרים ישנים.
 יס"ל י"י סברית לפורקן.
 יסל"ם יש סדר למשנת.

¹ יעאל שזאל בס' אוצר הספרים צד 340 מוזכרים אלה הר"ת אחר הזכרת שם אמן
 וא"י לע"ע פירושם.

יעש"ה יעזיץ שם היפב.
 יעשי"ם ירעה עד שיסתאב.
 י"פ יציב פתגם [ת]. יקום פורקן [ח]. יש פוסקין.
 יש פותרין. ישעיה פיק. עשר פעמים.
 יפד"א עשר פעמים ד' אמות.
 יפה כח הבן מכח האב סימן 1 חולין ס"ט
 כי בר הימצא פתים הימצא לא סתים.
 2) שם ס"ג כי מזגא חמרא אסירא כח מזגא
 חמרא שריא.
 יפ"י עשר פעמים עשר.
 יפ"כ יפוי בת.
 יפל"ל סימן רש"י תמורה פ"ז ב, י'הושע פ"גחס
 אל'עור שמואל.
 יפ"מ יפה מראה [ס].
 יפמ"ש יקום פורקן מן שמיא.
 יפנ"מ יצא פלוני נקי מנכסיו.
 יפ"ע יפה עין [ס]. יפה ענף [ס].
 יפ"ת יפה חאר [ס]. יפת תאר.
 י"צ יאהרצייט. יין צמוקים—צרפת. י"י צדיק.
 יוצא צבא. ישמרהו צורו. יש צריכין.
 יצאאב"ב י"י צבאות אשרי אדם בומת כך.
 יצא ניסן וירדו גשמים סימן קללה תענית י"ב.
 יצאע"ה יצחק אבינו עליו השלום.
 יצה"ט יצר הטוב.
 יצה"ד יצר הרע.
 יצ"ו י"י צורי וגואלי. ישמרהו צורו וגואלו.
 ישראל צדיק וישר.
 יצ"א ישמרהו צורו וגואלו אמן.
 יצ"ט יצר טוב.
 יצ"ם יציאת מצרים.
 יצ"כ יום צום כפור.
 יצ"ם יעקב צבי מעקלינבורג (בעל הכתב והקבלה)
 יצאומהם. יציאת מצרים.

יעל"א ישב עולם לפני אלהים. סימן לסנין
 פסוקי ס' עקב שהם 111 בנימטריא של זה
 השב הנזכר בנחמיה ז'.
 יעל"ה ישב עולם לפני האלהים.
 יעל"ו יעלה ויבא.
 יעל"י י"י עוז לעמו יתן.
 יעלקג"ם² סימן ב"ב ב"ב ועוד בכמה מקומות
 בש"ס לההלכות שבהן הלכתא באבוי לגבי
 רבא. י'אוש ע"ד וזמם ל'חי ק'דושין ג'לוי
 דעתא מ'זמר.
 יע"ם ישלח עורך מקדש.
 יעמש"ל ינוח על משכבו שלום.
 יע"ם כנוי ספרותי להמומר שהיה שמו לפני
 בישראל יצחק ואלקינגמאהן. מעתיק איתיאל
 הכושי. ויגרש את האדם, רם ויעל.
 יעע"ג ישראל עומד על גביו.
 יעעע"ם יכוננה עליון עד עולם מלה.
 יע"ק ישראל עם קדוש.
 יעק"ב יזוד ערשים קבל בכורה. ילבש עור
 קבל ברכה. יוצרך ע'ושך ק'זנך ב'זראך (כן
 ראוי לומר בקדוש לבנה, זה הסימן כתוב
 בכלבו. וכן נוסחת רז"ל במדרש וכן כתב
 המקובל ר"ן שפירא, ולא כמתחכמים לומר
 כסדר אבי"ע מלמטה למעלה.—ורמ"ז חלק
 ע"ז—מורה באצבע להרב אוולאי אות קפ"ח).
 יעקב אשתבע לאמנון סימן כס' אכלה זאכלה
 צד 174 לעניני ג"פ שנמצא בתנ"ך מלת
 „ויצר" (בראשית ל"ב ח') (שופטים ב' ס"ו).
 שם נזכר גשבע בפסוק (שמואל ב' י"ג ב').
 ע"ד יגוד עליו רעו.
 ער"ף ימטר על רשעים פחים.
 יע"ש יושבי על שפת (ב"ש זל"ר) יעויין שם.
 יעש"ב יעויין שם באורך.

² כתב כס' ל"ל, אגב רמו התלמוד בסימן זה דאע"ג דאבוי אתי מעלי שנגזר עליהם
 דין בשבועה, וכל מרבית ביתך ימותו אנשים" וגזר דין שיש עמו שבועה אינו נקרע ס"ס אבוי
 בכח שעסק בתורה ונמ"ח קרעו והיה שתין שנין. כדאיתא פ"ק דר"ה. יעל בהיפוך אתוון עלי.
 ועלי גופיה גלגול יעל הוא, וק"ג"ם נוטריוקון קרע נורת מרבית, לשון הפסוק וכל מרבית ונ'—
 את זו דרש הנאון בעל גודע ביהודה בספרו דורש לציון פלפול עצום על שבא הסימן לא כפי
 סדר המסכתות בש"ס.

בהכרמל ש"ו אומר כי הוא לנפטר וצ"ע).
 יר"א' סימן במסרה הוא כמבין חידות כי מלת
 הפקודים במדבר ב' אצל שבטי יהודה
 ר'אובן אפרים בפסוקי ו' י"ז ב"ד הוא
 בטעם גרש—עיון דף.
 אשרי כל יר"א' ה' סימן למנין פסוקי פ'
 זכריה שהם 211 בנימטריא של זו המלה
 הרשומה.

יר"א' א'ת' ה' קדושי סימן למנין פסוקי
 פ' שופטים שהם 618 בנימטריא של שתי
 המלות הנקודות האלה.
 יר"ב יראתי בפצותי [ת].
 יר"ג ילקוט ראובני גדול (ו' ע' ביר"ג).
 ירדו גשמים בערבי שבתות אינן אלא
 סימן קללה—תענית ח'.

יר"ד יעזוב רשע ורכו. יראת ה'.
 ירדף מני רבני¹ יומא בישא ועמא
 רמותא סימן במסרה לז"פ חשך בשין
 שמאלית בכה"ק לשון סניעה. חשך מ"ני.
 (בראשית ל"ט ט') חשך מרעה (ש"א כ"ה
 ל"ט) חשך יואב את העם (ש"ב י"ח ט"ז)
 חשך אדוני (מ"ב ה' ב') מרדף בלי
 חשך (ישעיה י"ד ו') חשך סמות (תהלים
 ע"ח ג') חשך היום (יתוקאל ל' י"ח)

יר"ה ירום הודו.
 ירה"א יריעות האהל [ס].
 ירה"ג ילקוט ראובני הגדול.
 ירה"נ ירמיה הנביא.
 יר"ו יבואוני רחמיך ואחית.
 ירו' ירושלמי.

ירובע"ל יהי רוחו ונפשו בנן ערן לעולם.
 יהי רצון ונוכה במהרה עלות לירושלים.
 ירושם"ט ירושלים של מטה.
 ירושם"ע ירושלים של מעלה.

יר"ח רפאל יוסף חזן. (נקרא בפי חכמי הספרדים
 הרב היר"ח).
 יר"ט יראה ראתה נשתה (שבת ק"ה).

יצמ"ש ימצא צדקתו מאה שערים. ישמרהו
 צורו מאה שנים.

יצ"נ יצאה נפשו.
 יצ"ע—ו ישמרהו צור עולמים—ויחייהו.
 יצעמלאי"ם י"י צבאות עמנו משגב לנו אלהי
 יעקב סלה.
 יצ"ד יצר רע.
 יצ"ש יציאת שבת.

י"ק יין קפריסין. יושבי קינות. עשר קדושות.
 יק"א יעוויש קאלאניואציאן אססיסאציאן (שם
 הועד הסמונה על עזבון הבארן הירש ז"ל
 לטובת היהודים).

יק"ב יחוד קדושה ברכה [ק].
 יקב סימן למנין פסוקי פ' מטות שהם 112
 בנימטריא של זה השם.

יקבה"ו יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה.
 יקב"ש יוסף קרא בן שמעון.
 יק"ה ישראל קדושים הם.

יקהרוע"ה שם מורכב לסירוגין משם הויה
 וממלת קרע גובר בס' שומר ישראל לרחיד"א
 בהתפללות לתקיעת שופר. ועיון ישהטונה.

יקו"ה ירום קרנו גהודו.
 יקו"פ יקום פורקן.

יקו"ק כנוי לשם הויה בחלוף ההאין לקופין.
 יקזנ"ה יין קדוש זמן גר הברלה.
 יק"ל י"י קויתי לישועתך.

יק"מ יקהל משה [ס].
 יקנה—ז—ס יין קדוש גר הברלה—זמן—סוכה.
 יקס"ז יין קדוש סוכה זמן.

יקעב"א יש קונה עולמו בשעה אחת.
 יר"ה יהא רעוא. יהי רצון. יום ראשון. ילקוט
 ראובני. ימים רבים. יצחק רבקה. יושב ראש.

ישוכו רשעים. ישע רב.
 יר' יראה. ירמיה. ירעה. ירושלמי.

יר"א יהי רצוני אחיני (כנוי משפתה וזה מקורה
 אוצה"ם ש"א XVI). ירא אלהים. ירחמהו
 אלהים (אתר הזכרת השם לברכה, רש"פ

¹ ענין הסימן כענין תפלה יברית אדוני ממני אם רעה ועם המות ר"ל שודדים
 ואנשי דמים.

יש' ישעיה. ישראל.
 ישא"י ישוב ארץ ישראל.
 יש"ב יהי שלום בחילו. יהי שמו ברוך. יכלו
 שניהם בנעימים. (כן כותבים¹) חספרדים,
 לפעמים אחר הזכרת שם נפטר ולפעמים גם
 אחר הזכרת שם חי. יעקב שמואל ביק.
 (סופר מפורסם) יעשה שלום במרומו. יצא
 שכרו בהפסדו.
 ישביא"ל יעקב שלמה בן יצחק איזיק אלשוואנג
 (סופר).
 יש"ג אז"ן סימן במסרה כי מלת אלה בריש
 פסוק הכתובה במדבר כ"ו אצל שבטי יהודה
 יששבר ג"ד א"שר ו'בלון ג'פתלי הן כתביו
 ושארם בטפתא או סונח. ודן אינו ר"פ—
 ישה"ג ישעיה הנביא.
 יש"ץ יבא שילה ולו. (ד' ול"ד) ימח שמו
 וזכרו. ישמרנו ויצילנו. יששבר וזבלון
 (כשמדובר משותפות עוה"ו ועוה"ב). יתברך
 שמו ויתעלה.
 ישו"ן יששבר וזבלון. יתברך שמו ויתעלה
 זכרו.
 ישו"ע יתר שאת ויתר עו.
 יש"ן ישראל זומא.
 ישט"ל יש שבר טוב לצדיקים.
 יש"י בכרם חמד ג' כ"כ על נפטר. (ואחשוב
 שפתרונו יבא שלום ינות, (עיין ישועם"ל)
 יחד שבמי ישראל.
 יש"י"ם יהי שם י"י מבורך
 ישו"ע ישרש יעקב [ס].
 ישוע"ם—הנ יבא שלום ינות על משכבו—
 הולך נכחו.
 ישכ"ש יום שכלו שבת.
 יש"ל יהי שמו לעולם. יפה שתוקה לחכמים.
 ישל"ם יאוש שלא מדעת. יהי שמו לעולם.

יריחו סימן לדבר שאין פותחין משבע תעניות
 על הצבור שבהן י"ח התרעות. כפירוש
 התוס' דונמא שעשו ביריחו. (תענית י"ד).
 יר"ל יהי רצון לפניך. ירצה לומר. ישובו
 רשעים לשאולה.
 ירל"א י"י רועי לא אחסר.
 יר"מ יהי רצון מלפניך. יצאו רחמך סמך (ג').
 ירמ' ירמיה.
 ירמי—א יהי רצון מלפניך י"י—אלהינו.
 יר"ע יה רבון עלם [ת]. יראו עינינו [ת]. יראה
 עילאה.
 יר"ק יהא רעוא קמי. ילקוט ראובני קטן.
 ירק"ו ילקוט ראובני קטן וגדול.
 ירקא קטל אבשלום בסלא¹ דסנבלט סימן
 במסרה לחמש פעמים ולא נותר בכה"ק ולא
 נותר כל ירק. (שמות י' ט"ו) מות ימותו
 במדבר ולא נותר (במדבר כ"ו ס"ה) כאשר
 יפל הפל... ולא נותר (ש"ב י"ז י"ב) ויהי
 כאשר נשמע לסנבלט... ולא נותר (נחמיה
 ו' א')
 ירקון² סימן לשנאת חנם. שבת ל"ג סימן
 לעבירה. זהר בלק.
 ירוקון פסולין סימן חולין ס"ג לעוף שקיטנא.
 ירוקי אסירי.
 יר"ש ירא שמים. יריעות שלמה [ס].
 ירשב"א יהי רצון שיבנה במהרה בימינו
 אמן.
 ירש"פ יום ראשון של פסח
 יר"ת יחדו רוממו תהלה. יסתין רשע תשובתו.
 (ד' קדמו ג' במיה"ש ול"ד) יראה התאה.
 י"ש יבין שמועה [ס]. ידי שמים. יהודה שטייני.
 בערג (סופר מפורסם) ילקוט שמעוני. ימח
 שמו. יסוד שירים [ס]. יריעות שלמה [ס].
 ירא שמים. יש שבת. יתברך שמו.

¹ ג"ל דצ"ל בטלא.

² כתב המהרש"א בח"א גם שיש לתלות במה"ל החזור שמביא לירי ירקון. כדאמרינן
 פ' הרוואה. אפשר שיש סימן בין זה לזה כמו שיש סימן ביני הררוקן.
³ צונץ באוצה"ס ש"א XVI מ"ם לתשו' ר"ת אור זרוע סי' קט"ו ואני מצאתי כן גם
 בחשו' הרשב"א.

תולך רוח (מיכה ב' י"א) לו עמי שומע
 לי (תהלים פ"א י"ד) לו שקל ישקל בעשי
 (איוב ו' ב') לו יש גפ שכם (שם ט"ו ד').
 ישן יושב עומד סימן במסרה לשלש פעמים
 וישחט בקמץ בויקרא ח' פסוקי ט"ו י"ט
 ב"ג תראשון בטעם רביע תרגום מלת שכם.
 וזה ישן. השני בטעם אתנתתא מנחה נרדפת
 עם ישיבה. השלישי בטעם שלשלת וזה
 נקרא עומד ספני ארכו. ענין הסימן האישי
 הישן בהקיצו יושב ואח"כ עומד.

יש"ם ישראל סבא.

ישסו"ת ישראל סבא ותכונה [ק].

יש"ע ישוע שר עסק (כנוי מפרותי של צבי
 הבהן שערעשעווסקי).

ישע"ב יש שבת עצים בפת.

ישעכב"ו יתרום שמו על כל ברכה ותהלת.

ישע"ר יסוד שירים על רות.

יש"פ יעקב שמואל סוכס (סופר), יתרון שנה
 פשוטה.

יש"צ יין של צהרים. ישמרהו צורו.

ישצ"ו ישמרהו צורו ונואלו.

יש"ק יום שבת קדש.

יש"ד יהא שמה רבא. יחיה שנים רבות. יוסף
 שלמה רופא. (מקאנדיא החכם המפורסם
 בעל האילים מצרף לחכמה ועוד). יוסף
 שמואל רינניו. (חכם מפורסם).

ישרא"ל סימן בס' דרכי הנגינות עושר במק"ג
 לר"ת ט"ו מלכים הנגינות. י"ט"ט ש"ת"ת
 ר"פ"ב א"ז"ו ל"ס"ס. יש ששים רבוא אותיות
 לתורת. (פתגם מפורסם בפי בעלי הרמז).
 סימן לראשי התרומים שכומר יה רבון עלם
 י"ה ש'כתין ר'ברכין א'להא ל'מקדשך.

(אחר הוכרת השם לברכה. אוצה"ם ש"א
 XVI וכאבני זכרון 162 בא אחר שם
 נספר).

יש"ם יאוש שלא מדעת. ישיבה של מעלה.
 יתרון שנה מעוברת. יהי שמו מבורך לעולם
 ועד.

ישמעאל כהנא מסייע כהנא סימן תולין
 ס"ט כהנים נהגו היתר בתלב שע"ג קיבה
 ב"י ישמעאל.

ישמעאל מיתא לבן שטימא יסופון
 בארעא ובמדברא בלעם חכימא יהושע
 קטליה אתתיה בזוניה אתקיל אבישלום
 בזכותיה לא שלטא ביה חיתא בישתא
 גברא דשמע לא מתכעסא נפשיה¹) סימן
 במסרה לעשרים ושתים לו בכה"ק ומנהון ג'
 ולו לו ישמעאל יחיה (בראשית י"ז י"ח)
 לו שמעני... ואקברה את מתי (שם כ"ג
 י"ג) ויאמר לבן הזן לו יהי (שם ל' ל"ד)
 לו ישטמנו (שם ג' ט"ו) לו מתנו בארץ
 מצרים או במדבר הזה לו מתנו (במדבר
 י"ד ב') ולו גוענו (שם ב' ג') ויאמר
 בלעם... לו יש חרב (שם כ"ג כ"ט) לוא
 חכמו (דברים ל"ב כ"ט) ויאמר יהושע
 ולו הוא לבנו (יהושע ו' ז') לו החיתם
 אותם לא הרגתי (שופטים ח' י"ט) ותאמר
 לו אשתו לו חפץ (שם י"ג כ"ג) לוא
 אבל היום העם משלל (ש"א י"ד ל') ולא
 אנכי שקל (ש"ב י"ח י"ב) לו אבשלום
 חי (שם י"ט ז') לו הקשבת למצותי...
 וצדקתך (ישעיה ס"ח י"ח) חיינו מעולם
 לא משלת... לוא קרעת (שם ס"ג י"ט)
 לו חיה רעה (יהזקאל י"ד ט"ו) לו איש

¹ ענין הסימן ישמעאל הכווי ע"ד הבלב המת (ש"ב ט"ו ס') וע"ד מישן מתה (קדושין
 ע"ה) ולכן השנוא (ר"ל הרשע) יכלו ויגועו בארץ ובמדבר. בלעם החכם (בעיניו) יהושע תרגו
 (עמ"י דרש הו"ל) ישללו אשתו ישקול (הבעל חייב לפדות אשתו שנשכית) אבשלום בזכותו
 (ר"ל של חזק אביו) לא שלמה בו חיה רעה (עמ"י דתו"ל כי דוד בתפלתו הצילהו מדינת של
 גיהנם) האישי השמע—לעצה—לא תתרגו נפשו—נמצא כי זה הסימן מורכב מחמשה ענינים—
 א"ל כי תחת יסופון בארעא ובמדברא צ"ל בארעא ובמדברא יסופון. וזהו המלות כמדד וכתובי
 ונחת אתקיל צ"ל ותקיל שמתישב הימב להענין כפי שמירשתי.

ית' יתבאר, יתברך, יתיר, יתעלה.
 ית"ו יגדיל תורה ויאזיר.
 יתב"ש יתב"ך שמו.
 יתו"י—ת יתברך ויתע'לה. יתד תנועה ויתד.
 יתו"ם יפה תאר ויפה מראה.
 יתכ"נ יתר כנטול.
 ית"ל יתבאר להלן, יתכן לגרום—לומר.
 יתמא וארמלתא שלח ופוקי' סימן כתובות
 נ"ד שהלקיט דינו כאלמנה לרב ושמין מה
 שעליהם. ופי' הסימן עם התלשים תוכל
 לעשות כחפצך.
 יתמ"ג יתרת מנכה.
 יתמ"ק יתרת מקמה.
 יתע' יתעלה.
 ית"ק יתום קמן.
 יתק"ק י'שעיה ת'רי עשר ק'ינות (איכה) ק'הלת
 (באלה הספרים נכפלו הפסוקים האחרונים).
 ית"ש יתברך שמו.
 ית"ת יפה תלמוד תורת.

ישראל לא ידע עמי ישעיה א' ג' סימן
 במסרה (אפ"ס) כי קדמא (יהושע כ"ד ל"א)
 זיעבוד ישראל. תנינא (שופטים ב' ז')
 זיעבדו העם. כמו בפסוק זה ישראל קודם
 לעם.
 ישראל פתחיא מלביא קמצין סימן במסרה
 כי שתי פעמים נושע הכתובים אצל ישראל
 (דברים ל"ד כ"ט) (ישעיה מ"ה י"ז) הם
 בפתח, ואחר הכתוב אצל מלך הוא בקסין
 וענין הסימן ההמון פותחים יד ונותנים מסים
 וארנוניות. והמלך קובץ לקסצים.
 ישרו"א יהיה שנים רבות וטובות אמן.
 יש"ש יום שכלו שבת. ים של שלמה [ס].
 ישש"ג יום טוב שני של גליות.
 יששמ"ע ישיבה של מעלה.
 יש"ת י"י שפתי תפתח [ת].
 י"ת יאיר תורתו. יום תענית. יהיה תמיד.
 יסוד תורה — תשובה. יונתן תרגם. יפה
 תאר [ס]. עשר תבות (ד' ול"ד) ישמע
 תפלתו.

כ.

אומרים. כאשר אמר. כתב אנרת אליהו [ס].
 כתוב אחד אומר.
 כאב"ע כל אחד בפני עצמו.
 כאה"ד כבוד אלהים הסתר דבר.
 כאה"פ כלל אחר הפרט.
 כאו"א כבוד אב ואם. כל אחד ואחד.
 כאו"ל כל אומה ולשון.
 כאחז"ל בה אמרו חכמינו וכוונם לברכה.
 כא"י כל אנדות ישראל [ס]. כלך אצל יפות.

כ' כבוד. כה. כך. כל. כלל. כמו. כן. כף
 (אות האחת עשרה באלפא ביתא) מספר
 20. כתר. כתב.
 כ"א כבוד אב—אם. כבוד אלהים [ס]. ככרת
 ארץ. כה אמר. כונת האר"י [ס]. כי אם.
 כך איתא. כך אמר. כל אדם. כל אחר.
 כלל אחר. כף אחת [ס]. כופין אותו. כתנות
 אור [ס]. מספר 21.
 כא"א כאי אפשר. באיש אחר. באן אין

¹ ברי"ף הנ' נקיטא יתמא, ובנימוקי יוסף לקיטא, וברל"צ צד 22—23 נתחבט סאד באריכות דברים על סלת יתמא, ולפי פירושי אין צורך לכל זה. גם בתוס' רי"ד מצאתי וקרי ליה יתמא ע"ש שנוהגין בו סנהג יתומין לצאת בלא מלבוש.—בל"ל פי' בדרך רמז, יתמא זה ישראל בדכתיב יתומים היינו. ארמלתא זו השכינה שהיתה כאלמנה בגלותא. ואנו מבקשים לה' שלחם ורוציאם מעברות לדורות.

כ"ב כהני במות, כל בו [ס]. כלי ברזל, כוס שני, כופר ככל, כיצד בוצרין (פ) ט"ז דאהלות), כתר בינה [ק], מספר 22.
 כבא"ב כמה בטלני איכא בשוקא.
 כבאו"א כבוד אב ואם.
 כבא"ש כמה בטלני איכא בשוקא.
 כב"ב כל בני ביתו, כל בעל בית, בתים.
 כב"ד (כתובת בית דין, סימן תולין י"ט, ר' אב"א ר' כ'הנא ר' יהודה).
 כבוד אלהים הסתר דבר סימן בעשרת זקנים סי' ל"ב שהתפלין והמזוזה שהם כבוד ה' יכתבו במקום הנסתר של הקלף והדוכסוסטוס דהיינו במקום דבוקן יתד.
 כבדני עיין זקני.
 כב"ה כבית הלל, כבנין הורדוס, כולהו כהדי הדדי.
 כ"ב וש"ב וכ"ש"ב כתוב בתורה ושנוי בנביאים ומשולש בכתובים.
 כבו"ע כבוד עילאה.
 ככו"ת כבוד התאה.
 ככ"ח כתר בינה חכמה [ק].
 ככח ט כתבנו בספר חיים מזכים.
 ככ"י כוס ביד י"י, כלי בן יומן, כתב בית יוסף, כבי' כביכול, כביצה.
 כ"ב"י כ"ז"ל כי באדם יאמר בן ולא לאלה (פחד יצחק ערך זה וע"ש עוד פתרוניו, זכ"ז ע"ד דרש זהפשוט כפורש"י (מנילה כ"א יומא ג') ועיין בשל"ה חלק תושבע"פ ערך זה).
 כב"כ כלי בתוך כלי.
 כבכ"פ כבולעו כך פולטו.
 ככ"ט כבודו במקומו מונח, כמשחל ביניתא מתלבא.
 ככמ"פ כבודה בת מלך פנימה.
 ככס"ח—ט כתבנו בספר חיים—טובים.
 ככסע"ז עיין פמנש.

כאיוחוי"ל כי אורך ימים ושנות חיים ושלום יזסיפו לך.
 כאי"ל סימן בס' אהל יצחק, על הריאה שהיא כמראה כ' בדא א'דומה י'רוקה ל'אזור (מראה תכלת) תאכלנו, עיין מים.
 כא"כ כף אל כף.
 כ"א כ"ב כ"ג כלם אהובים כלם ברורים כלם גבורים.
 כא"ל כוף אונך לשמוע.
 כאל"ם כל אחד לפי מנהגו.
 כאל"ש כל אשר לך שלום.
 כא"ן כל אשר נשמט. (עיין שגב) כף אחת נחת ס' (ד' ול"ר).
 כאע"י כי אם על ידי.
 כאעשר"א כופין אותו עד שיאמר רוצה אני.
 כא"פ כדי אכילת פרס.
 כארז"ל כאשר אמרו רבותינו זכרונם לברכה, כאר"י כתבי (ה) אלהי ר' יצחק, (הוא ר' יצחק לוריא אשכנזי חמקובל המפורסם)
 כארל"פ כי אתה רחום לכל פועל [ת].
 כא"ש כאמור שם, כך איתא שם, בלך אצל שבמותך.
 כאש"ע בס' שתי הלחים דף ל"ז ב' בסוף תשובת בעל שבות יעקב, וכן בשו"ת שב יעקב נמצא כמה פעמים זה הר"ת ופי' הברור ל"י לע"ע ואני משער כי פתרונו, כאפרה של עולה"י כי בן גהגו הרבנים להקטין עצמן בכל מיני לשונות של הקטנה, מדרך ענות, — ועיין בספר המנהגים שלי ערך הקטנות.
 כאש"ר ר"ת למפרע, רובו של אחד כמהו, ועוד גרמו בו, א' אחד בעוף, ש' שנים בבהמה, ר' רוב אחד בעוף רוב שנים בבהמה, תוס' תולין כ"ח.
 כאשר יחנו כן יסעו סימן לסדר חליצת תפלין תחלה יסיר ג' כריכות האצבע ואח"כ של ראש ואח"כ של יד (צפרן שמיר אות ו').

¹ לפני בל"ל היתה הגו' בב"ד ועושה כוננים עפ"י הרמז והמורה, וכן הגיה בס' דרל"צ— בהנהגות ר' בצלאל דגשבורג מוזק הסימן זא"י טעמו.

איפליג, כמא דאת אמר. עשרים וארבע אמות.

כדא' כדאמרינן. כדאיתמר.

כדא"א כדאמרי אינשי.

כדא"ג כל דאליס גבר.

כדא"ל כדאית ליה. כדאמר לית.

כדא"פ כדי אכילת פרס.

כד"ב כרכא דכולא גיה. כה דברי נגך—בתך.

כדב"א כדרך בני אדם.

כדב"ו כדרך בשר ודם.

כדבל"ק ברבעינן למימר לקמן.

כד"ג כגון דין גבר.

כד"ד כדבור דמי. כדי דבור. כיון דדש דש.

כד"ה כדבר האמור. כדברי האומר. כמא דהרסנא [ס].

כדה"כ כדור הכובבים.

כדהמ"ק בן דרך המקרא.

כדה"נ כדרך הנאתן.

כדה"ע—ט כחא דהתירא עדיף—טפוי.

כ"ד' הקמה לא תכלה סימן 1) למנין פרקי

יהושע שהם 24 כנימטריא של זו המלה

הרשומה. 2) ר"י שלמה הלוי בן אלקבץ נתן

זה הסימן על זקנו ר"י אליעזר שלום שהיה

משלשלת החכמים כ"ד דורות (קוה"ד).

כדה"ר כמא דהרסנא [ס].

כדו"ד כדת ודין.

כד"ח כדי חיינו. כדי הלוקה.

כד"ט כלל דיני מוקצה.

כדמו"י כדת משה וישראל.

כדמ"פ כל דפריש מרובא פריש.

כדמפ"ו כדמפרש ואזיל.

כד"ן כל דבריו נאמנו. בן דעתי נותנת (מצוי

לרוב בס' מגדל עוז על הרמב"ם).

כד"ע כה דברי עבדך. כחא דהיתרא עדיף.

כד"ע—הש כה דברי עבדך—הדורש שלומך.

כדע"ע כיון דעל על.

כב"ע כבכת עינו. כופר בעדים. כופר בעיקר. מה שהיה כ'ב'ר' נקרא שמו סימן למנין פסוקי ס' קהלת שהם 222 כנימטריא של זו המלה הרשומה.

כב"ש כבש בן שנתו. כבית שמאי. ככנין שלמה. כסף ביאה שטר. כריסה בין שניה.

כב"ת כתוב בתורה.

כ"ג כבוד גאונו. כחאי גונא. כהן גדול. כה גברא. כה גדול. כל גנות (פ"י דעירוזבין). כל גמ. בלי גולה. כלל גדול. בן גרסת. כנסת גדולה. מספר 23.

כג' כגון. כגונא. כנירסת.

כג"א כותים גרי אמת—אריות.

כגבה שמים על הארץ סימן מנחות ל"א דבמוזוה על הארץ בשטה אחרונה. ואיפליגו בה. איכא דאמרי בסוף שיטה זהסימן הוא כפשוטו דמלת שמים תהיה ממעל למלות על הארץ, ואיכא דאמרי בתחלת שיטה זהסימן יהיה דמרתקי.

כג"ד כגון דא. בן גור דינו.

כג"ח כמה גדולים דברי חכמים.

כג"ה כבוד גאונו הרם.

כגו"ג כהן גדול זנויר.

כגע"ה כהן גדול עם הארץ.

כג"ק כבוד גדולת קדושת (במכתבי ר' יהודה הלוי כמו שאנו כותבים בק"ש).

כגש"ם¹) סימן מנחות מ"ב לבדיקת תכלת גילא ש'בלוליתא מ"י רגלים. ואות הב' איננה מרבות מאומה רק המסמן לקח המלה שנמצאה אך פעם אחת במקרא.

כ"ד כדי דבור. כה דברי. כורת דבורים. ככנא דשביט. כך דרשו. כל דבר. כל שהוא. כל דוכתא. כמא דאמר. כמא דאיתמר. כמא דתימר. כמה דכריס. כמה דוכתי. בן דעת. כמא הי"גנא. כמא דין. כתר דוד. מספר 24.

כד א כה דברי אביך—אמך. כיון דאיפליג

¹ לי נראה כי צ"ל בגשם ופתרון הב' בדיקה וכן מצאתי בדפוסים אחרים. — את"ן מצאתי שגם בל"ל הגיה בן והוא עושה כוונים בקבלה.

כדצ"ד כגון דא צריכה רבה.

כדק"ב כל דקפיד קפדינן בהדיה.

כד"ד כדי רביעית.

כד"ד כד"ת כל דתקין רבנן כעין דאורייתא תקון.

כד"ד ל"ע כל דעביד רחמנא לסב עביד.

כד רמי מידי בכביה ואתא דמא מבי

דרי סימן למחלת צפידנא יומא פ"ד.

כד"ש כדי שחיטה. כדרך שאמרו. כונכא

דשנים. כל דבר שרש.

כדת"ג כדן תקף נאמנות.

כדת"ד כדא"ת כל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון

כ"ה כהן הדיוט. כונות תארי [ס]. כונת

המעמים. כולי האי. כי היכי. כל הדורות.

כל היכא. כל הבגדים—הבשר—הבתיים—

היד—הנשבעין—הצלמים—הרוקין (שמות

פרקים במס' שונות). כל הפוסקים. כן הוא.

כן הנוסח. כן הוסכם. כנסת הגדולה. כסא

הכבוד. כסוי הדם. כף המכשלים (כנוי

ספרותי להסופר נומכרנג). כופר הכל. כתבי

הקדש. כתיב הכא. כת הבסיתים. מספר 25.

עד אשר עד כ"ה ברכני ה' סימן לסדרו

ס' דברי הימים שהם 25 בנימטריא של זו

המלה הרשומה.

כ"ה' תברכו את בני ישראל ר' עקיבא

הכהן מאובן היו לו י"ב בנים וי"ג בנות

והשיא י"ב בנותיו לכהנים והיה עולה לדוכן

עם י"ב בניו וי"ב התניו. ונתפאר בעצמו

שקיים כה תברכו 25 נפשות (פ' מגלת

יוחסין לבהר"ל ספראג).

כה"א כל האומר. כן הוא אומר.

כהא"א כנגד הראשון אמר.

כהאר"י כתבי האלהי ר' יצחק (לוריא המקובל

המפורסם).

כה"ב כבוד הכריות. כל הכשר (פ"ת דתולין).

כהב"א כנגד השני אמר.

כהב"ז כל המחויק—הקודם כהן זכה.

כהבכ"ס כן הנוסח בכל הסדורים.

כהבנכ"ס כן הוא כנוסח כל הסדורים.

כהב"ס כל חרובים בחוקת סכנה.

כהב"פ מל הסוסל כמופו פוסל.

כה"ג כהאי נונא. כהן גדול. מל הגוים. כל

המוסיף גורע. כל הקודם נוכה. כנסת

הגדולה.

כהג"ד כהאי נונא דאמרינן. כקנין הנגף דמי.

כה"ד כהא דאמרינן. כהן הדיוט. כי התיא

דלעיל. כל הדברים.

כהרל"ד כל היכא דאיכא למדרש דרשינן.

כה"ו כולי האי ואולי.

כהוג' כהוגן.

כה"ז כבר הורה זקן. כל הקודם זכה.

כהז"ל בד הוינן זוטרי לגברי.

כה"ח הא"פ כל התלוטות הולכין אחר הפת.

כה"ח כחות החמריות. כרכין המוקפין חומה.

כ"ה ט"ו סימן למספר הפרשיות שנקראין

מאחר סוכות עד ראש השנה משבת שלפני

סרהשון עד הפסח כ"ה פרשיות. משבת

שלאחר הפסח עד שבת שלפני שבועות ט'

פרשיות. ומשבת שלאחר שבועות עד שבת

שלאחר תשעה באב י' פרשיות ומשבת נחמנו

עד שבת שלפני ראש השנה. ו' פרשיות—

לקוטי הפרדס.

כה"י כל היום. כל הימים. כל היותר

כ' היול' כה היולאני.

כהיע"ה כל המשנה ידו על התחתונה.

כהי"כ כל היום כלו.

כה"כ כלאי הכרם. כהונת הכהן [ס]. כל הארץ

ככורו. כל היום כולו. כל התורה כולת

כסא הכבוד.

כה"ל כהאי לישנא. כל הלילה. כל תראני

לבילה.

כהל"י כל הרוצה ליטול יבא ויטול.

כהלכ"ד כל העוסד — לגונו כנוזו — לזרוק

כזרוק—לתתוך כחתוך—לפרות כפדוני—לשרוף

כשרוף—דמי.

כהל"ע כהא לחמא עניא.

כה"מ כבוד ה' ממקומו. כה המדמה—המושך

—המשער. כמות המשפט.

כהמ"ג כל המוסיף גורע.

כו"א כוכבי אור [ס]. כפת ואגמון.
 כו' כולא. (מנהג המתבררים כשמעתיקים דברים
 מאיזה ספר או מאמר ואינם גומרים אותו
 כותבים כו' או וכו' לאמר כי הקורא ישלים
 בעצמו את כל המאמר.
 כו"ג כתובות וגפין.
 כו"ד בורת דבורים.
 כו"ה כפל וארבעה וחמשה.
 כו"ו ק כתב והקבלה [ס].
 כו"ז כולו זכאי. כסף וזהב.
 כו"ח א²) כהן וזר אכל. סימן מכות י"ח—כתב
 בל"ל ברישא קאמר כהן שאכל... לוקח
 ומותכונן עלה מקרא דוכל בהמה. ומסיק
 אלא הכי איתמר זר שאכל... פטור. וזהו
 הסימן ב'הן ו'כל בהמה ז'ר א'יתמר. ועיין
 כס' דורש לציון לר"י בריל.
 כ"ז'ז' כן כותבים על גבי מזוזה והוא שם
 הויה בהלקח תחת כל אות. האות שאתריה
 באלפא ביתא.
 כו"ט כסף וזהב מטרה מסורים.
 כו"ח ככדהו וחשדהו. כולו חייב. כותב וחותם.
 כו"ט כתיבה ותתימה טובה.
 כו"כ כאן וכאן. כך וכך. כמה וכמה. כרים
 וכסתות.
 כו"ט כוכבים ומזלות. כורעים ומשתחווים.
 כו"ט כריסמוס ומרים.
 כו"ג כיהו וניעו. בלה ונחרצה.
 כו"ע כולי עלמא. כמותה ועונתה. כרת וערירי.
 כו"פ כלל פרט. כמהין ומפריות. כפתור ופרח [ס].
 כרתי ופלתי [ס].
 כו"פ כ כלל פרט וכלל

כהמ"ק כלי המקדש.
 כה"ג כל הנביאים. כל הנצרך. כלות הנפש.
 כללי הנקוד. כן היא נוסחת. כן הדעת נותנת.
 כ"ף הנמצא. כפי הנראה.
 כהנא מסייע כהנא עיין ישמעאל.
 כהנ"ר כפי הנראה.
 כה"ס כן הסכים.
 כה"ע כבוד העמים. כהונת עולם [ס]. כהרף
 עין. כח היתרא עדיף. כל העולם. כן העיקר.
 כוס חמישי עליו. כתבי העתים.
 כהע"ב כל העולם כולו.
 כהע"ע כמה הרפתקי ערו עליות.
 כה"פ כל המוסקים. כת המרושים.
 כה"צ כחן צדק. כל הצריך. כת הצדוקים.
 כהצ"ל כלל הצריך לפרט.
 כה"ק כד הקמח [ס]. כל הורג קין. כל הקודם.
 כל הקרבנות. כל התחלות קשות. כף הקלע.
 כתבי הקדש.
 כהק"ז כל הקודם וזה.
 כה"ר כבוד הרב. כבודו הרב. כהן הראש.
 כהנא רבא. כסא הרתמים.
 כהר"ר כבוד הרב רבי.
 כה"ש כבוד השם. כל השנה. כנפי השכינה.
 כהשב"ג כצאת השמש בגבורתו.
 כה"ת כבוד התורה. כל התורה. כל הכרואים
 תציל. (ד' בסי' השאלה¹). כוס התרעלה.
 כתר הראש תפלין² (ד'). שם קדש מוזכר
 בצפרן שמיר אות י' וא"י לע"ע פתרונו
 ואולי הוא אחד משני האחרונים הנ"ל.
 כהתי"ה כל הנשמה תהלל יה הללויה.
 כ"ו ככדהו וחשדהו. כתוב וחתום. מספר 26.

¹ ג' בשם מ'.

² ג' בשם מ', תפלה.

³ כתב בלמנצח לדוד. רסו בחיבת כוזא כי היכי דלא נסעי בגירסא דברישא כי איתמר
 על הכהן לחיובא איתמר ולמסקנא דאיתמר בזה איתמר לפטורא, ודמיא לההיא דאיתא ביבמות
 ז"פ אלמנה לכח"ג הריני כפרת בן כתי כוזא שמאכילגו בתרוסה. והוא הור והמסור. ואיני כפרת
 בן כתי כוזא שהוא הכהן שפוסלני מן התרוסה. הרי דלזר קרי ליה כוזא ועדיף מכרא. ה"ג
 ב הגי מימרי בכהן הוה אמר לה לחיובא, ולכוזא שהוא הור אמר לה לפטורא.

כט"ד כטופסא דשטרא, כטרפא דאסא.
 כט"ה כטופס השטר.
 כטו"ד כטופסא דשטרא.
 כטו"ט כל טפה וטפה.
 כ"ט י"ב תשצ"ג בין מולד למולד 29 ימים.
 12 שעות 793 חלקים מחל קי ת'ת'ר'ף לשעה.
 כ"י כביכול. כה יהיה. כונות ישרות [ס]. כוכבי
 יצחק [ס]. כל ידות. (פ"ז דמקואות). כל יום.
 כל ישראל. כלי יקר [ס]. כליל יופי [ס]. כנסת
 יחזקאל [ס]. כנסת ישראל. כנפי יונה [ס].
 כוס ישועות [ס]. כף יוגית. כתיבת יד. כתר
 יוסף [ס].
 כ"י א"פ—ב"ר—ג"ג—ו"א—ו"ב—ה"ב—
 ל"ד—ט"פ—ק"ט² כתיבת יד אקס-
 פארד—ברעסלוי—גייגער—וויין א'—וויין
 ב'—האלבערשטאם—ליידען—מינגן—פאר-
 מא—פאריז—קאהוט—
 כ"א כה יעשה אלהים. כל ישראל אתים.
 כ"א"ב כמה יוסף איכא בשוקא
 כי אם עיין גלה.
 כי אשר ראיתם (שמות י"ד י"ג) סימן במסרה
 (אפ"ס) כי ביהושע ד' קדמאה פסוק ו' כי
 ישאלון. תנינא פסוק כ"א אשר ישאלון. כמו
 בפסוק זה כי קודם לאשר.
 כ"ב כיוצא בו—בדבר.
 כ"י ב'א'ו'ת' ל'ט'ש'נ'ה' סימן שנתן בעל
 יתרון לאדם ל"א אותיות השמוש כלומר
 אותיות אלה תבאנה משנה כלשון גם לשרש
 גם לשמוש.
 כ"בכ"א כיוצא בו במקום את
 כי בי חש"ק סימן לנקוד של שם המפורש
 ח'ולם ש'זא ק'מין.
 כ"במ"ה כל ישראל בני מלכים הם.
 כ"ד"ה כתיבת ידו הקדושה.
 כ"ה כתיבת יד האמבורג. (בס' יוסף המקנא).
 כ"ה"ג כי האי נוונא.
 כ"ה"ע כיד השם הטובה עלי.

כ"ק כבודו ואמונתו קדוש. כל ויעודיו קדושים.
 (ר' בסי' השאלה ול"ר') כתבין ולא קריין.
 כ"ר כהנים ורבנים. (כ"ש ול"ר)
 כ"ר"א כתי וראשית אוני.
 כ"ז כי זה. כל זה. כל זכות. כל זמן. כלאי
 זרעים. כלי זה. כלי זהב. כלי זכוכית. כלי
 זמר. כולו זכאי. כנוי זה. כוס זהב. כף
 זכות. כפות זהב [ס]. כרם זית. מספר 27.
 כז' כזית.
 כז"א כל זה אמת.
 כז"ב כל זה ברור.
 כזכבא"פ כזית ככדי אכילת פרס.
 כז"ה כהנים ארזים הם.
 כז"ו כל זה היה נראה.
 כזלע"ד כבוד זכרונו לתי עדי.
 כזש"ל כל זכות שתבא לידו.
 כזשלע"ז כל זמן שלא עבר זמנו.
 כזשערש"ס כל זמן שישראל עושין רצונו שלמקום
 כ"ח כבוד חכמים. כדי חייו. כדי חלוקה. כה
 חפץ. כה חיוני. כל חד. כל חטא. כל חי.
 כל חלק. כל חסידא. כלו חייב. כלי חמדה [ס].
 כלי חפץ. כלי חרם. כליון חרוץ. כף חוכה.
 כרם חמד [ס]. כתב חלוף. (עיין ח"ב) כתוב
 חמר [ס]. כתר חכמה [ק]. מספר 28.
 כח' כחפץ.
 כח"ב כתר חכמה בינה [ק].
 כחב"ד כתר חכמה בינה דעת [ק].
 כחג"ה כולה חדא נורה היא.
 כח"ד כחושבנא דדין.
 כחה"ש כחוש השערת.
 כח"ו כתוב חסר ו' [ס].
 כח"ח כל תד וחד.
 כח"י כבוד חכמים ינהלו.
 כחג"ח כרם חמד גטע חדש [ס]. (ד)
 כחקה"ג כחוקות הנגים.
 כ"ט כי טוב. ככב טוב (שם משפחה) כל טוב.
 כפוי טובה. כתיבה טובה. מספר 29.

¹ ג' בשם מ'

² אלה הר"ת נמצאים בס' ערוך השלם.

כי זה שנתיים הרעב בקרב הארץ סימן
ע"ז ט' למאן ולא ידע כמה שני בשכוע
דלישקל חרי ממאה ולישורי אפרטי. עיי"ש.
כי זנתה אמס' סימן במסרה שמות ל"ט
ל"ט. ועיין לחמי.

כ"ח כל ימי חייו. כל ימי חנוכה. כל ישראל
חברים. (שם אגודה)

כ"ט כבוד יום טוב.

כ"י כתב יד ישן.

כ"ל כל ישראל יש להם חלק.

כ"ב א כן יאבדו כל אויביך.

כ"ג כל יתר כנטול דמי.

כ"ד כאשר יחנו כן יסעו.

כי כל סימן למנין פסוקי ט' אחרי מות שהם
80 בנימטריא של המלות האלה הנוכרות
שם בפרשה.

כ"ה כנה יעשה לאיש. כמן ימא למינגא.

כי לא ת'מ'נ'ו' סימן במסרה כי קרמאה
במדבר כ"א ל"ג נאמר עג סלך הבשן
לקראתם. תנינא דברים נ' א' עג סלך הבשן
לקראתנו כמו במלה זו, תמ' קודם ל"ג.

כ"ו — וכש"ק כימי עולם, — וכשנים
קדמוניות.

כי נתן י"י לכם את הארץ וכי נפל
איבתכם עלינו וכי נמנו כל יושבי
הארץ (יהושע ב' ט') סימן במנחת שי
(אפ"ס) כי כויקרא כ"ה קרמאה פסוק כ"ה
כי ימוך. תנינא תליתאה פסוקי ל"ה ל"ט
וכי ימוך.

כי סרעי ומצודתי אתה ולמען שמך
תנחני ותנהלני (תהלים ל"א ד') סימן
במסרה (אפ"ס) שבשמות ל"ה י"א שיש שם
ח' פעמים את זאת. שבפעם א' ב' ד' ו'
ז' הם בלי ואו. ובפעם ג' ה' ח' הם עם
ואו. כמו בפסוק זה שיש בו ה' מלות ג"כ

בסדר הזה.

כ"ז ע כיר י"י עלי. כימי עולם.

כ"ח כל יקר על התורה.

כ"ט כאשר יעוין שם.

כ"י כל ישראל ערבים זה בזה.

כ"ג כל יקר על נביאים, ראשונים

כ"ד כל ימי עני רעים.

כ"ה כתיבת יד פאריו. בספר יוסף המקנא.

כ"ו א כן יהי רצון—אמן.

כי רוח עיין נשכה.

כי שקר (ירמיה י' י"ד) סימן כמנחת שי

(אפ"ס) כי בשיה"ש קרמא ב' ה' כי תולת

תנינא ה' ח' שחולת. כמו בפסוק זה כי

קודם לש'.

כ"ז ש'ר'י'ת' ע'ם' אלהים סימן למנין

פסוקי ט' תרי עשר שהם 1050. בנימטריא

של אלה המלות הרשומות.

כ"ח תבלה לעשר (דברים כ"ו י"ב) סימן

במסרה (אפ"ס) לחמש מלין בתרין פעמי

שבאו כבה"ק תלישא ונרשים. שהקורא יטעים

הגרש קודם התלישא אע"פ שהתלישא עומדת

בראש התבה.—זה"ו (בראשית ה' כ"ט)

קרבו" (ויקרא י' ד') שבו" (מ"ב י"ז ג')

ולאלה" (יחזקאל ט"ח י') זאת" (צפניה

ב' ט"ז) כמו בפסוק זה הגרש קודם

להתלישא.

כ"כ כבר כתבתי. כח כחו. כלאי כרם. כל

כדין. כל כהן. כל כך. כל כתבי.

כלי כסף. כמו כן. במני כסף. כן כתב. כף

כפופה. כופרא כפרה. כרפי כרי. כתוב כאן.

כתר כהונה [ס].

כ"ד כחו כגופו דמי.

כ"ה כלו כל הקצין. שם קדוש בפי המקובלים

האחרונים. ופתרונו כ"י כל הלכבות דורש.

וינצא מהפסוקים כי כל העדה. כי כבד הרעב.

1) כתב בעל סבין חידות שהכונה על סיפא דקרא לחמי ומימי—וא"כ זהו הסימן עצמו

שכבר נבחר שם למעלה ל"ה ט"ז, רק שם עצם הענין יפה ראש המקרא.

2) וח הר"ת שבתחלת ס' ערכי הכנ"ם רשום כ"ע"כ—כלי יקר על כתובים.—כ"ע"כ

כלי יקר על נביאים אחרונים—ולפי יו. עתי לא נפסן אלה הספרים מעולם.

בגון כבד. קלויי דדניאל כגון קל קרנא
 בלהון קמצין. ושאר קריין פתחין בר מן
 אחד בר כסיפא וסימן באין אלפים אבוס
 בר (משלי י"ד ד'). סימן במסרה.
 כל דכתר אצר די'שן כל דסמך לענה
 די'שן¹) סימן במסרה—עין כל יומי.—
 כל דסמכי לע'זין' קמצין סימן במנחת שי
 (תהלים כ"ה) כי מלת זכר המסוכה לשלש
 אותיות אלה היא בקמ"ץ הבף.—זקשה לי
 הלא זכר עמדי לפניך (ירמיה י"ח כ') היא
 בחולם.—

כל הלומד עיין אינו רואה.
 כל הנוטל סימן זה יהא לך כל הנוטל ממך
 בלא דמים אינו מועיל בפרגמטיא שלו.—
 מגילה ז'.

כל העושה עיין אינו רואה.
 כל טוריא דמלכא סימן במסרה לשלש פעמים
 תרומות בכה"ק—כל תרומות (כמדבר י"ח
 י"ט) הרי בגלבוך... ושדי תרומות (ש"ב
 א' כ"א) מלך במשפט... ושדי תרומות
 (משלי כ"ט ד').

כל יומי דספרא די'שן במסרה פ' וישלח פעם
 כתוב דשן בקמץ ופעם דשן בחולם, ונתנו
 זה הסימן. ופי' כל יום שיש בו קריאת
 התורה הוא בחולם ומתחיל בשבת. וז' פעמים
 בתוכים שם. גמצא הסדר כזה, דשן דישן
 דשן דישן דישן דשן דישן. כן הוא לדעת
 הצרפתים. ולהספרדים נוסחא אחרת והעיקר
 כהצרפתים (רא"ב במס"מ שש"ל).

כל סחופי בצרה סימן במסרה (טובא במסרת
 פינפער צד 19) כי כפ' אחרי לא תגלה
 שהוא באתנה הנראה ככוס חפוך הוא בצרה.
 כל פשוט מלא וכל כפול חסר סימן מהרמ"ה
 טובא במנחת שי כי כל דור באורייתא מלא
 בר מן ז' חסרים, זכרי לדר דר (שמות ג'
 ט"ז) בעמלק מדר דר (שם י"ז ט"ז) שנות
 דר ודר (דברים ל"ב ז') ובונת הסימן ע"ד

בְּקָה סימן במנחת שי כי קדמאה הבף במלת
 לקללך (דברים כ"ג ה'). בדגש. תנונא במלת
 מקללך קהלת י' כ"א רפה. ועיין במך.

ככה"ר כל כהאי ריתחא.
 ככוושב"ע כל כמף וזהב שבעולם.

ככ"ב כתיבין בן כלהון (מ).
 ככ"ל ככר כתבתי למעלה. כי בשורא לצלמא.
 כפי בן לבי.

ככ"ע כל כלי עץ. (פמ"ז דכלים). ככולי עלמא.
 ככ"פ ככולעו כך פולטו.

ככ"ד כל כהאי ריתחא.
 ככ"ש בלה כמות שהיא.

כ"ל כה לחי. כוכבי לבת. ככר לאדן (מ). ככר
 לחם. כל לילה. כל לישנא (מ). כמות לילה.
 כל' כלהון.

כל אות שבמדינה סימן שנתן אדם הכהן
 לוי"א אותיות השמוש (המגיד שב"א 237)
 כל"א' כלאחר יד.

כלאים סימן ירושלמי כלאים פ"ו ה"ד שלא
 נטעה להחליף דברי ר' מאיר זר' יומי זה
 בזה במשנה דכל הסתות. וא"ר יודן סימנא
 דכלים כלאים. כלומר בסגנון מחלקותם
 בכלאים בן מחלקותם בכלים.—

כל"ב כלי ברזל. כלישנא בתרא. סימן למנין
 פסוקי פ' האוינו שהם 52 בגימטריא של
 זה השם.

כלב"א כלשון בני אדם.
 כלבו"א כי לא בכח ינבר איש.

כלבים בוכים סימן ב"ק ס' כי מלאך המות
 בא לעיר.

כלבים משחקים סימן שם בי אליהו הנביא
 בא לעיר.

כלבים צועקים סימן ברכות ג' למשמרה שניה
 בלילה.

כל ברוי דיוסף כגון בר. פרוי דבלק כגון
 פר ואיל. קרוי דבלעם כגון ויקר אלהים.
 בזוי דמשלי כגון בז לדבר. ככרוי דקהלת.

¹ פי' זה הסימן נעלם ממני שהרי ישנם כאלה שאינם מסוכין לא לאצר ולא לענת.
 זמה יושיענו זה הסימן.

כל"כ כוכבי לבת.
 כלל"י כי לעולם לא ימוט (אחר הזכרת השם
 לברכה אוצה"ם ש"א XVI).
 כל"ם כלי מתכות. כל לישנא מלא [מ]. כלפי
 מעלה.
 כל' מל' כלהון מלאים [מ].
 כל"ג כי לו נאה. כלי נחשת.
 כל"ע בהן לאל עליון. כלי עור. כלי עץ.
 כל"ע"ז כוסר לעבודה זרה.
 כל"ק כלישנא קמא.
 כל"ש כלי שרת. כמשפט לאהבי שמו.
 כלשא"ה כרי לשכר את האון.
 כלשה"ת כלפי שאמרה התורה.
 כל"ש צמח"ן ככב לבנה שבתאי צדק מאדים
 חמה ננח (כן סדר הלוכן ערוכין ג"ו ברש"י).
 כ"ם כבוד מלכותו—מנוחתו—מעלתו. בהן משנה
 כל מי. כיצד מברכין (פ"ו דברכות). כל משקה
 (פ"א דמכשירין). כל מילתא. כל מקום. כלי
 מתכות. כלפי מעלה. כמה מקומות. כן מוכת.
 בן מצאתי. בן משמע. בן משפט. כסף מוקק
 [מ]. כסף משנה [מ]. כופרא ממנא. כתוב
 מלא [מ]. כתבי מקובלים. כתר מלכות [מ].
 כמאב"ד כמאכל בן דרוסאי.
 כמא"ח בן משפטך אתה חרצת.
 כמא"ר כבוד מעלת אדוני רבי.
 כמב"ד כמאכל בן דרוסאי. כמעשה בית דין.
 כמב"ח באן מצא בעל חוב.
 כמ"ד כמאן דאמר.
 כמד"א כל מה דאפשר. כמו דאיתמר. כמאן
 דאמר.
 כמד"ר כללי מדרש רבה. כל מה דאמר רחמנא.
 כמד"ר למ"ע כל מה דעבוד רחמנא לטב
 עבד.

כל יתר כנמול דמי. שיש מפרשים יתר אחת
 כחטר אחת, לכן הכפול חטר, אינו כפול
 נקרא בלשון חז"ל פשוט כמו מקום שנהנו
 לפשוט יפשוט.
 כל שאינו מהנה כל שאינו משייר עיין
 אינו רואה.
 כל שעה ירדן¹ סימן כ"ב ע"ד לסאמרי ר'
 יהודה אמר רב שם.
 כל תרי שמרי דרכין בר ר' נחמן אונאה
 וקבלנותא סימן כ"ב צ"ד להקושות על
 ר' הונא והרישא והסיפא בשנים שהפקידו
 נחשבות כתר ונכללות במלת תרי וכן הרישא
 והסיפא בשטר שיש בו רבית.
 כל"ה כרי לאכול הימנו. בן לשון חבתוב.
 כלה"ק כלי הקודש.
 כלו' כלומר.
 כלוה"נ בלות הגנש.
 כלו הפך לבן סימן בתוס' סנהדרין כ"ט ד"ה
 סר בשם ר' חננאל דבכולא תלמודא הלכה
 כמר בר רב אשי בר ספ"ך שבועה
 וחיווריי.
 כלו"פ כלל ופרט.
 כל"ז כל זה. בלי זהב. כלי זמר (כן נקראים
 כפי ההסון המנגנים לחתונה).
 כל"ח כי לעולם חסרו. כל חדא. כל לישנא
 חסר [מ]. כלא חשיבי. כלי חרס. כתב לחם
 חסודות.
 כלחו"מ כמה לא חלי ולא מרניש.
 כל"י כבודו לישראל יכונה (ר' ול"ר). כגללו
 לנצח יאבד. כהן לוי ישראל. כי לו יאה.
 כלי יקר [מ]. כמאן—כתרו לעד י"י"מ. ג'
 בשם ס'.
 כליל"א כי לא יונח לעולם ארני.

¹ כתב בלמנצח לרוד ביון תלמודא לרמוז בריהמא דלישנא דהך סימנא קושית ותי
 הירושלמי דמיתתו התוס' אהא דקאמר שמניע לפיו של ליתן ואינו מתערב. וכי מעשה נסים
 הוא אר"י אל תתמה הדין ירדנא וכו' וז"ש כל שעה עינינו דיאות הנס הזה שהרי הירדן ע בר
 במי סבריא ואינו מתערב. עוד פי' ע"ד הסוד—ובדל"צ כ' יש הסימן זה ענין מוסר במליצה
 גחמדה, ע"ד שאמרו בגלגל חוזר בעולם. פי' בכל רגע פגע, ב"ל יעקב אנו רואים יורדים
 ספרוטי ההצלתה.

כמ"ה בן משמעות הלשון.
 כמהה"ר כבוד מעלת הקדוש הרב רבי.
 כמה"ע כתבי מכתבי העתים.
 כמה עיוי לתרגולין מעלין סימן כ"ס ס"ח
 לההלכות בעסקא למתצית שכו.
 כמהפ"ס כמהפכת מדום.
 כמה"ר—ר כבוד מורינו הרב—רבי.
 כמה"ש כמה מעליא הא שמעתא. כמלאכו
 השרת.
 כמוי"ב כמותו ירבו בישראל.
 כמו"כ כמה וכמה. כמו בן.
 כמ"ו כאן מקום זמה (שבת פ"ד).
 כמול"ש כל מעשיך יהיו לשם שמים.
 כמ"כ כהנא מסייע כהנא, כמו בן.
 כמך כמהם (שופטים ח' י"ח) סימן במנחת
 שי (אפ"ס) כי קדמאה הכ"ף במלת לקללך
 (דברים כ"ג ה') בדגש. תנינא במלת מקללך
 (קדלה ו' כ"א) רפה, כמו הכא שהמלה
 הראשונה כב"ף דגושה והשניה רפויה.
 ועיין כבה.
 כמ"ל כל משאלות לבך.
 כמלפ"ם כל מקום לפי מנהגו.
 כמלך בגרוד (איוב כ"ט כ"ה) סימן במסרה
 (אפ"ס) כי קדמאה (ס"א ט"ו כ"ט). ויהי
 כמלכו, תנינא (שם ט"ו י"א) ויהי במלכו,
 כמו הכא שהמלה עם כף קודמת להמלה
 עם ב'.
 כמל"ם כל מקום לפי מנהגו.
 כמ"ם כהן משיח מלחמה. כסף ממזד ממורים.
 כמ"נ כמלא נימא.
 כמנה"ם כמנהג המדינה.
 כמ"ע כבוד מעלתו. כל מתמורך עליו. כל
 מצות עשה. כמר עבד. כתבי מכתבי עתים.
 כמעה"פ כלל מוסיף על הפרט.
 כמ"פ כמה פעמים—פרושים.
 כמ"ק כלי מקדש. כמה מקומות.
 כמ"ר כבוד מורינו—מעלת רבי. כל טום רע.
 כמרא"ד כמראה אדום—אדם.
 כמ"ש כל מקום שהוא. כמו שאמר—שכתב—
 שבארנו. סימן חולין כ"ז להחכמים שהביאו

ראיה ששחיטה מן הצואה. ר' כ'הנא ר'
 יימ"ר ר' ישמעיל. ונשמטו דרשות אחרות
 עיין דל"צ ובל"ל עשה בונים ע"ד הרמז.
 כמ"ש במשמעו.
 כמ"ש"א כל מה שאפשר. כמו שאמר.
 כמ"ש"ם כל מקום שאתה מוצא
 כמ"ש"ך כמו שדרשו.
 כמ"ש"ה כמו שאמר הכתוב. כמו שאמר;
 החכמים.
 כמ"שח"ה כל מקום שיש חלול השם.
 כמ"שי"ת כמו שיחבאר.
 כמ"ש"כ כמו שכתוב. כמשמעו של כתוב.
 כמ"ש"ל כמו שאכתוב לקמן. כמו שכתבתי
 למעלה. כמו שנוהגין לעשות.
 כמ"ש"ם כל מקום שאתה מוצא.
 כמ"ש"נ—א כל מקום שנאמר. כמה שנאמר.
 כמ"שנ"ל כמו שנתבאר לעיל. כמו שנוהגין
 לעשות.
 כמ"שנתב"פ כמו שנתבאר בפנים.
 כמ"ש"פ כמו שפירשתי.
 כמ"ש"ק כמו שקדם—שקבל.
 כמ"שק"ע כל מה שקנה עבד.
 כמ"שרז"ל כמו שאמרו רבותינו וזרתם לזרבת.
 כמ"ש"ש כמו שכתבתי שם.
 כמ"ת כבוד מעלת תפארתו.
 כמ"ת"י כמתנת ידו.
 כ"מ"ת"פ"ו"ס סימן במסרה לסדר העמים בשמות
 ל"ג ב' הכ'נעני האמ"רי החת"י והפ"ריוי
 החו"י והיבוס"י.
 כ"מ"ת"פ"ו"ס סימן כנ"ל יהושע י"א ג' הכ'נעני
 והאמ"רי החת"י והפ"ריוי והיבוס"י והחו"י.
 כ"נ כדי גפילה. כך נאמר. כל גרדי. כל גפש.
 כלי נחשת [ס]. כן גוהגין. כן נראה. כן
 נקרא. כן גרשם. כנור נעים [ס]. כסף
 נבחר [ס]. כף נתת [ס]. כפר גפש.
 כנ' כנוצר.
 כנא"ה כנפש אלה החתומים.
 כנ' וכנ' כנפשך וכנפש.
 כנג"ם כנגד מדה.
 כנה' בנתונ.

כנה"ג כנסת הנדולה [ס].

כנה"ד כנפשו הרמה.

כנ"ו בלה נבואתך וצא.

כנז"ח בלה נאה וחסודה.

כנז"ש בד גיים ושכיב.

כנז"ל כנוכר למעלה.

כנז"ש כנוכר שם.

כנ"י כנסת יחזקאל [ס]. כנסת ישראל. כתב

נצח יסוד [ק].

כני"ח כנסת יחזקאל [ס].

כנ"ב כל נושאי בליו.

כ"נ כ"ה כאן נמצא כאן היה.

כנ"ל כנוכר למעלה. בן נראה לי.

כנלענ"ד בן נראה לפי עניות דעתי.

כנ"מ כננר מדה. כנכסי מלוג.

כנע"ן כנור נעים עם גבל.

כ"ס כי סליק. כל פאה (פ"ב דכלאים). כל

ספר. כ"ף סיון.

כס' כסדרה.

כ"ס"א ממלכתו כסף סוסים אשה יסוד מלכות

(הרשעה¹) חזת יאיר.

כס"ב כסא הכבוד. כסדר הכתוב.

כס"ג כל סכנת נפשות.

כס"פ כל סופי פמוקים.

כספא אשטיאו² הכימיא וראשיא סימן

במסרה לד' פעמים מרים ומרים. ככה"ק כל

מרים תרומת כסף (שמות ל"ה כ"ד) וקצר

רוח מרים אולת (משלי י"ד כ"ט) כבוד

חכמים ינחלו וכמילים מרים אולת (שם ג'

ל"ה) ומרים ראשי (תהלים ג' ד') וענין

הסימן ע"ד השחר יעור מקחים.

כספא מחכים לשטיא סימן בס' אכלה

ואכלה צד 175 לעניני ג' המקומות שבאה

מלת מרים.

כסתו"מ כותבי ספרים תפלין ומוזות.

כ"ע כהונת עולם [ס]. כה עתירת. כהרף עין.

כולי עלמא. כח עילאה. כל עין. כל עין.

כל עם. כל עיני. כל עיקר. כל ערב. כל

עשבא. כל עת. בלי עין. כליון עינים. כפרת

עין. כתב עור. כתגנת עור. סאר עליון וקא.

כתרא עילאה.

כע' בענין. בעתירת.

כעא"א כעובי אצבע אנודל.

כעד"ו בן על דרך זה.

כעד"מ בן על דרך משל.

כע"ה בעולת הבקר. כענין הנזכר. בן עשה הלל.

כעהיא"ה כי עוף השמים יוליך את הקול.

כעבי"ל כאשר עשה בן יעשה לו.

כע"ל כאשר עשו לי. בן עשיתי להם (בעלי

הרמו על הפסוק בעל גמולות בעל ישלם).

כל עוף למינהו.

כעל"י כל עוף למינו ישכון.

כעל"פ כולי עלמא לא פליגי.

כעמ"ח כי עמך מקור חיים.

כעמ"נ כעכר נקא.

כעמ"ס כופין על מדת סדום.

כענ"ב כל עוד נפשו בו.

כע"ע כל עשה עול. בן עתירת עבדך. כעת

עתה.

כעע"א כאלו עובר עבודת אלילים.

כעפרא דתכלתא טרקטיה עקר בא לסילתיה

סימן כ"ב ע"ג לספורי רבה בר בר חנה³)

בל"ל הני' כעפרא בבי"ת, ובמקום טרקטיה

כתוב שם טרקטיה.

כעשב"ע כל עברות שבעולם.

כע"ת כל עצמותי תאמרנה.

¹ לכן צותה תורה למלך ישראל על שלש אלה, לא ירבה".

² במסרה הני' אמטיאו ובמבין חירות אמטיאו והוא הגכון.

³ ל"י מדוע נתן סימן רק לאלה המאמרים הלא יש שם עוד ספורים ממנו—ואולי אלה

ספר בזמן אחד, — ומלת טרקטיה א"י לע"ע למה היא רומות, והמ"ס מראה מקום להדק"ס—

גם בל"ל מתקשה במלה זו. והדל"צ הביא בשם בנו ר' נתום בריל שצ"ל קוטרא ורומו למעשה

דבלועי דקרה דחוא קוטרא—וענין הסימן פ"י בל"ל ברמו גמחר.

כ"ף סימן במסרה בו ב' פעמים יעשה האמור
אצל כבר (שמות כ"ה ל"ט) ואצל פרכת
(שם כ"ז ל"א) סבירין תעשה.

כ"פ כבר פה. כמות פשוטות. כי פלוגי. כל
פנים. כל פעם. כלו פו [ס] בלי פשתן. כלי
פוזות. כמה פוסקים. כמה פעמים. כן פסק.
כן פירש. כף פשוטה. כתונת פסים [ס].
כתם פו.

כף אחת עשרה זהב זה הפסוק נתנו לסימן
שכל ברכה שזה עשרה זהובים שחייב אדם
לברך מאה פהכות בכל יום כמנין כף והיינו
דאמר אחת מכף כלומר ברכה אחת מהמאה
עשרה זהב (כלבו ה' כסוי הדם. שו"ת יבין
ובעז ח"ב בשם הרמב"ן) ועיין עשרה.

כפ"א כן פסקו אחרונים. כפירוש ראשון.

כפ"ב כל פטפוטיא בישוין.

כפב"פ כבוד פלוני בן פלוני.

כפ"ד כן פסק דינו.

כפ"ה כן פירוש הכתוב. כן פירש הקונטרס.

כפה"ד כפי הדין.

כפה"ג כפי הנראה.

כפה נפשיה דחציבא נכיסא דאומנא¹

סימן סנהדרין מ"ח להמשניות והכרייתות
המוכאות שם לענין הזמנה מילתא ויש שם
השממה כי לתא שמע. קברי חדש, מותר
המתים. אביו ואמו, אין זכר בהסימן—ות'
נכיסא צ"ל בכיסא ורומז לת"ש בים שעשאו
וכן הגידו בל"ל ודל"צ.

כפה"ר כפי הרוב.

כפ"פ כל פעם ופעם. כפתור ופרת.

כפמה"ם כפי מנהג המקום.

כפנא מכפר ומכסי ומבאיש ומשח ורביין

סימן במסרה לשש פעמים וכלה ככה"ק. וכלה

הרעב (בראשית מ"א ל'). וכלה מכפר

(ויקרא ט"ז ב') וכלה אהרן וכניו לבסות

(במדבר ד' ט"ז) והרע לכם וכלה (יהושע

כ"ד כ') וכלה את מדות (יהוקאל מ"ב

ט"ז). ושם ירבע וכלה (ישעיה כ"ז י').

כפ"ר כן פסקו ראשונים. כפירוש ראשון.

כפש"א—ה כפתחו של אולם—היכל.

כפש"פ כל פנות שאתה פונה.

כפ"ת כפות חמרים [ס].

כ"צ כח צדק. כל צרכו. כיצד צולין (פ"ז דפסחים).

כצה"ש"ב כצאת השמש בגבורתו.

כצ"ל כאן צריכין לברך (ג' ול"ד). כן צריך

להיות—לומר.

כצנשחל"ם כ"כב צ'דק נ'גה ש'בתאי ח'מח

ל'בנה מ'אדים. סימני שעות ראשונות של

כל לילי השבוע (ערוכין נ"ז ברש"י).

כצק"ד כבר צוחו קמאי דקמאי.

כצ"ש כל צרכי שבת.

כ"ק כבוד קרשו. כדי קליפה. כל קנין. כל

קריא [ס]. כלי קדש². כלי קופסא. כן קבלתי.

כתבי קדש. כתובת קעקע.

כק"א כי קא אמרינן.

כק"ה כקליפת השום.

כקה"ג כקנין הגוף.

כקי"ם בקריעת ים סוף.

כקבעמ"ר כל קבוע כמחצה על מחצה דמי.

כק"ם כל קמן מקמין.

כק"ר כבר קדמוך רבנן.

כקרב"ם כי קאי רבי כהאי מסכתא.

כקש"ם כבוד קדושת שם מעלתו.

כקש"ת כבוד קדושת שם תפארתו.

כ"ר כבוד רבינו. כנף רנגים [ס]. כלי ראשון.

כף רגל. כתב רחמנא.

כ"ר'א'ש'ו'ץ' בעל ארחות היים כתב מנין לנו

בדיקת הריאה מן התורה, דכתיב וישחטתו

ויחטאהו כראשון. כ"ף כסדרן. רי"ש ריאה.

א' אומא ש' שלש בימין ושתים בשמאל.

וא"ו ורדא. נו"ן נפוחה. שו"ת הריב"ש סי'

קס"ג והריב"ש בסוף התשובה כתב ע"ז אינו

¹ בעל תו' חו"א מביא מדק"ם דקברי, הותיר, אב.

² כנוי הרגיל להעומדים לשרת במשרות הקהל, רב חזן מוהל שמש וכדומה ונמצא זכרו

בספרים ופגקים יחניים.

נזכר בתלמוד רק שעשו להם דורשי רשומות סימן.

כר"ב כריתת ברית.

כר"ג כמה רב גזבריה. כרבן נמליאל.

כר"ץ כזה ראה וקדש. כרתי ופילתי [ס].

כרו"ב כרים וכסתות.

כרו"פ כרתי ופילתי [ס].

כרו"ק כזה ראה וקדש.

כרי"ח עיין ארצה.

כרמ"ל בר סלא. כרם אל.

כרפ"ם כבוד רום פאר מעלתו.

כרפ"ת כבוד רום פאר תפארתו.

כ"ש כבוד שבת. כבוד שמו. כדי ישיטה. כך שמעתי. כוכבי שבת. כל יחוא. כל שכן.

כל שעה. כל שעתא. כולה שלי. כלי שטף.

כלי שני. כלי שרת. כמה שונים. כמה שנים.

כמו שאמר. כמו שכתוב. כרם שחרב (פ"ה

דכלאים).

כש' כשם. כשעור.

כשא' כשאמר.

כש"א כמו שאמרו—אבותינו.

כש"א—ה כמא של אליהו—הנביא.

כשא"א כשם שאי אפשר.

כשא"ם כלי שאינו מנוקב. כלל שאחריו מעשה.

כשאערש"ם כשאין עושין רצונו של מקום.

כש"ב כוס של ברכה. ככבי שבת. כסעודת

שלמה כשעתו. כסף שטר ביאה.

כשבה"מ כוס של ברכת המזון.

כשב"ע כריתות שבערות.

כשבת"ח כל שישנו בכל תאכל חמץ.

כש"ד כללו של דבר. כל שדרכו.

כשד"ך עיין דיאש.

כש"ה כמו שאמר הכתוב. כמו שהתבאר. בשולי

הקדירה.

כשה"ב כוס של הכדלה.

כשה"ה בשגנה היוצאה מלפני השליש.

כשוק"ו כל שכן וקל וחומר.

כשי"ש כל שעה ושעה. כל שנה ושנה. כל

שפא ושפא.

כש"ז כיון שעבר זמנו.

כש"ח כך שנו חכמים. כשיעור חלה.

כש"ט כתר שם טוב [ס].

כשי"א כי שם י"י אקרא.

כשית"ל כמו שיתבאר להלן.

כש"כ כל שכן. כמו שכתבו.

כש"ל כמו שכתבתי למעלה.

כשלראמא"ם כיון שנפל ליד דיון אין מוציאין

אותו מידו.

כשל"ם כל שהוא למכות.

כשנ"ע כשהוא נקשר עם.

כשנר"ל כיון שנתן רשות למשחית.

כשנת"ל כמו שנתבאר למעלה.

כשע"ז כיון שעבר זמנו.

כש"ק כוס של קדוש.

כש"ר כאן שנה רבי.

כש"ש כמו שכתבתי שם.

כש"טאהו"ם כיון שהגיד שוב אינו חוזר ומגיד.

כש"ת כבוד שם תפארתו. כתרה של תורה.

כשת"ל א"ב הטו"ן סימן שנתן הראב"ע

לי"א אותיות השמוש ועיין שית. (המגיד

שכ"א צד 181).

כשת"ל כשתמצי לומר.

כ"ת כבוד תורתו—תפארתו. כוס תנחומין. כוס

תרעלה. כי תבא. כי תיטא. כי תצא. כי

תשא. כל תועבה. כליל תכלת. כן תקן—

תרנם. כפות תמרים [ס]. כתר תורה.

כת"א כן תרנם אונקלוס.

כותבי ספרים תפלין ומזוזות עיין אינו רואת.

כתב"י של"ם ונא"ה סימן שנתנו הקראים

לי"א אותיות השמוש. (המגיד שכ"א צד

237).

כתה"ק כתבי הקדש.

כתו"ם כתובים ומסורים.

כתומפ"ם סימן במסרה כי ביהושע ג' י' מדר

האומות הוא כן כ'נעני תת' חו'י אמ'רי

פ'דיוי יבוס"י.

כחופגמ"ם כ'נעני תת' חו'י פ'דיוי נ'רנשי

אמ'רי יבוס"י (יהושע נ' י') סימן כס' אכלה

ואכלה 274 לשבעה אומות הנאים במקרא

בסדרים שונים פעם כלם ופעמים קצתם. יש

כתמפוס כ'נעני חת'י אמ'רי ס'ריו חו'י יבוס'י
(שמות ג' ה' י"ז, שופטים ג' ה').
כתמפס'ג הכ'נעני החת'י האמ'רי והפ'ריו
והיבוס'י והג'רנשי (נחמיה מ' ח').
כת'ג כאשר תאזה נפשך.
כיתונא דורדא דמנחי ביה ריאה סימן חולין
ס'ו דריאה שניקבה היא קרומא תתאה פי'
תמיד כשהיו שאנין זה הדין היו מזכירין
הפירוש כיתונא דורדא דתתאה בעילאה
פיחלף, ואפשר שגם למעלה בערך הייתה
כן פירושו').
כתפסעאצ'מ הכ'נעני החת'י הפ'ריו היבוס'י
הע'מני המוא'בי המצ'רי והאמ'רי.
כת'ר כתקנת ראשונים.

בה"א כראש ויש כוא"ו. ויש שנוסף עליהם
עוד אומות עיין כתפסעאצ'ם ולכל מקום
נמסך פסוק דומה המשתנה אל זה בסדר
אותיות השמש ה' או ו'
כתו"ק כתובה וקרושין.
כת"ח כל תלמיד חכם. בתקון חכמים. כתר חכמה.
כת"י כן תרגם יונתן. כתיבת יד.
כת'י כתיב. כתירוף.
כת'ים כתר תפארת יסוד מלכות [ק].
כת"כ בלי תוך כלי.
כת"כ כ"מ כתר תורה כתר כהונה כתר
מלכות.
כתמו"ם כ'נעני חת'י אמ'רי חו'י יבוס'י (שמות
י"ג ה').

ל

לא"ב ליל א' בקר. לאות ברית.
לא"ב'ל' לך אכול בשמחה לחמך.
לא"ג לאו אורת גברא. לאידך ניסא.
לא"ד לאותו דבר. לאיכא דאמרי.
לא"ה לאו הכי. לאומות העולם. לאותו האיש.
לשמוע אל הרנה.
לאה"י לבוש אדר היקר [ס].
לאה"ח לאחר החג.
לאה"פ לאחר הפסח.
לא"ו לו אדר וגדולה. לעולם אמן ואמן.
לראותו אדם וחי (ג' ול"ר). לשם איום
וגורא.
לאו"א לאביו ואמו.
לאו"ד לאותו דבר.
לאו"ל לגמר אינש והדר לסבר
לאול"ם לאות ולמופת.
לא"ז לאחר זמן. לאחר זריקה.

ל' לה. לו. ליה. ליכא. לילה. לית'. למד
(אות השנים עשר באלפא ביתא). למעלה.
לקמן. לשון. מספר 30.
ל"א לא אדוני—אחד. לא אליכם. לא אמרינן.
לאו אדעתאי. לב אבות [ס]. לב אהרן [ס].
לב אחד. לב אריה [ס]. לבוש אורה [ס].
לוח ארו [ס]. לוח ארש [ס]. לוחות אבנים
[ס]. לחם אבירים [ס]. ליל ראשון. למען
אמתך [ת]. לפני אידיהן (פ"א דע"ו). לקם
אמרים [ס]. לקופי אור [ס]. לישנא אחרינא.
לשון ארמית. לשון אשכנז. מספר 31.
לא"א לאבות אבותינו. לאדוני אבי. לאהובי
אבי. לא אמרן אלא. לאו אורת ארעא.
לאיש אלהים. לאשת אדוני.
לאא"ם לאדוני אבי מורי.
לא"א איש אל ויכזב סימן לסדרי מ' ירמיה
שהם 31 בנימפריא של זו המלה הרשומה.

(בעת ג"ל שאפשר שכך היה שמה של קרומא תתאה כפי הטבחים כמו להלן בדף
ס'ו. וקרו לה מבתי עיגוניתא דורדא וזה הסימן שעליה יצדק לומר הריאה שניקבה.
) במסרה להורות שהמלה שנמסר עליה לא נמצא דוגמתה בתנ"ך.

(תהלים י"ט ט') אור וזוהר גרדפים בענין, וענין הסימן בעין תוכחה לעם לא הנחתם את שמואל באורו וכבודו כי לעת זקנותו מאסתם בו.

לא תקטול עבדא דשם יהב להון חמיסר בתריסר ותלת מלכיס בארעא דכנען סימן במסרה לעשרים ושנים פזוקים דלית בהון לא אריך ולא זעיר. פי' לא וא"ו ולא יו"ד. לא תרצח (שמות כ' י"ג²) גם עבדך זוהר בהם בשטרים עקב רב (תהלים י"ט י"ב) שם ארפכשד שלח³. דה"א א' כ"ד) תתן להם סגנת לב תאלתך להם (איכה ג' ס"ה) לבלנה תמשה עשר לאמר ששה עשר (דה"א כ"ד י"ד). כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת דשנים עשר גשיאים (במדבר ז') מלך דביר אחד מלך גדר אחד. מלך הרמה אחד מלך ערד אחד מלך לבנה אחד מלך עדלם אחד (יהושע י"ב פסוקי י"ג י"ד ט"ו)⁴ לאמר לך אתן את ארץ כנען חבל נחלתכם (תהלים ק"ה י"א) לאמר לך אתן ארץ כנען חבל נחלתכם (דה"א ט"ו י"ח).

לא תשא⁵

ל"ב לא בטל. לא בעינן. לאנדסבערג. ליכט בענישין. לישנא בישא. לישנא בתרא. מספר 32.

לב' לבריות.

לב"א לאו בפירוש איתמר. לב אריה [ס]. לבני ארם. לבוש אורה [ס]. לשון בני אדם. לבא דידע עקא אמר בפומיה סימן כס' אכלה ואכלה צד 175 לעניני ה' המקומות

לאחז"פ לאחר זמן פרעון.
 לאח"ט לאורך חיים טובים.
 לאח"ם לאחר מיתה. לאחר מכאן.
 לאח"כ לאחר מכאן.
 לאח"ש לאחר שחיטה. לאחר שנתו.
 לאחש"פ לאחר שחיטה פירש.
 לא"ט לאחר פכילה.
 לא"י לא אלמן ישראל. לאורך ימים. לאינו יהודי. לארץ ישראל. לבוש אבן יקרוח[ס]. להנחיל אהבי יש. לעבוד את י"י.
 לאי"ו לאורך ימים ושנים.
 לאי"ם—ס לאורך ימים טובים—סלה.
 לא"ל לא איכפת ליה. לאו אורחיה למידק. לאלתר לחיים.
 לא לנוי (תהלים קט"ו) סימן במסרה (אפ"ס) לב' אלפין דגושין בכה"ק ויביאו לו (בראשית ס"ג כ"ו) ויביאו לנו (עזרא ה' י"ח).
 לא"מ לאבי מורי. לאחר מיתה. לאחר מכאן.
 לאמ"ם לאחר מתן מצות.
 לאמ"ת לאחר מתן תורה.
 לא"נ לאהובי נאמני. לאיש נאמן.
 לא נעשה עיין אמר ליה.
 לא"ע לא אתי עשה. ליל א' ערב.
 לאע"ב לב אכות על בנים.
 לא"ר לשון ארמית.
 לא"ש לשון אשכנזית.
 לא שבקתון שמואל בזוהרא סימן במסרה לשלש פעמים מצות ה' בכה"ק. בפסוק לא עזבתם (יהושע כ"ב ג') במאמר שמואל (ש"א י"ג י"ג) מצות ה' ברא מאירת עינים.

¹ במסרה הגי' לו לנו. והוא ט"ס עיין במנחת שי. ובעל הסימן אינו מקפיד מה רק על ההברה.

² לפנינו הוא נחלק לג' פסוקים. וכפי הנראה מוז המסרה היה לא תרצח לא תנאף לא תגנב לא תענה ברעך עד שקר פסוק אחד כמו במשנה תורה.

³ במסרה כ' למך והוא ט"ס.

⁴ ותלת מלכים ר"ל שלשה פסוקים שאצל המלכים כי מלכים הלא יש ישה.

⁵ כתב הרב חיד"א בס' מעגל טוב. שלחתי אברהם לליוורנו עפ"י גורל שבא לי פסוק לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא. וזכא לי תיכף פתרונו לא תלך ש"ם א"תה א"לא תיכף ש"לח מ'שרתך ה' אלהיך לך שזמר ו'מושיע א"מן.

לב"ם לבוש מלכות [ס]. לית בהו פמשא.
 שלשים ושתים מרות.
 לבמה"ד לבא מן הדין.
 לבטי"נ לא במהרה ינתק.
 לב"נ שלשים ושתים נתיבות. לבן גת.
 לבנה לוקה סימן רע לישראל, סוכה כ"ט.
 לבנח"ע—ת שלשים ושתים נתיבות חכמה
 עילאה.—תתאה.
 לב"ם לישיב כמזכה.
 לב"ע ל' בעומר. לא בדרדקי עצה. לבין עצמו.
 לכית עולמו. לבורא עליון. לבריאת עולם.
 לבציו"ו לראות בנחמת ציון וירושלים.
 לב"ק לבא בקהל.
 לב קמי ירמיה נ"א כשדים באתב"ש.
 לב"ת לאו בזכותא תליא. לבא בכסתא תליא.
 לעולם בהם תעבודו.
 לב"ת ולב"ם לא בתחלה ולא בסוף.
 לבתי"ש לבתר תריסר ירחי שתא.
 לב"ג לא נורינגן. לא גרסינגן. לא גרע. לאב נאטט.
 להך גיסא. לית גירסא. למד גרונית. לשון
 גמרא, מספר 33.
 לג' לגרמיה.
 לג"ב—ע לג' בעומר.
 לג"ח לא גורו חכמים. לנמול חסד.
 לג"ש לפום גמלא שיתנא.
 לגשל"מ למוד גדול שמביא לידי מעשה.
 לג"ד לא די. לא דמי. לא דק. לאו דוקא.
 לחם דמעה [ס]. לית דין. לית דכותיה² [מ].
 לכה דודי. למבין די. לפי דעתי. לפי דרכי.
 מספר 34.
 לד' לדברי. לדוגמא. לדעת.
 לד"א לאו דאורייתא. לדבר אחד. לדוד אורי [ת].
 לדעת אברבנאל—אחרים—אונקלוס.

שכמה מלת לאדם בקמין. לב האדם לאדם.
 (משלי כ"ז י"ט) ידעתי י"י כי לא לאדם
 דרכו (ירמיה י' כ"ג) והצדדתי לאדם (צנ. ה
 א' י"ו) פה לאדם (שמות ד' י"א) ויאמר
 לאדם (איוב כ"ח כ"ח) וענין הסימן ע"ד
 ראנה בלב איש ישחנה כפי' חז"ל יסיתנה
 לאחרים.
 ל"ב' א"י"ש' סימן במ' דרכי הנקוד אשר
 במק"ג ומובא ג"כ במ"ש תהלים קט"ז בשם
 בעל מקנה אברם, לחמש מלות שיצאו
 סכלל הדגש ל"מה ב"תים א"נא י"מה ש"מר.
 לבא"ר ליב בן אברהם ראבינאוויץ (מו"ל
 המליץ).
 לבבו סימן למנון פמוקי פ' נצבים שהם 40
 כנוטריון של זו המלה.
 לבב"ת לכר כלי תבן.
 לבדד"א לאו בעל דברים דידי את.
 לב"ה לא בשמים היא.
 לבה"פ לבית הפסול.
 לב"ץ לבוש בוך וארגמן.
 לבו"ש לבושי שרד. [ס].
 לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו סימן
 שבת צ' ב' צפורת כרמים עבדי לה (פגולה)
 לחוכמא. אכיל ליה לפלגא דימיניה ופלגא
 דשמאליה רמי ליה בגובתא דנחשא וחתים
 לה כשתין נושפנקי ותלי לה כאיבורא
 דשמאלא וסימנך לב חכם לימינו ולב כסיל
 לשמאלו—עיון פירש"י¹.
 לב"ם לא בסבי טעמא.
 לב"י לא במהרה ינתק. לבית יעקב [ס]. לבני
 ישראל. לסמאה בלפשויותיך ידע.
 לב"כ לא בעי כונה.
 לבכ"א להשתמש בכתר אחד.

¹ אפשר כי חז"ל בעצמם לא האמינו בסגולות הכל כאלה. כי כדי להתחכם ולזכור
 תלמודו צוו תמיד על השקידה וחזרת הלמוד מאה פעמים ואחד. רק אכרו הדברים כפי שהיו
 ההמון קבועים ומושרשים בהם. ורמזו להמבין שיתרחק מהם. אף פה נתנו סימן ברמז לנלות
 סוד. הפונה לימין ואוכל הוא חכם. והפונה לשמאל מרבה תבל באמונת שוא.
² הר"ת הזה נמצא במאיר נתיב שרש שוב ערך והושבותים ובעל ההקדמה הלטינית
 שנה בפתרונו.

להו"ם לימי הארץ ומלואה.
 להו"נ לא היה ולא נברא.
 להו"ש לא הן ולא שכן.
 לה"ז כה"ז לא הרי זה כהרי זה.
 לה"ח לעולם הוא חי—חסיד (ג' בשם מ' ד'
 בסיה"ש ול"ר) לקוי החמה.
 להח"מ להם ההרב המתהפכת.
 לה"ט לוח הטעות. לשוננו הטעור.
 להי"ר לא הוו ידעי רבגן.
 לה"כ לשון הכתוב.
 לה"ל לא הביישן למד. לקוי הלבנת.
 לה"ם לא הויא מהאה. לא הקפדן מלמד.
 לשון המקרא—המשנה.
 להמ"ע לאו הבא מכלל עשה.
 לה"ג להקת נביאים [ס]. לוח הנקוד. להיראנימוס²
 לה"ס לבנת הספיר [ס].
 לה"פ לולב הפסול. להם הפנים [ס]. למד
 הפעל. לפי הפשט. לפני הפסח. לשון
 הפסוק.
 לה"צ לפי הצורך.
 לה"ק להכי קאמר. לקט הקמח [ס]. לשון
 הקדש—הקבלה.
 לה"ר להביא ראיה. ליל הושענא רבה. למען
 תרחמים. לשון הרע.
 לה"ש לוח השנה. לקושי הלכות שבת. לקומי
 השרשים [ס].
 להש"ב לאו השוה בכל.
 להשלו"ל להשמיד להרוג ולאבד.
 להשמדה ולהובדה (דניאל ז' כ"ז) סימן
 במסרה כי בדברים כ"ח קדמאה פסוק מ"ח
 כתוב עד השמידו אותך תנינא שם נ"א עד
 האבידו אותך.
 לו' לומר.
 ל"ו לעולם ועד. מספר 36.
 ל"ז יצ"ן סימן למנין פסוקי פ' תולדות שהם
 106 בנימטריא. של המלים האלה הנזכרים

לר"ב לדגמא בעלמא.
 לדכ"נ לית דין בר נש.
 לר"ד לדור דורים.
 לר"ה לדברי הכל.
 לר"ד לא דינא ולא דיינא. לית דין ולית דין.
 לדו"י לא חזבים ולא יער.
 לר"ח לדברי חכרות. לרעת חכמים.
 לד"י לרעת יונתן.
 לרכ"ה לא דק כולי האי.
 לד"ע לדבר עבירה. לרעת עצמו.
 לרצ"ב לית דין צריך בשש.
 לר"ק לרעת קצת. לרעת קמחי.
 לר"ר לרעת ראשונים. לדרך רעה.
 ל"ה לאו הכי. להם החרב [ס]. לוח השנה.
 לוחח הברית [ס]. להם הפנים. לימא הכי.
 למען השם. לפני התיבת. לשכת הנזית.
 לשון הדיוט. לשון הנה. לשון הוהב [ס].
 לשון הכתוב. לשון הקודש. לשון הקונטרס.
 לשון הרע. לשנה הכאה, מספר 35.
 ואני אהיה ל"ה נאום ימי וגו' סימן למנין
 סדרי מלכים שהם 35 בנימטריא של זו
 המלה הרשומה.
 לה"א לבן הארמי. ליהודים היתה אורה.
 לה"ב ליתא היסנותא בעבדי. למוד הוא בכך.
 לשנה הכאה בירושלים.
 להב"ל לא הביישן למד.
 לה"ג להאי גינא—גימא. לוח הנאונים. לשון
 הנמרא. לשכת הנזית.
 לה"ד למה הדבר דומה. לא הות דוכתא.
 להקיו דם.
 להד"מ¹ לא היו דברים מעולם. למדו היטב
 דרשו משפט.
 להא"ב לא הביים און ביעקב.
 לה"ה לא הוא הדיון. לא הוי היקש. לחלא
 הוא (בהתחלת מכתב). לחיי העולם הבא.
 להו"ה לה"ו להקצין והמרוטם לשון הות.

¹ ראה במבוא הלצה נעימה.

² זה הר"ת נמצא במאיר נתיב ערך דודיק—ובהקדמה הלאמינית כתב כי פתרונו
 להנצריה—ולפי דעתי פתרוני נכון יותר.

לז"ת לאו זמן תפילין.
 לח"א לא חזי, לא חיישינן, לא חפץ, לא חשוב.
 לב חרש, לב חכם [ס], לוית חן [ס], לחם
 תסודות [ס], לתם עוני, לכל תי, לכל חפץ.
 למדני חוקין, לשון חכמים [ס], מספר 38.
 לח"א לתם אבירים [ס].
 לח"ב לשון חכמים ברכה.
 לח"ג לתר ניסא.
 לח"ד לתם דמעה [ס].
 לחה"ג לחשבון הנוצרים.
 לחה"פ לתם הפנים [ס].
 לחו"ג לחרפות וגדופים.
 לחו"מ לא חלי ולא מרגיש, לחיים ומתים
 עיין גו"ת.
 לחו"ק לא תמימא ולא קרירא.
 לח"ט—א—ול לחיים טובים—ארוכים—
 ולשלום.
 לח"י לא תרבה ירושלים, לתם סתרים יגעם.
 למדני חוקין י"י, (כנוי משפחה וזה מקורה
 אוצה"ס ש"א XVI).
 לח"ל לב חכם לימינו, לחוץ לארץ, לשון
 חכמים לעצמן.
 לחלק סימן למנין פסוקי ס' פנחס שהם 168
 כנימפריא של זו המלה².
 לח"מ לתם משנה [ס].
 לחמ"א³ לב תורש מחשבות און.
 לחמי ומימי צמרי ופשהי שמני ושקויי
 (הושע ב' ז') סימן במסרה (אפ"ס) על ששח
 האומות (דברים כ' י"ז) א'נ'ה' בלי ז' ב'ד'ז'
 עם ו'.
 לח"ס לתם סתרים [ס].
 לח"ע לחיי עולם.
 לח"ר לא חששו רבון, לפתח חטאת רובץ.
 לח"ש לתם שמים [ס], לפום תורפא שבשחא.

שם בפרשה.
 לו"א לוח ארו [ס], לוח ארש [ס].
 לו"ד' לחץ ודחק.
 לוח"פ לוח הפעלים.
 לוח"ש לוח חשמות, לוח השנה.
 לו"ץ להניד ועד ועודתו, (ג' ול"ר), לעד
 ולעולם ועד.
 לוח"ח לילית והכרתה חוצה.
 לו"ל לפני ולפנים, ללמוד וללמד.
 לו"ב לו ולכניו, לפלוג וליתני ברידת.
 לולה"ה לברכה ולחיי העולם הבא.
 לו"ז לעד ולעולם ועד.
 לו"ז לו ולורעו.
 לולמ"ב לוחות ושברי לוחות מונחין בארון.
 לו"צ ל"ו צדיקים.
 לו"ר לאה ורחל, לענה וראש.
 לו"ר'כ"א כן חותם הרב השלישי בשתי
 העורות ישנות משנת תק"ד הגדפסות בס'
 ברכת אברהם ליובלו של ר"א ברלינר הי"ו.
 צד 6—335 והתכם ואלפעלד אמר שם
 שהוא שם עיר, ואני מסופק בזה.
 לו"ש לתם ושמלה [ס].
 לותם"ד לבא ועינא תרי סרסורי דעבירה.
 לו"ן לא זו, לא זוהי, לקוטי זהר [ס], לשון זה.
 לשון זכר, מספר 37.
 לז"א לזה אמר, למה זה אנכי.
 לזא"ה לזכות את הרבים.
 לזא"ז—ק לא זו אף זו קאמר.
 לזול"ן לא זה ולא זה.
 לז"ב לזה כתב.
 לזעי"צ לזכר עולם יהיה צדיק.
 לז"פ לזה פירש.
 לז"ר לפום זווי רקוד.
 לז"ש לקוטי ועיר שם [ס], (ד)

¹ באנקור אחד כתב: עם תני לו"ד און לי עסק.

² אע"פ שכפי מנין הפסוקים שלפנינו הם 169. אך באמת פסוק י"ט שבסימן כ"ה לא
 מן החשבון הוא ששייך לראש ס' כ"ו, כמו שהוא בתרגום אונקלוס, והמדפיסים חלקוהו מפני
 הפסקא. לזה העירני תהני הרב ר' מיכל ראבינאוויץ ג"י.

³ זש"ה על פת לחם יפשע נבר בס' הרמז.

ושכינתיה.
 ליק"ז ליקוטי זהר [ס].
 לי"ש ליל יום טוב שני, לצאת ידי שמים.
 סימן במנהגת שי תהלים קפ"ז לשלש מלים
 ל"מה י"מה ש"מה שיצאו מכללי הדגש. עיין
 לב איש.
 לי"ש' לישראל. לישראל.
 לוי"ת לא יתכן. לידי תקלה. לישרים תהלה [ס].
 לית מלה מרכבת מן לא אית בארמית. והוא
 סימן במסרה למלה שלא נמצא דוגמתה
 בתנ"ך.
 ל"כ לא כי, לא בן, לא כתיב, ליל כפורים.
 לפי כבודו. לשון כללי.
 לכ"א לכל אחר. לכן אמר. לא בן אדוני.
 לכ"א' לכאורה. לכאן.
 לכאל"ש לכל אשר לו שלום.
 לכא"ם לכאורה משמע.
 לכ"ב לנצה כבודו ברנך. לעולם כבודו כהתנונים.
 (ר' בסיה"ש ול"ר) (ג' בשם ס')
 לכר"ד לאו כדבור דמי.
 לכרדב"ת ליכא כתובה דלא רמי בה תיגרא.
 לכ"ה לכל העולם—העמים.
 לכה"י לא כך היה. לכל היותר.
 לכה"פ לכל הפחות. לכל הפנים.
 לכ"ז לכף זכות.
 לכ"ח לכף חובה.
 לכ"י לעיני כל ישראל.
 לכ"כ לכך כתב. לא בן כתב.
 לככ"ע לא כתיב כל עיקר.
 לכל בלי המשכן בכל עבודתו (שמות כ"ז
 י"ט) סימן במסרה (אפ"ס) כי בבראשית
 כ"ג פסוק י' כתיב לכל באי שער עירו.
 ושם י"ח בכל באי שער עירו. כמו בפסוק
 זה מעיקרא לכל והדר בכל.
 לכ"ם לכאורה משמע. לכבוד מעלת. לכל
 מקום.
 לכ"נ לבו גרננה [ת]. לכן נראה.
 לכנ"א לכך נאמר.
 לכנ"ל לכך נראה לי.
 לכ"ע לכולי עלמא. לכבוד עניים.

ל"ט לא טענו. לב טוב [ס]. לקח טוב [ס].
 מספר 39. לשון טובאה (ג' ול"ר)
 לט"ב ליטעראטור בלאט.
 לטבל"א לב טהור ברא לי אלהים. בנוי משפחה
 וזה מקורה.
 לט"ה לא טובת השמועה.
 לטה"כ לטובת הכלל.
 לטה"ק לטובת הקהלה.
 לט"ם ל"ט מלאכות—מלקות.
 ל"י לא ידענא. לא יצא. לחם יהודה [ס]. לשון
 יונית. לשון יחיד. לישראל יתירא. שלשים יום.
 ל"א לא יחדל אביון. לאורך ימים אמן.
 לברכה יהיה אמן. לעולם יירש אמן (אחר
 הזכרת השם לברכה). לקץ יעמוד אמן (אחר
 הזכרת נפטר) אוצה"ס ש"א XVI ועיין המניד
 ש"ב 221.
 ל"ב לא יבא בקהל.
 ליב"ע לא ירד בני עמכם.
 לי"ד ול"ד לית דין ולית דיין.
 ליהו"י לא ינזור ה' ולא יהיה.
 ל"ה—צ לך י"י הצדקה.
 ליוה"ד ליום הדין.
 ליוה"ש ליום השבת.
 ליו"ח ליודעי חן. ליוצאי חלציו.
 ליול"י לא יוכר ולא יפקד.
 ליו"ח לידי חטא. ליודעי חן. ליוצאי חלציו.
 ל"ט לילענמהאל.
 לוי"ח לא יצא ידי חובתו.
 ל"כ לא ישבע כסף. ליל יום כפורים.
 ללמנ"כ לית לה סגרת כלום.
 ליל"ש לישרי לב שמתה.
 לימ"נ לב יודע מרת גפשו.
 לינ"ל לא יירא נכון לבו.
 ל"ם לידי סכנה. לידי ספק. לפורקנך י"י
 סברית.
 ליצ"י ליצירת.
 ל"פ לא ידעתי פירושו—פתרונו.
 ל"ק לוי ירחמיאל קלאצקי. (סופר מסורסם)
 לישועתך י"י קיוחי.
 ליקבה"ז לשם יחוד קודשא ברוך הוא

למ"ב למספר בעומר, למען ברויך, למעשה
בראשית, למעשר שני.
למב"ו למספר בני ישראל.
למ"ג למספר גדול, לשון מדברת גדולות.
למ"ד לית מאן דפליג, למאן דאמר, למח
דומה.
למד"א למאן דאמר, למרא דאתרא.
למד"ה—י למדינת הים, למדת הדין.
למד"ב ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא,
למדש"ה לאו מילתא דשכיחא היא.
למידים מיד"ת על"ה שב"ן דדמ"ה דא"י
הל"ש מות"ר תמורה בחו"ץ חזקיה
הפרי"ש חטאת לאח"ר יות"ר סימן
מנהות פ' להשקלא וטריא על דין תורה
שנתערבה, יש רומזין על שמות החכמים
ויש על תוכן הענינים, זגלאו הפותרים לפרשם
ויש שהגיהו שבשו וסרסו, ואציגה פה הקרוב
יותר, למדין" רוסו לשמות בעלי שתי שאלות
הראשונות למדין לפני רבי ולוי דהוא נ"ב
מכונה למדין (כפירש"י דלא כהתוס' וכן
החליט בס' ל"ל), מרתא" (כפי הנהגתם)
רומו לר' יצחק בר שמואל בר מרתא, עלה"
לר' עולא, שיש" לר' שילא, שב"ן רוסו
לא"ל ר' אשי לר' כ'הנא אם איתא לר'
יוהנן, דדמה" או, דדמה" רוסו לרבינא
איקלע לדסהוריא ולר' דימי בריה דרב
הונא מדסהוריא, דאי" רוסו לקושית ולימא
"אי ואי", תלש" ר"ת חולין שלמים, תוכן
הענינים שבשתי שאלות הראשונות, מותר"
תוכן השאלה השלישית, תמורה" תוכן
השאלה הרביעית, בחו"ץ תוכן השאלה
החמישית, חזקיה" תוכן השאלה הששית
הפריש חטאת" תוכן השאלה השביעית
לאחר יחד" נראה, שהר' האחרונה מיותרת

לכ"ש לא כל שכן, לכבוד שבת.
לכשו"ש לאו כל שעתא ושעתא.
לכש"ק לכבוד שבת קדש.
לכ"ח לימא בתנאי, לכבוד תורתו, לכתר
תורה.
ל"ל לא לנו, לזיה לדרך, לומר לך, לחם
לחץ, ליכא לסימא, לית לן, לך לשלום.
למה לי, למצח לדוד [ס.], לועג לרש, לעתיד
לכוא, לשון למודים [ס.].
ללי"א לא לימא אינש.
ללא"ג לך לך אמרינן נזירא.
לל"ב לית לן בה, ללישנא בתרא.
לל"ה לו לבדו הממשלה.
לל"ל לחם לאכול ובגד ללבוש, ללמוד וללמד.
ללי"א לא לנצח ישכה אביון, (אחר הזכרת
השם לתפלה, אוצ"ס ש"א XVII).
ללכת סימן במנתת שי שמות מ"ו כי בפרשת
המן קדמאה ותנינא פסקי מ"ו י"ח כתיב
איש לפי אכלו תליתאה פסוק כ"א כפי
אכלו, כמו במלה זו, מעיקרא שני למדין
והדר כ"ף.
לללא"י למד לשונך לומר איני יודע.
לל"ל לית לן לסימא.
ללל"ג לכא לפומא לא גלי.
ללל"ל לאמר לאט לי לנער לאכשלוס.
לל"ם ליכא לאקשווי מידי, ליכא למשמע סינה.
לל"ש לישרי לב שסחה.
לל"ת לעולם לא תיפוך.
ל"ם לא מיבעי, לא מהני, לא מצאתי, לא
סצי, לא משמע, לא משתבש, לב מרפא.
לבוש מלכות [ס.], לולא מסתפינא, לחם
מטעם [ס.], למדין מכאן, למדן מוסלג, לשונות
מורחיות, לשון מקרא—משנה.
למ"א למען אמתך [ת.], למשמע און.

¹ בהספר הזה יש חלק הנקרא סימנין דרבנן על הסימנים שכש"ם, ולפי שאני מזכירן
והיא במפרזי אה, אני נוהג מסגרי הקצור ל"ל.
² בגליון הש"ס כ' ב"ב צ"ל למדין מדתא עולא שישא אשי דמהרוא מותר, דלמנצח
לומר מניה שגזימן צ"ל כוונ, למדים מיהו עלה שיש שב"ן ידמה דמי הלש מותר תמורה בחו"ץ
הנקיח הפריש והמנצח לאחריהם—למני בעל דל"צ חיתה חגי' לפריש והגיה רצ"ל למדין.

למ"ם לא מסתייע מילתא. לא מפקינן מיניה.
 למלך מלכי. למדין מכאן. למשה מסיני.
 לשון מניד משנה—מעדני מלך.
 למ"נ לישנא מעליא נקט.
 למנ"ם למאי נפקא מינה. למנצח מוזמר.
 למסו"ג למסור נפשו.
 למ"ע לא מעידו. לא מצי עביר. למזכרת עול.
 למזכרת עולם. למכתב עתי. למצות עשה.
 למראה עין.
 למע' למערבאי (מ).
 למע"ב למעשה כראשית.
 למעמ"ח למעלה מחציון.
 למע"ר למיבצע על ריפתא.
 למפ"ג למספר הגוים. למפרע הוא גובה.
 למ"ק למחזור קטן. למספר קטן.
 לכ"ש למה שכתבתי. למוצאי שבת. למנין שפרות.
 למש"ה לפנים משורת הדין.
 למשל"ע למה שכתבתי לעיל.
 למ"ת לא מות תמותון¹. למתן תורה.
 ל"נ לא נהירא. לחם נקודים. לי נראה. לבו נרננה. לכך נאמר. לשון נקבה.
 לנב"י לא נתקיים בידם.
 לנה"מ לנגד המקום.
 לגו"ג לב נדבה ונשבר.
 לנונ"ד לית נגר ובר נגר דיפרקינה.
 לני"ד לב נבון יבקש דעת.
 לנ"ל לא ניהא לי. לא נראה לי. לבן נראה לי.
 לנ"ג לנצה נצחים.
 לנע"ל לשון נופל על לשון.
 לנ"פ לוח נשית פעלים.
 לנ"ק לביתך נאווה קדש.
 לנ"ש לוח נשית שמות.
 לנ"ת לישרים נאווה תהלה.
 לנתוש ולנתוץ ולהאביר ולהרום לבנות ולנטוע (ירמיה א' י') סימן במסרה (א. ס.) שבשמות האומות (שמות כ"ג כ"ג) א' ה'

והיא מלה אחת, לאתרוות² ורוסות להשאלה האחרונה.—כונת הסימן מפרש כל"ל עפ"י קבלה.—
 למ"ה לחם מן הארץ. למאי הלכתא. למדינת הים. למדת הדין. למלאכי השרת. למען השם. לפנים משורת הדין.
 למפ"ג למספר הגוים. למפרע הוא גובה.
 למפ"ד לאו מילתא היא דאמרי. למה הדבר דומה.
 למהמ"ל למאי הילכתא מיבעי ליה.
 למה"ש למוצאי השבת. למלאכי השרת. למען השם.
 למו"ב למול וברכה.
 למו"ל למול ולברכה. למשל ולשנינה.
 ל"ם ול"ם לא מעלה ולא מוריד.
 למו"ם לא מדובשך ולא מעוקצך. לא מינה ולא מקצתה.
 למ"ז לא מצאתי זכרו.
 למז"ט למול טוב.
 למז"ע למזכרת עולם. למזכרת עון.
 למ"ח למטה מחציון.
 למחתיב"כ לית מחשבא תפיסא ביה כלל.
 למ"ט לא מחזיקנא טיבותא. למול טוב. למעשים טובים.
 למ"ט ע"ב מ"ט ספ"ס קצ"ח בן כתוב בסוף המכילתא, וכ' רי"א לנדא בהקדמתו לפירושו כי שמע מח"א שהוא לשון אלב"ם ופתרונו אברהם בן דוד חזק עיי"ש.
 למטמוני"ם להמנין שמונים ארבעים ותשעה. כלומר ימי הספירה.
 למידב"א סימן למנין פסוקי פ' חוקת שהם 87 בנומטריא של זה השם הנזכר שם כפרשה בצרונה למ"ד היחש.
 למכאמא"ב לאו מכל אינון מדות איהו כליל.
 למכ"ה למאי בולי האי.
 למ"ל לא מהני ליה. לא משכחת לה. לימא מסייע ליה. למה לי. לשון משנה לתור.

¹ וז"ה אל תבנו למת, רמו למאחז"ל המקשה על מהו יותר מדי לא על סת זה הוא בובה כי אם על סת אחר.

בלו וא"ו, ב' ג' ד' ו' עם וא"ו.
 ל"ם לא סבירא. לחם סתרים. לירי סכנה. לית
 ספק. לקוטי ספורים (בס' אלדר הדני הוצ'
 עפשטיין).
 לס' לסברת.
 לסב"מ לספר ביציאת מצרים.
 לסה"ט לפי סדר הטבע.
 לס"י לחם סתרים ינעם. לפורקן סברית י"י.
 לס"ל לא סבירא ליה. לא סגי ליה.
 לס"ם לגרמיה סגולה סלוק. עיין ישראל.
 לס"ע לספירת עומר. לשון סדר עולם.
 לספה"נ לספירת הנוצרים.
 ל"ע לא עבדינן. לא עברה. לא עליכם. לא
 עדיף. לב עברי [ס]. לוחות עדות [ס]. להם
 עני. לפי ערכו. לפני עור. לשון עבר. לשון
 עברי. לשון ערומים [ס]. לשון עתיד.
 לע' לעיל. לענין. לערך. לעתיד.
 לע"ב לא עלה בידו. לשון עבר.
 לעבריו סימן למנין פסוקי פ' תבא שהם 122
 בנימטריא של זו המלה. הנזכרה בזו הפרשה.
 לע"ג אח"ג לאו עכברא נבב אלא חורא נבב.
 לע"ד לאל עורך דין. לפי עניות דעתי.
 לעד"נ לעניות דעתי נראת.
 לעה"ב לעולם הבא.
 לע"ז לעולם ועד.
 לעו"ז לעומת זה.
 לעולע"ע—ית לעלם ולעלמי עלמא—יתברך.
 לעו"ע לעולם ועד.
 לעו"ף לזו עלי ואני פורע.
 לע"ז לבוש עטרת זהב [ס]. לעבודה זרה. לשון
 עם זה—זר ועיין בלע"ז.
 לע"ח לעולם חסדו.
 לע"ט לב עיין טחול. סימן ברכות ג"א (אספרגוס
 דחמרא יפה להם דשיכרא קשה).
 לע"י לעמו ישראל.
 לעי' לעיל. לעיין.
 לעי"ו לזכר עולם יזכר ויפקד.
 לעי"ץ לזכר עולם יהיה צדיק.
 לע"כ לפני עדים כשרים.

לע"ל לעם לועז. לעתיד לבוא.
 לעל"ט לא עלתה לו טבילה.
 לעלת"מ לפני עור לא תתן מכשול.
 לעמ"ל ללמוד על מנת ללמד.
 לענ' לענין.
 לענ"ד—ג לעניות דעתי נראה.
 לע"ק קפ"ש סימן לששה דברים שצריכים
 לברכת כהנים. ל"זון הקדש ע'מידה, ג'שיאת
 כפים, ק'זל רם, פ'נים כנגד פנים, ש"ם
 המפורש (במקדש)—כלבו ה' ג"ב.
 לע"ע לעבר עברי. לעולמי עד. לעת ערב.
 לעת עתה.
 לערנ"ל לא עביר רחמנא נסא לשקרא.
 לע"ש לבוש עיר שושן [ס].
 לע"ת לא עשה תשובה. לשון עתיד.
 לעת"ל לעתיד לבוא.
 ל"פ לא פליגי. לא פליגינן. לא פוסה. לא
 פסיק. לא פריך. לזה פירש. ליל ססה. למ"ד
 פעל. לעקסיקון פסודונימים [ס]. לפי פירוש.
 לפי פשוטו. לשון פרסי.
 לפ"ג למ"ד פעל גרונית. לפרש גדול.
 לפ"ד לפי דברי. לפי דמום. לפי דעת. לפי
 דרכו.
 לפד"ה לפי דברי הכל.
 לפר"ז לפי דרך זה.
 לפה"ד לפי הדבור.
 לפה"מ לפי המנהג, לפי המסרה.
 לפה"נ לפי הנראה.
 לפה"ע לפי הענין, לפי הערך.
 לפה"צ לפי הצורך.
 לפול"ב לפלוג וליתני בדידה.
 לפול"י לא פחות ולא יותר.
 לפול"ג לא פגע ולא נגע.
 לפיר"ר לפגם רהיטא. לפריח ורביה.
 לפושע"ד לשום שעורא דיליה.
 לפ"ז לפי זה. לפני זמנו. לפרש זה. לפרשת
 זכור.
 לפז"מ לפי זה פבוואר—משמע.
 לפ"ח לפירוש תבטינו.

לצ"פ לצרכי פרנסה.
 לצפ"ר ליב פרץ (סופר מסורסם).
 ל"ק לא קאמר. לא קני. לא קרי (ס). לא
 קשיא. לא קחני. לימא קרא. לפי קצורו.
 לפרט קמן. לקוטי קדמוניות (ס). לשון קדר.
 לשנא קמא.
 לק' לקמן.
 לק"א לא קרי אל"ף (ס). לקבר אבות. לקוטי
 אמרים (ס).
 לקא"ב לבית קאצינעלינבויגין.
 לק"ה לא קרי ה' (ס). לאו קושיא היא. לקט
 הקסה (ס).
 לק"ו לא קרי ו' (ס).
 לקוע"ד לקוצר עניות דעתי.
 לקו"צ לקוטי צבי (ס).
 לקוק"ד לקוטי קדמוניות (ס).
 לקו"ת לקוטי תהלים (ס). לקוטי תורה (ס).
 לק"ט לקבל מוטאה. לקח טוב (ס).
 לק"י לא קרי יו"ד. לישועתך קויתי י"י.
 לקבר ישראל. לקט יוסף (ס).
 לק"ל לא קשיא ליה.
 לק"ם לא קשיא מירי.
 לקס"ל לא קא מיבעי לן.
 לק"פ לקבל פרם.
 לק"צ לקוטי צבי. לקט צבי (ס).
 לקר"ג לקדוש ר' נתנאל (ד).
 לק"ש לקבל שכר. לקט שכחה (ס). לקוטי
 שושנים (ס). לקרית שמע. לשמוע קול שופר.
 לקש"ו לקט שכחה ופאה.
 לק"ת לקוטי תהלים (ס). לקוטי תורה (ס).
 ל"ר לא ראיתי. לב רגז. לחם רב (ס). לשון
 רבים. לשון רוסית. לשון רע.
 לרא"ר לא ראינו אינו ראיה.
 לרא"ש לעשות רצון אביו שבשמים.
 לרב צלפחד ויוסף איכפל מנשה יחשב
 סימן ב"ב ק"ו לשפת הקיטיות שהקשה ר'
 פסא לאביו בענין הלוקת הארץ—בל"ל

לפ"י לא פירש יונתן¹.
 לפ"י לפיכך. לפירוש.
 לפי"ז לפי זה.
 לפ"כ לפי כבודו.
 לפ"ל לית פליג ליה (מ"ה ול"ר).
 לפ"מ—ה לפי מה. לפי מנהג המקום.
 לפמ"ש לפי מה שכתבתי. לפי מה שאפשר.
 לפמ"שה לפנים משורת הדין.
 לפמ"ש"ל לפי מה שאכתוב לקמן. לפי מה
 שכתבתי למעלה.
 לפנול"פ לפני ולפנים.
 לפנ"ע לפני עור.
 לפ"ע לפי ערך. לפנות ערב. לפני עור.
 לפע"ד—נ לפני עניות דעתי—נראה.
 לפע"כ לפני עדים בשרים.
 לפענ"ד—נ לפי עניות דעתי—נראה.
 לפפ"ש"ם לפי פשוטו של מקרא.
 לפ"ק לפרוטה קטנה. (כן רגילין לומר כשנומרון
 חשבון לתכליתו עד לפ"ק) לפרט קמן.
 לפק"ד לפי קוצר דעתי.
 לפקו"ע לפני קהל ועדה.
 לפ"ר לא פלוג רבנן. לפום רהיטא. לפירוש
 רבותינן.
 לפ"ש לפדיון שבויים. לפי שעה.
 לפשד"ג לפי שטר דינא גדולה.
 לפ"ת למד פעל תיו. לפי תומו.
 לפ"צ לא צריכא. לחם צר. לקוטי צבי (ס).
 לשון צרפת.
 לצ"א לפום צערא אנרא. לצד אחד—אחר.
 לצ"ג לצדקה גדולה. לצורך גדול.
 לצנר"ם לצורך נופו ומקומו.
 לצוי"ב לי"י צדיקים יבואו בו.
 לצוי"ח לצאת ידי חובתו.
 לצוי"ש לצאת ידי שמים.
 לצ"ל לא צריך לומר.
 לצ"ם לצורך מצוה. לצורבא מרבנן.
 לצ"ע לצורך עצמו. לצמיתות עולם.

¹ הר"ת הוא נמצא במאיר נתיב שדש תלל, ערך תל אביב. ושם כתוב לפי בתמונת
 מלה מונורת ובעל התקדמה הלטינית כתב כי צ"ל לפ"י והוא ר"ת בבל.

ואין זה אלא סדר נוטריקון של לשד שאין
לתיבה זו דוגמא בתורה דלרסו לג' טעמים
המלה נכתבה.

לשד"ח לשמוע דברי חכמים.

לש"ה לאו שמיה היוק. לשכת הגזית. לשם
הלואה. לשון הכתוב. לשנה הבאה.

לשה"ב לשם הכורא. לשנה הבאה בירושלים.
לשה"ג לשכת הגדול. לשכת הגזית.

לשהו"א לא שביק היתרא ואכיל איסורא.

לשה"כ לשון הכתוב.

לשה"ק לשון הקדש.

לשו"ל לתקוני שדרתיך ולא לעותי.

לשון של זהורית סימן כשהיה מלבין אותו
שקשור על פתחו של היכל היו יודעין שהגיע

שעיר למדבר (יוסא ס"ח).

לשו"פ לקט שכחה ופאה.

לשו"ש לששון ולשמחה.

לש"ז לשם זבח [ס]. לשון זה. לשון זכר. לשון
של זהורית.

לש"ה לא שכבת חיי. לא שמיה חסרון. לשון
חכמים.

לש"י לשם יחוד. לשם יתברך.

לשיב"ם לאו שיש בו מעשה.

לשוקיב"ה לשם יחוד קודשא בריך הוא.

לשו"ש לפני שמש ינון שמו. (אחר הזכרת

השם לברכה אוצה"ס ש"א XVII).

לש"כ לשם כריתות.

לש"ל לא שויך למימר. לא שמיעא לי. לא

שני לן. לשון למודים [ס].

לשלל שלל (יחוקאל ל"ח י"ג) סימן במסרה

(אפ"ס) כי בדברים כ"ב קדמאה פסוק י"ט

לא יוכל לשלחה תנינא פסוק כ"ט לא יוכל

שלחה.

לש"ם לשם מצוה. לשם פתנה. לשמש מטתו.

לשמ"ך לילית שדין מויקין רוחות.

לש"נ לשון נקבה. לא נחמה.

לש"ע לאו שקדמו עשה. לשון עבר. לשון

עברית.

פירש ענין הסימן בשני אופנים דרוש וסוד.

לר"ד לרווחא דמילתא.

לר"י לרוליש לזה רשע ולא ישלם.

לר"ן כר"ן לא ראי זה כראי זה.

לרחביהו לבני רחביהו (דה"א כ"ד כ"א)

סימן במנחת שוי (אפ"ס) כי בבמדבר א'

קדמאה פסוק י' לאפרים. תנינא פסוק ל"ב

לבני אפרים.

ל"ש לא שויך. לא שכית. לא שמה. לא שנה.

לא שנו. לא שנית. לבושי שרד [ס]. לזג

שמן. לחם שמים [ס]. לחם שערים [ס]. לוחות

שניות. לחם שלמה [ס]. ליטרא שטערלינג.

ליכטענשטאדט. ליל שבועות. ליל שבת. ליל

שמורים. ליפשיין. ליתא שם. לעווינשטיין¹

לפי שעה. לקט שכחה [ס]. לקט שמואל[ס].

לשון שקר.

לש' לישנא.

לש"א לישנא אחרונא.

לשאב"ל לפי שאין בקיארין לשמה.

לשאב"ם לאו שאין בו מעשה.

לשא"ה לשבר את האון. לשמוע אל הרנה[ת].

לשאז"ב לא שדי איניש זוזי בכדי.

לשא"ם לפי שאין מקום.

לשאש"ב לאו שאין שוה בכל.

לש"ב לשכוי בינה.

לשב"ח לשם בן חורין.

לשב"א לשון בני אדם.

לשב"ם לאו שאין בו מעשה.

לשב"ב—אל"ע לאו שבכללות—אין לוקין

עליו.

לש"ד לחם שמן דבש—הראני חתני הרה"ח ר'

סיבל ראבינאוויק נ"י בס' אדרת אליהו לר'

עמנואל הי ריקי ליווארנו תק"ב על הגמרא

יוסא ע"ה כתיב לחם וכתיב שמן וכתיב

דבש כ' וז"ל. אין זה לא סדר המקרא ולא

סדר פירוש כי סדר המקרא הוא לחם דבש

שמן וסדר הפירוש הוא או דבש לחם שמן

מקטן לגדול או שמן לחם דבש מגדול לקטן

¹ מהד"ר לעווינשטיין נמצא מאמר ע"ד הנוטריוקון בס' ברכת אברהם עיין במבוא.

לש"ר לבן של ראשונים. לשון רבים —
 רוטית — רע.
 לש"ש לא שמה שחיטה. לשם שבת. לשם
 שרים. לשם שמים.
 לש"ת לשם תפארת. לשון תורה.
 ל"ת לא תוסיפו. לא תחסום. לא תימא. לא
 תלין. לא תענה. לא תעשה. לא תצא. לא
 תקנו. לא תקשה. לא תרצח. לא תשא.
 לבושי תבואה (כס' בית אברהם). לבוש
 תכלת [ס]. לחמי תורה [ס]. לבי תהדר, לבי
 תיתי. לקושי תהלים [ס]. לקושי תורה [ס].
 לשון תבונה [ז].
 לתב"א לא תיולו בתר איפכא. לית תננא
 בלא אשא.
 לתבל"י לא תהו בראה לשבת יצרה.
 לתבע"ש לא תענה ברעך עד שקר.
 לת"ג לא תכשל גדי. לא תחליף גבוא. לא
 תסיג נבול. לתנועה גדולה.
 לתג"ר לא תסיג נבול ראשונים—רעך.
 לתד"א למדה תורה דרך ארץ.
 לתולחולכ"ש לתורה ולחוסה ולמעשים טובים.
 ל"ת ול"ת לא תכויש ולא תתכויש. לא תקום
 ולא תהיה. לא תקום ולא חסור.

לת"ט לפום תורא שבחא.
 לתכ"מ לא תעשה כל מלאכה.
 לתכ"ת לא תאכל כל תועבה.
 לת"ל לשון תורה לתור.
 לת"ם לא תתן מבשול.
 לתמלטי"י כמי"לל בדל"ת אר"י לי"ב
 בפתקא לשמירת ילד היו כותבין ואת
 לסגולה. ונתחכטו רבים להבין הפתרון, וכא
 חכם אחר בכרם חמד ג' 60 ונלה כי הוא
 ר"ת מאלה הפסוקים. לא תירא מפתד לילה
 מחץ יעוף יומם, כי מלאכיו יצוה לך לשמרך
 בכל דרכיך. לא תאונה אליך רעה, ונגע לא
 יקרב באהליך.
 לת"ם לפום תורא סכינא.
 לתעה"ד לא תאכלו על הדם.
 לתפ"צ לא תקום פעמים צרה.
 לתפ"ר לא תקיפו פאת ראשכם.
 לתפ"ש לא תלין פעולת שביר.
 לת"ר לתרבות רעה.
 לת"ש לא תלבש שעטנו.
 לתש"ב לא תחסום שור בדישו.
 לתשג"ם לא תהא שמועה גדולה מראיה.
 לתש"ש לא תעשוק שכר שביר.

מ.

מ' מאמר, מדרש, מה, מחזור, מחמת, מין,
 מלכות, מס, (אות השלש עשר באלפא
 ביתא), מספר 40, סן, מנהג, מסכת, מספר,
 מעין, מעלת, מצבת, מקום, מקרא, מה,
 מרת, מרדכי, משמע, משנה.
 מ"א מאורי אור [ס], מאיר איוב [ס], מאכלות
 אסורות, (הלכה ברמב"ם) מאמר אחד, מגדנות
 אליעזר [ס], מגיד אמונה [ס], מגיד אמת [ס],
 מגיני ארץ [ס], מנן אברהם [ס], מנן אבות
 [ס] [ת], מדרש אבביר, מדרש אגדה, מדרש
 איכה, מה אחריות, מה אומר, מורה אני,
 מוסדי ארץ, מזה אמרו, מחנה אלהים, מחנה

אפרים [ס], מטה אהרן [ס], מטה אפרים [ס],
 ממה אשר [ס], מי אמרינן, מידי איריא,
 מים אחרונים, מין אחד, מכתב אלהים
 מכתב אליהו [ס], מלכות אדום, מלכים א',
 מלקות ארבעים, מנהגי אבותינו, מנהג
 אשכנז, מנחם אב, מנחם אבלים, מנחת
 אהרן, מסכת אבות, מעלה ארוכה, מענה
 אליהו [ס], מערכת אלהות [ס], מעשה אלהינו,
 מעשה אפור [ס], מפעלות אלהים [ס], מצבת
 אבן, מצות אבי, מצות ארוני, מצות אורייתא,
 מצח אהרן [ס], מקום אחד, מקום אחר,
 מראה אופנים [ס], משל אחד, משלי אנור [ס],

מאורות לוקין סימן רע לישראל. (סוכה כ"ט.)
 מא"ז מהות איכות זמן. מחנה אלהים זה.
 מא"ח מאמרי חכמה. מים אחרונים חובה. מר
 אמר חרא.

מאחה"פ מאחורי הפרגוד.
 מא"י מארץ ישראל. מהולל אקרא י"י. (עין
 מאה) מילתא אלבישויהו יקירי.
 מאי"ב מעשי אבות ירשו בנים.
 מאיר גמור, רבנן וחברי, אביי ערום, רבא
 בחכמה, רב לעוה"ב—סימן ברכות י"ו
 לכל המימרות שאמרו עליהן פרנלא בפנייהו.
 (נמצא בדק"ס ובש"ס שלנו חסר).

מאי"ד ערב סימן פסחים ע"ב לר' מאיר שאמר
 לא נחלקו ר"א ור"י על אחד לפול ערב
 שבת.¹)—

מא"כ מאין כמד. מאמץ כח [ס]. מי אל
 כמד [ח]. מכריע את כולם. מנה אין כאן.
 משכון אין כאן.

מאכ"ח מאמר אם כל חי. (כס' עשרה
 מאמרות).

מאכ"ל מאי איכא לסימרי. מאי איכפת ליה.
 מא"ל מאכד עצמו לדעת. מאיש לאיש. מאי
 איכא לסימרי. מכביח אני לו. מודה אני
 לפניך [ת]. מודים אנחנו לך [ת]. מידי
 אתרינא לא. מכתב אליהו [ס]. מנא אמינא
 לה.

מאל"ז מה אניח לעת וקנה.
 מאל"ל מאי אית לך לסימרי.
 מא"ם מ' אליהו מורחי. מה אני מקיים.
 מטלטלי אנב מקרקעי. מי איכא מידי. מעוט
 אחר מעוט. מועל אחר מועל. מצא או
 מוצא. מצות אנשים מלומדה.

מאמ"ב משנכנס אב סמעיין בשמחה. משנכנס
 אדר מרבין בשמחה.
 מאמ"ז מאסורי מוכה.
 מאמ"ח מברית ארי מנכסי חברי.
 מאמ"ט מצא אשה מצא טוב.
 מאמ"ך מאמר סרדבי [ס].

משלי אפר. משנה אחרונה. משנת אברהם [ס].
 משפט אמת [ס]. משפטי אל [ס]. משקל
 אחד—אחר. מתנת אלהים. מספר 41.

מא"א מאורי אור [ס]. מדרש אלה אוכרה.
 מילתא אנב אורחא. מלכי אומות אדום.
 מאא"ס מאכלות אסורות.

מא"ב מאיסורי ביאה. מנן אבות. בדברו [ת]
 מדרש אגדת בראשית. מנהג אבותינו בדינו.
 מורגל אני בו.

מאבא"ב מה אני כחנם אף אתה כחנם.
 מאב"ד מאכל בן דרוסאי.
 מאב"י מנהג אבותיהם בידיהם.

מאב"ן משה אליעזר (מדפיס וסופר באדעסמא).
 מא"ג מרדכי אהרן גינזבורג (סופר מהולל
 אמן בשפת עבר, אבי כל כותבי פרוזת
 בימיו)

מא"ד מארי דאתרא. משביל אל דל [ס].
 מאד"ה מארון השלום. משה אדון הנביאים.
 שמרני מ'א'ד'ם' ר'ע' מ'סכן א'ביון ד'ל
 מ'ך ר'ש ע'ני.

מא"ה מאדון השלום. מאור הגדול — הקסן.
 מאומות העולם. מהולל אקרא מ' (אור
 הוכרת השם להודאה. אוצה"ס ש"א XVII)
 מעשה אלהים הוא (ו') משה אדון הנביאים.
 מאה"ג מאור הגדול. מאור הגולה. (גם שניהם
 תארים לרב גדול בתורה. ולהשני יתר שאת
 מהראשון)

מאהה"ם מאמר ההמון.
 מאה"ח מאמר התכם.
 מאה"ט—ו מאכות חטומאה.
 מאה"כ מאמר הכתוב.
 מאה"ם מאמר המוני.

מאהמ"ה מוציאין את האדם מן העולם.
 מאה"ע מאומות העולם. מאמר העולם.
 מאה"פ מאין הפוגות. מאמר הפסוק.
 מאהרי"ח מוציאין את הרבים ידי חובתן.
 מאה"ג מאור הגדול. מאור הגולה.
 מאו"ם מאכל ומשקה. משה אתרן זמרים.

¹ כ"ב כס' העטור ה' מילה. וכספרים שלנו כתוב, מאכל ערב' ופירש'י שם מקום.

מסכת ביצה — בכורים — בכורות — ברכות.
 מסורה ברורה [ס]. מסעות בנימין [ס]. מעוט
 בתרא. מעניש בראיה. מעשה בראשית.
 מעשר בהמה—שני. מקור ברוך [ס]. מרגלא
 בפומיה. מורד במלכות. מרעין בישון. משאת
 בנימין [ס]. משה בומרילו (בעל פירוש לס'
 יצירה). משנה ב'. משנה ברורה [ס]. משתין
 בקיר. מתחייב בגפשו. מתן בסתר. מתנת
 כריא. מספר 42.

מב"א מבני אדם. מכנין אב. מבקש אמונה.
 מטמא באהל. מיתת בני אהרן.
 מבב"ב מברכין שני וחמישי ושני.
 מבב"ל משמש בשתי לשונות.
 מבג"ע מנוחתו בן ערן אמן.
 מב"ד מאכל בן דרוסאי. מי בעל דברים. מיתת
 בית דין. מכה בדופן. מלכות בית דוד.
 מעשה בית דין. משיח בן דוד.
 מבד"י מי בעל דברים יגש.
 מכ"ה מבית האסורים. מבית המדרש. מבן
 המתבר. מברכין החדש. מושבו בכסא הכבוד
 (ג' ול"ד). מושלם בכל המעלות. מפואר
 בהוד המלאכים. מרום בכל הכרואים (ג'
 ול"ד).

מבב"ב מברכין שני חמישי ושני.
 מבב"ח מברכין החדש.
 מבב"י מבוא הירושלמי. מודה במקצת הטענה
 ישבע.
 מבב"כ מבית הכנסת—הכסא. מברכין הכוס.
 מבב"מ מבוא המשנה [ס].
 מבב"פ מבחר הפנינים.
 מבב"ת מבוא התלמוד [ס]. מברכת התורה.
 מב"ו מדת—מורא—מלך—מתנת בשר ודם.
 מבשר ואומר.
 מבואחכב"ע מודה בקנס ואחר כך באו עדים.
 מב"מ מעלין בקדש ולא מורידין.

מ'אין' משכני אחריו גרועה. (כאשר יאמר
 בשפת יהודית אין, נויל גימ, גור דו שלעם
 מ'ך)

מאן דפתח פתח סימן ג"פ ויפתח בכה"ק
 חד שום קרתא (יהושע ט"ז מ"ג) וחד שום
 נברא (שופטים י"א א') וחד לישן פתיחה
 (איוב י"ד ה'). ב' קמאי קמין. ובתרא פתח.
 (היכר הסימן לשון גופל על לשון)

מאנה ויבמה שניה ארוסה ואנוסה סימן
 כתובות ג"ג להאי בעיות בעניני מזונות.
 ויש שם סימן כפול גם לשמות החכמים.
 עיין ש"ק זר"ף.

מא"ס מאין סוף [קן]. מאבלות אסורות (הלכה
 ברמב"ם). מי איכא ספיקא. מראה אבן
 ספיר.

מאסבכ"ע מאין סוף בכתר עליון [קן].
 מאסומ"ן מאסורי מובה.
 מא"ע מעיד אני עלי.
 מאע"ל מאבד עצמו לדעת.
 מאעש"נ מכין אותו עד שתצא נפשו.
 מא"פ מאה פעמים.

מ'א'פ'ו' סימן מגילה ל"א לקריאת התורה.
 בחול המועד פסח. מ'שכו א"ם כסף פ'מל
 ו'ידבר.

מאצ"כ מצות אין צריכות כונה.
 מא"ק מאור קטן [ס]. מעונה אלהי קדם.
 מארז"ל מאמר רבותינו זכרונם לברכה.

מא"ש מאיר איש שלום (הכס וסופר מפורסם)
 מ"ב מאה ברכות. מאי בינייהו. מאי בעי.
 מאמר שני. מדבר בעדו. מדה בחבל. מה
 בכך. מהדורא בתרא [ס]. מודה במקצת. מודה
 בקנס. מולדת בית. מול ביש. מכה בדופן.
 מכות בכורות. מלוח ברבית. מלכות בכל.
 מלכים ב'. מנוחתו בכבוד (על נפטר כמו
 מ"ב עיין אבני זכרון 20). מנהה בלילה[ס].

(1) כתב בל"ל ענין הסימן מעתה אפ"ד—שביו"ט בשני הימים היו קורין בפ' מועדות
 שבת"כ, ואפשר שהיו גוהנין בן להודיע לעם שלא יוללו ביום טוב שני שקדושתו כמו יו"ט
 ראשון, ואח"כ ד' ימים אלו של הש"מ אינן דומין לראשונים דהשתא שרי לאפות מיום ראשון
 לכל הימים משא"כ בב' ימים הראשונים דלא שרי לאפות מנה לזה.

מב"ש סכוא שערים [ס].
 מב"ח מאן בעי חיי, סגו במקום חוקה, מורדף בלי חשך, מדה בחבל, משתי חתיכות.
 מבח"א מעשה בחסיד אחד.
 מב"י סנשה בן ישראל (רב ומחבר מפורסם).
 מרן בית יוסף, מספר בני ישראל, משום כל יראה, משיח בן יוסף.
 מבי"א מי בכם ירא אלהים, מיתה בידי אדם, מלך במשפט יעמיד ארץ, מתן כסתר יכפה אף.
 מביד"ש מיתה בידי שמים.
 מבי"ט משה בן יוסף טראני (כן נקרא ספרו השו"ת הוא בן דורו נעמיתו של מרן בית יוסף).
 מב"כ סנת בכורות, מסכת בכורות.
 מבי"ם סוכר בעין יפה סוכר, מצוה בו יותר מבשלותו.
 מ"ב י"ן נפתלי בן ישראל מנחם—קעללער בעל הבכורים היה חותם בן לפעמים תחת מאמריו ביראו קנאת בני עירו, עיין המגיד ש"ג צד 77, 85.
 מבי"ע מרדכי בן יהונתן עליאסבערג (רב נכבד ומפורסם בן היה חותם במאמריו בהלבנון, באחרית ימיו היה מראשי חו"צ).
 מבי"ק מאיר בן יצחק קאצינעלענבוין.
 מב"כ סה בכך, מנוחתו בכבוד.
 מב"ל מיבעי ליה.
 מב"ב מין במינו לא כמל.
 מב"מ מודה במקצת, מזה בן מזה, מין במינו, מלה במלה, מלך בן מלך, מנה בן מנה, מסכת בבא מציעא.
 מבמ"א מין במינו אינו חוצין.
 מבמ"ב מין במינו במשהו.
 מבמ"ק מודה במקצת.
 מבמ"ר מרבה בשר מרבה רמה.
 מב"ן טפג"ם סמור בן גדה סמאה פסולה נעולה סמורת (כנוי להידוע) (ג' ול"ר).
 מבגש"א מכותלי ביתך נכר שפחמי אתה.
 מב"ס מכה בלתי סרה, מנחם בן סרוק.
 מב"ע סגו במקום עדים, מנוחתו בעדן, מן בריאת עולם.

מבעה"ח מבערין התמין.
 מבעה"ב מברך על הכוס.
 מבעה"ט מבן—מבעל המחבר, מברך על הסוגמר—הטוון—המחיה.
 מבעו"י מבעוד יום.
 מבע"ל מיבעי ליה.
 מבער"ה מושך בערלתו היה.
 מב"פ מכה בפטיש, מרגלא בפומיה.
 מב"צ מכשר צדק.
 מב"ק מסכתא בבא קמא, משחין בקיר.
 מבקו"ם מעלין בקדש ולא מורידין.
 מכר"א מר בר רב אשי.
 מכרוב"ט מאוס ברע ובהור בטוב.
 מב"ש מיבל בת שאול, מיתה בידי שמים, מלכות בית שאול, מנחה בלולה בשמן.
 מבש"כ מורה בתורה שלא בהלכה.
 מבש"ל מוריקא בשרא שחור לבן.
 מבש"ן משה ברוינשטיין (ביאספי סופר ומחבר).
 מב"ת מלכותא בלא תגא, מנשים באהל תברך, משום כל תוסיף—תלין.
 מ"ג מאמר שלישי, מן גבורים [ס], מהומה גדולה, מזלו גרם, מחזור גדול (בחשבון התקופות יקראו 28 שנה מחזור גדול שבו מגעת החמה לנקודתה הראשונה), מחסור גדול, מנהגי גוים, מנחה גדולה, מסיג גבול, מסכת נישין, מספר גדול, מסרה גדולה, מעלה גרה, מעין גנים [ס], מעין גרם, מצוה גדולה, מקראות גדולות, משנה ג', משלם גמול, מספר 43.
 מג"א מגלת אסתר [ס], מן אבות [ס—ת], מן אברהם [ס], משלש ארצות.
 מגא"ס מגלת אסתר.
 מגא"ר מיכאל גבריאל אוריאל רפאל.
 מג"ב מן גבורים.
 מגביה עבדו שבת סימן מנהדרין ג"ח למאמרי ריש לקיש שם, ואפשר שהשומע שמעם ממנו בפעם אחת, כי המאמרים אינם שייכים זל"ז—בל"ל מפרש עפ"י קבלה.
 מגביהין מעל השלחן (משנה פב"א דשבת) סימן במסרה כי מלת יפרשו האמורה אצל

אמות. מאריה דאברהם. מנו דחשיד אממונא.
 מדבר אחר. מדרך ארץ. מה דאתאמר.
 מורה דין אמת. מלכותא. דארעא. מסכת
 דרך ארץ. משום דרכי אמורי.
 מדאב"א מנו דאי בעי אמר.
 מדאו' מדאורייתא.
 מדא"ז מסכת דרך ארץ זוטא.
 מד"ב מדבר בעדו. מצא דם בתולים.
 מדב"ר מדרש בראשית רבה.
 מדבר ונודא גיהנם סימן במסרה לג"פ מים
 כבה"ק פתחין באתנתתא וס"פ, ישם מדבר
 לאגם מים. (תהלים ק"ו ל"ה) באנו באש
 וכמים (שם ס"ו י"ב) שאול... ארץ לא
 שבעה מים (משלי ל' ט"ז).
 מד"ג מאן דגרם.
 מדד"ל מאן דלית דא ליה.
 מד"ה סאי דהוה הוה. מדינת הים. מדת הדין.
 מתוך דבר הלכה.
 מדה"ד מדת הדין.
 מדה"י מדינת הים.
 מדה"כ מדרך הכתוב. מוציא דבה הוא כסיל.
 מד"ה לת"ה מאן דתני הא לא תני הא.
 מדה"ט מדת המלכות
 מדה"נ מדרש הנעלם.
 מדה"ר מדת הרחמים.
 מדו"ל מנו דוכי לנפשיה.
 מד"ח מדברי הכמים. מדרש חכמים. מדת
 חסידות. מתחיל דבור חדש.
 מדחא"פ מנו דחשיד אממונא.
 מדח"מ מאן דיהיב חיי יהיב מזוני.
 מדחכ"ה מדחציף כולי האי.
 מד"י מדבר יהודה [ס]. מימרא די"י. משה דוד
 יוסף (ג' ול"ר).
 מדינ' מדינחאי [ס]. מדינת.
 מדי"ת מדין תורה.
 מדכ"ה מדכתב הכי.
 מדב"ט מדה כנגד מדה.
 מד"ל מאן דכר לה. מנו דוכי לנפשיה. מוציא
 דבריו לבטלה. מלתא דעבידא לאיגלווי.
 מלתא דשווא לתרווייתו.

שלחן במדבר ד' ז' היא בזקא שהיא
 בהרמת קול לאפוקי אותה שאצל מוכת שם
 פסוק י"א היא בפשטא.
 מג"ד מגדל דוד [ס]. מגן דוד [ס].
 מגד"ב מגדל דוד בראשית. מילתא נגאה
 דאית בך.
 מגדה"ל מגדל דוד השנת לבוש.
 מגדלי עיין אינו רואה.
 מגד"ד מגדל דוד רות.
 מגה"ת מידי גבי הדדי תניא.
 מגו"מ מלחמת גוג ומגוג.
 מג"ז מגולחי זקן.
 מג"ח מגיד חדשות.
 מג"י מגד גרש ירחים.
 מג"ל מביא נאולה לעולם.
 שלחו מ'ג'ל' סימן למנין פסוקי ס' יואל שהם
 73 בנימטריא של זו המלה הרשומה. והפסוק
 הוא בזה הס'.
 מג"ם מגיד מישרים [ס]. מגיד משנה [ס].
 מצוה גוררת מצוה.
 מג"ס מגלה סוד [ס]. מגלת ספר [ס]. מגלת
 סתרים [ס].
 מג"ע מגדל עוז [ס]. מגלה עמוקות [ס]. מגלה
 עפה [ס]. מגוחתו גן עדן
 מגע"א מגלה עמוקות אופן.
 מגע"ה מגדל עוז הלכה.
 מג"ר מגלת רות. מסיג נבול רעהו.
 מג"ש מגורה שוה. מניני שלמה [ס]. מניסת
 שמואל (ג"י ל"ר).
 מג"ת מגלת תענית.
 מ"ד סאי דעתך. סאי דכתיב. מאן דא. מאן
 דאמר. מאן דתני. מאמר רביעי. מגדל
 דוד [ס]. מגיד דעה. (ז' ול"ר) מגן דוד [ס].
 מהו דתימא. מטרסדארף. מידי דהוה. מי
 דמי. מיינ דוכרין [ק] מלין דרבנן [ס]. מצא
 דם. מצודת דוד [ס]. מקיז דם. מקרי דרדקי.
 מרי דיכי. מרי דאברהם. משנה ד'. מתוך
 דא. מספר 44.
 מד' מדבר. מדינחאי. [מ]. מדרש.
 מד"א מאן דאמר. מארא דאתרא. מארבע

מדל"ט מרגניתא דלית לה טימא.
 מדל"ם מרן דבשמיא לך מתחננן.
 מד"מ מאמר דרכי משה. מלא דמלא (מ).
 מסאנא דרב מברעאי.
 מדמ"ד מכין דבר מתוך דבר.
 מדמ"ח מרבה דברים מביא חטא.
 מדמ"ש מרבה דברים מרבה שמות.
 מד"נ מדברי נביאים, משיב דברים נכוחים.
 מדנ' מדנהאי.
 מד"ס מדברי סופרים, מדיני טובה. מדרש
 סופרים, מדת סדום.
 מדס"ע סימן ב"ב ו' להלכות שאמרו שם ר'
 מ'איר ר' יהודה ר' יוסי ר' אלע'זה.
 (נמצא בדק"ס).
 מד"ע מדינת עלזאם. מילי דעלמא. מצוה
 דגופיה עדיף.
 מד"צ מדרש צדיקים.
 מד"ק מדברי קבלה. מדרך קצרה. מדרש קהלת.
 מד"ר מארבע רוחות. מדרש רבה מורחית
 דרומית.
 מדר' מדרבנן. מדרש.
 מדר"א מדרש אליהו (ס). מדרש ר' אליעזר¹.
 מדר"א מדרש יהי אור.
 מדר"ה מדות ר' יוסי הגליל.
 מדר"נ מדות ר' נתן. מדרכי נתן.
 מדר"ק מדרש קהלת.
 מד"ש מאן דבר שטיה. מדיני שמים. מדרש
 שמואל. מילה דוחה שבת. מילתא דלא
 שכיתא. מפני דרכי שלום.
 מדש"ג מדינה של גיהנם.
 מדשלוז"ל מדבר שבא ללמד ונמצא למד.
 מדשרמ"ה מדרשו של ר' משה הדרשן.
 מדש"ת מדבר שקר תרחק.
 מד"ת מדברי—מדין תורה.
 מדת"ל לת"ל מאן דתני להא לא תני להא.

מדת"ע מולא דבי חרי עדיף.
 מ"ה מאור הגולה. מאמר השכל (ס). מכתר
 הפנינים (ס). מדינת הים. מודר הנאות.
 מדרש הנעלם. מדת הדין. מדת העולם.
 מדת הרחמים. מה הדין. מה הוא. מה
 העבודה. מה הערות. מורה הוראה. מורינו
 הרב. מתצית השקל (ס). מתיה המתיים.
 מילהויזען (שם עיר). מכתושי התורה. מלאך
 המות—הפנים. מלאכי הישרת. מלות הגיון.
 מלך העולם. מלך המשיח. מלכי האומות. מן
 הדין. מן ההכרת. מן הכלל. מן הטובחר.
 מן הסברא. מן המתם. מן העולם. מן
 השוק. מן השכל. מן השמים. מן התורה.
 מנהג העולם. מנורת המאור (ס). מסגרת
 השלחן (ס). מסרת הברית (ס). מעיני
 הישועה (ס) מעריך המערכות (ס) מערגעני
 טהיים (שם עיר). מערת המכפלה. מעשי ה'.
 מופת הדור. מפוי הנבורה. מפוי המורה. מצד
 הדין. מקדש השבת. מאור הדין—החיים.
 מראה המוסר—המקום (ס). מרככת המישנח (ס).
 משום הכי. משיב הרוח. משמרת הכית (ס).
 משמרת הקדש (ס). מתג האמה (ס). מספר
 45. שם היוצא מהויה מלא אלפין בזה.
 י"ד' ה'א' ו'א'ו' ה'א'.

מה"א מה הוא אוסר. מתג האמה (ס).
 מה"ב מגדל הפורת באויר. מהדורא בתרא (ס).
 ממון המוטל כמפק. מסלת הברזל (ס). מסרת
 הברית (ס). מצוה הבאה בעבירה. מצות
 התלויות בארץ. משמרת הכית (ס).
 מהבה"ע מהלכים בין העומדים.
 מהב"ח ממון המוטל כמפק חולקין.
 מהב"ע מצוה הבאה בעבירה.
 מ"ה' ב"ת' ג'ל"ז'ש"י² סימן במסרה לשמנה
 פעמים שהמרכא משרת לטפתא בתי בתה.
 מ'ושבותיכם (ויקרא כ"ג כ"א) ה'הרותיה

¹ בן נקרא לפעמים פרקי דר' אליעזר.

² ענין הסימן מהבת דאה להתחמק ולהפטר ע"ד שאחז"ל בתך כגרה שחרר עבדך ותן
 לה. אמנם במסרה שיה"ש הגי' מהמג תלוש, וזה יותר נכון לפי הסדר, אך ברוב המקומות
 הגי' בג"ל וזה יותר נכון לפי הענין כמ"ש.

(מ"ב מ"ו מ"ז) סב' ליגית (ירמיה ה' י"ח)
 ת'ועכותיכם (יחזקאל ס"ד ו') ג'לוליכם (שם
 ל"ו כ"ח) ל'מבראשונה (רמ"א מ"ו י"ג)
 ו'נכוביתך (דניאל ה' י"ז) ש'הם (שיה"ש
 ו' ה').
 מה"נ מאור הגולה. מדות הגונות. פורי הגאון.
 מלכי הגוים.
 מה"ד מדת הדין. מהו דתימא. מן הדין. מעץ
 הדעת. משה הדרשן. מתחיל הרב.
 מהדו"ב מהדורא כתר[א] [ס].
 מהדו"ק מהדורא קמא.
 מהדו"ת מהדורא תנינא.
 מהה"ר מה הפסיד הרמאי.
 מהו"ה משיב הרוח ומוריד הגשם.
 מהולתא סימן תענית ש' לנהילא מקמי מיטרא
 אתי מיטרא.
 מהומ"ה מן הרקס ומן התנר. משיב הרוח
 ומוריד הגשם.
 מהו"ם מסוף העולם ועד סופו.
 מהוע"צ מהותו ועצמותו [ק].
 מה"ו מוכח הזהב. מלכות הודון. סגורת
 הזהב [ס]. מנחת הזהב [ס], מעלה הר הזיתים.
 מה"ח מלת החבור. מעין החכמה [ס].
 מהח"ב מה הועילו חכמים בתקנתם.
 מה"ט מהאי טעמא. משפטי הטעמים.
 מה"י מדינת היהודים, — הים. מן היהודים. מן
 השמים ירחמו.
 מה"יח מלת היחס.
 מה"כ מן הכלל. מן הכתוב. מעט הכמות.
 מקום הבולל. מקצת היום כבולו. מראה
 הכהן.
 מהכ"ת מהיכא תיתי.
 מה"ל מאיר הלוי לעטערים. (משורר מסודרם)
 מניח הלשון. מנות הלוי [ס].
 מהל"ח מן הסתם לא חיישינן.
 מהל"י מקיש הויה ליציאה.
 מהל"ל מאי הוי ליה למימר.
 מהללאל סימן למנין פסוקי פ' בהעלותך שהם
 136 בנימטריא של זה השם. כנוי ספרותי
 להספור אברהם בעד הבחן גאטטלאכער.

מה"מ מהא משמע. מהומת מות. מחיה המתים.
 מתמת המינים. מלאך המליך. מלאך המות.
 מלך המשות. מן המוכחר. מנא הני מילי.
 מנורת המאור [ס]. מסרת המסרה [ס]. מעלת
 המדות. מערת המבפלה. מרכבת המשנה [ס].
 משום הפסד ממון.
 מהמ"ב ממון המוטל בספק.
 מהמג תלוש עיין מהבת עלוש.
 מהמ"ו מלאך המות.
 מה"נ מדרש הנעלם. מורד הנאה. מוכח הנחשת.
 מן הנסנע. מצוות הנהוגות.
 מהנ"ב מצוות הנהוגות בארץ.
 מהנ"ם מנא הני מילי
 מהנ"ע מדרש הנעלם.
 מה"ס מהפסין הסדר. מהר סיני. מן הפוכה.
 מן הספק. מן הסתם.
 מה"ע מאי הוי עלה. מאמר העתים. מוסף
 הערוך. מכתבי העתים. מן העליה, — העולם.
 מראית העין.
 מה"פ מבחר הפנינים [ס]. מהר מארן. מוכח
 הפנימי. מראה הפנים [ס].
 מהפ"ב מגדל הפורח באויר.
 מה"צ מן הצד. מראות הצובאות [ס]. מרדכי
 הצדיק.
 מה"ק מהדורא קמא. מוכח הקשרת. מלת
 הקריאה. מנחת הקנאות. מסרת הקבלה.
 מסרת הקריאה [ס]. מעשה הקרבנות. מפתח
 הקבלה. משל הקדמוני [ס]. משמרת הקדש [ס].
 מהק"צ מן הקצה.
 מה"ר מדת הרחמים — הרשע. מורינו הרב.
 מלכות הרשעה. מעלת הרבני. מצב — משיב
 הרוח.
 מה"ר אא"ר מה הוא רחום אף אתה רחום.
 מהרא"י מורינו הרב ר' איסרלן (בעל תרומת
 הדשן).
 מהרא"ל מורינו הרב ר' אריה ליב (צונץ
 מפלאצק המתבר הנדול)
 מהרא"ף מורינו הרב ר' אלעזר סלעקלם. (בעל
 תשובה מאהבה)

שאל (נ"ז).
 מהר"ל מורינו הרב ר' ליווא (הוא נקרא בשם מהר"ל מפראנ).
 מהר"ם מורינו הרב ר' מאיר, בן נקרא כפי הפוסקים ר' מאיר ב"ר ברוך מרומענבערג (לרוב בהוספות אותיות ב"ב) וכפי המפרשים ר' מאיר מלובלין (לפעמים בהוספת אות ל').
 מהר"ד מורינו הרב רבי. מעלת הרבני ר'.
 מהר"ש מורי הרב ר' שלמה (בשל"ה).
 מהר"ש"א מורינו הרב ר' שמואל אידלש (ספרו תרושי הלכות ואגרות על ש"ס נקרא סתם „מהרש"א").
 מהר"ש"ל מורינו הרב ר' שלמה לוריא חרושין על ש"ס אף שקורא להם שם חכמת שלמה בכ"ז נקראים „מהרש"ל" סתם. ר' שמעיה לוי (ג' ול"ר).
 מה"ש מוסך השבת (כס"י יעב"ץ). מזג השוה. מחיצת השכינה. מהלל השבת. מחצית השקל [ס]. (מוראו הוא שמו. מלך הוא שדי) (ג' ול"ר). מלאכי השרת. מלחמת השם [ס]. מלת השאלה. מפעלות השם. משמרת השבת [ס]. מה"ת מבוא התלמוד [ס]. מהיבא חיתי. מהלכות תשובה, מהלך תחום. מן התורה. מהתב"א מצות התלויות בארץ. מהתורה"ם מאמר התורה והמצוה. מ"ו מבשר ואומר (בהושענות). מורי זרבי. מחזור זימרי. מלא וא"ו [ס]. מצנה ועושה. משה וישראל. מספר 46.
 מו' מוחין (ק). מורי.
 מו"א מיניה זכיה אבא. מישאל ואלצמן. מרדכי ואסתר. משה ואהרן.
 מוא"מ מדה ואינה מדה.
 מואח"ם מועל אחר מועל. מעכשיו ולאחר מיתה.
 מו"ב מיניה זכיה. מעין זכור.
 מוב"ה מות והיום כיד הלשון. ממור זכין הנדה.
 מוד"ה מודר הנאה.
 מו"ה מורינו זרבינו הרב. מלך והדייט. מעלת

מהרא"ק מורינו הרב ר' אברהם קלוזנר (בעל המנהגים).
 מהר"ג מלת הרגש (הקריאה)
 מהר"ז"ף מורינו הרב ר' זכריה פראנקעל. (בעל דרכי המשנה. סבוא הירושלמי)
 מהר"ב"ל מורינו הרב ר' יוסף בן לב. (בעל התשובות)
 מהריב"ן מורינו הרב ר' יהודה בן ניסן (ספרו על ש"ס גרין חי' מהריב"ן)
 מהרי"ו מורינו הרב ר' יעקב זוויל.
 מהרי"ח הנהות מהרי"ה שיש בפסקי הרא"ש יש אומרים שהוא הרב יהוקיהו וי"א שהוא ר' יחזקאל בעל פסקי תוס' דודו של הר"א מסוך. עיין אוצה"ס לבן יעקב ערך הנהות 174.
 מהרי"ט מורינו הרב ר' יוסף טראני (ספרו שו"ת אין לו שם מיוחד ונקרא סתם מהרי"ט)
 מורינו הרב ר' יצחק טייץ (בעל ערך השלחן).
 מהרי"ט"ץ מורינו הרב ר' יוסף צהלון.
 מהרי"ך מורינו הרב ר' יעקב כהן (בעל שב יעקב).
 מהרי"ל מורינו הרב ר' יעקב לנדא (לוי מולין ספריו הפסקים והשו"ת נקראים בשם מהרי"ל סתם).
 מהר"י סג"ל מורינו הרב ר' יהודה סגן לזיה — הוא ר' יהודה מינץ זקנו של מהר"ם מפאדווא¹).
 מהרי"ף מ' הרב ר' יוסף פערלעס (בערוך השלם).
 מהרי"ק מורינו הרב ר' יוסף קולון (ספרו שו"ת נקרא סתם „מהרי"ק"). ר' יוסף קארן (בעל הב"י כ"ס שו"ע). מורינו הרב ר' יעקב קוריאל (חי' ממנו כ"ס אהל ישרים).
 מהריק"ש מורינו הרב ר' יעקב קאשטרו (בעל אהלי יעקב וערך לחם).
 מהרי"ש מ' הרב ר' יוסף שווארץ. ר' יוסף

¹ כ"כ נקרא הדורות. ואני חשבתו המהרי"ל—ובמקום אחר אבאר הדבר.

מוס"ם מלך וממליך מלכים.
 מוס"ם מושבע ועומד מהר סיני.
 מוס"ע משכים ומעריב.
 מו"נ מורה נבוכים [ס]. מנהה ונסך.
 מונח"ו מורה נבוכי הזמן [ס].
 מו"ס מוחא סתומאה [ק]. מוכר ספרים.
 מוסל"ם מוסמך למוריגו.
 מוס"ת מוציאין ספר תורה.
 מו"ע מודה ועוזב. מישאל ועזריה. מעתה ועד
 עולם. מצוה ועושה. מושבע ועומד. מינים
 ועונב [ס].
 מוע"ד מנוחתו ונשמתו ערן.
 מועוא"ע מושך עצמו ואחר עמו.
 מוע"ע מועדי ערב [ס].
 מופ' מופלא. מופלג. מופת.
 מופ"ל מוסר לך.
 מו"צ מנן וצנה [ס]. מורה צדק (כן יקרא רב
 מורה הנראה בעירון). משפט וצדקה.
 מוצי"ט מוצאי יום טוב.
 מוציה"כ מוצאי יום הכפורים.
 מוצ"ש—ק מוצאי שבת—קדש.
 מו"ק מועד קטן (מסכת). מור וקציעה [ס].
 מלכות וקדושה [ק]. מצבת ומקום קבורה.
 מקנה וקנין. מרום וקדוש.
 מו"ר מורי זרבי.
 מו"ש מועד ושבת. מוצאי שבת. מורא שמים.
 מלך ושרים. מריקה ושטיפה.—דייני פראג
 היו נקראים ב"ד מו"ש. ותמיד השבתי
 שפתרונו מנהיגים ושופטים. וב"ש פותרו.
 מורה ושופט. אבל ראיתי בהגון ח"א 83.
 כתב ר' דוד קויפמאן בהערה כ', שם
 הדיינים מורי שוה בפראג הוא Appellan
 ten נראה מזה שהר"ת מו"ש הוא מורי שוה.
 וב"כ בהסכמה לס' זקוקין דנורא פראג
 תל"ז—הוכח בקהלת משה לר"ש ווינער¹.
 מות' מותר.

זכבוד הרבני.
 מוה"ג מוריד הגשם.
 מוהר"ך מוריגו ורבינו הרב רבי. מעלת וכבוד
 הרבני ר'.
 מו"ו מיכל וועבער (מופר מפורסם במכ"ע).
 מו"ז מורי זקני.
 מו"ח מניני וכו חסיתי. מורי ותמי. מות וחיים.
 מלאים וחמרים. מוקפות חומה. מרדכי ווייסמאן
 חיות (מופר מפורסם).
 מוח"ב מורה חטאים בדרך.
 מוחמ"ו מחלה ונועה חנלה מלכה ותרצה
 (בסדר כ"ו ל"ג, יהושע י"ז ג') א' ג' ד'
 בלי ו', ב' ה' עם ו' (ספני שיש שנוים
 בסדר וכתובת השמות האלה לכן נספר סימן
 כס' אכלה ואכלה 275 ד' פסקים דאית
 בהון ה' מלין מתחלפין).
 מו"י מות ימות. משה וישראל.
 מו"ט מוצאי יום טוב.
 מו"כ מוצאי יום כפורים.
 מו"ע מיניה ומיניה יתקלם עילאה.
 מו"ב מחלוק וכליון. מלך וכהן.
 מוכ"ז מוכיל—מוליך—מוציא כתב זה.
 מו"ל מוסמך למוריגו. מוציא לאור.
 מו"ם מואבי ולא מואבית. מאכל ומשקה.
 מבריך ומרכיב. מנע ומשא. מדות ומשקלות.
 מהר ומתן. מוליך ומביא. מוצא ומבוא.
 מוקירו ומכבדו. מורה ומערב. מסות ומסעי.
 מוכן ומזומן. מוכרי מקום. מלך וממליך
 מלכים. ממושך ומסורט. מסית ומדיח. מעוך
 ומשמוש. מעלות ומדות. מעלות ומורדות.
 מצה ומורה. מוקדם ומאוחר. מקח וממכר.
 משא ומתן. מושך ומנהיג. משכב ומושב.
 משל ומליצה.
 מומא"ח מוקדם ומאוחר.
 מומ"ו מוליך ומביא מעלה ומוריד. מטפס ועולה
 מטפס ויורד.

¹ את"כ מצאתי התואר „מורה שוה“ בשו"ת מהר"ם סיני סי' ל"ב, לפני מורה השוה
 בק"ק רענשבוק" ובשו"ת חוט השני סי' פ', לשלוח הטענות ותשובות למורה שוה לאיזה מקום
 שירצה הב"ד ובשו"ת כנסת יתוקאל סי' ו' קורא לדייני ווינא מ"ש בלא ו'—נראה שבואר שלא

לחברות הסדרות אחרות בלי שום מובן.
 ניצחק נסנבוים הצפירה 160—1911.
 מז"ק משפחת זרע קודש.
 מז"ש מלכיות זכרונות שופרות.
 מ"ח מאי תוית, סבין תידות [ס]. מגדל חננאל [ג].
 מדת הסירות, מולדת חוץ, מיכאל חון (ד'
 ל"י מי הוא) מוקפות חומה, מים חיים [ס].
 מים חמים, מי חטאת, מיתה המופה, מלא
 הפנים [ס], מלאכי חבלה, מנהג חדש, מנתח
 חדשה, מספר חלקי, מעשה חייא [ס], מעשה
 חכמים [ס], מעשה חשב [ס], מצות חוכה,
 מצות חליצה, מקור חיים [ס], משנת חכמים [ס].
 משנת הסידים [ס], משפט חסד, מספר 48.
 מח' מחבר, מחמת.
 מח"א ארבעים חסר אחת, מזכרת חכמי איטליא
 [ס], מחזירין אותו, מחמת אונס, מחנה
 אפרים [ס].
 מחא"ח מחיל אל חיל.
 מחא"פ מחנה אפרים [ס].
 מח"ב מחויק בדק [ס], מחויק ברכה [ס].
 מחב"ח מדי חדש בתדשו.
 מחב"ר מחויק ברכה [ס].
 מח"ג סימן ע"ז ל"ט מ"לח ח'לתית ג'בינה (אין
 לוקחין בפוריא אלא מן המומחה) מ'וריים
 ח'לתית ג'בינה (מותרין בחותם אחד).
 מח"ד מאמר תקור דין [ס], מגיד חדש.
 מחרו"מ מחשבה דבור ומעשה.
 מחרד"ט מאי תוית דרמא דידך סומק טפיי
 מח"ה מחיה המתים, מילתא חדא היא.
 מחה"ק מחשבה הקדומה.
 מחה"ש מחצית השקל.
 מחו' מחזורים, מתותני.
 מחו"א מחוסר אבר.
 מחו"ג מחוסר נובינא.
 מחו"ד מחשבה ודבור.
 מחו"ו מתור וישרי.
 מחו"ז מחוסר זמן.

מות"ש מיני ומינך תמתיים שמעתא.
 מ"ז טגיני זהב, מולד זקן, מוציא זרע, מורי
 זקני, מושב זקנים, מוחק זה, מים זכים,
 מלה זעירא, מלות זרות, מנחת זכרון [ס].
 מעשה זמרי, מצה זו, מר זוטרא, משבצות
 זהב [ס], משכב זכר, מספר 47.
 מואה"ר מוכה את הרבים.
 מוב"ח מילה ומנה ביום שמיני, מחילה זכות
 ברבה חיים, (ד'), ו' בשם ב'.
 מו"ג מול גורם.
 מו"ה מורי זקני הרב, מויו השכינה, מורע
 המלוכה.
 מזה בן מזה כנוי ספרותי לה' משולם כ"צ
 מקרעמניץ, הצפירה 105—1911
 מוה"ז מוכח הוהב.
 מוה"ח מוכח החיצון.
 מוה"נ מוכח הנחשת.
 מוה"ע מוכח העולה.
 מוה"פ מוכח הפנימי.
 מוה"ק מוכח הקמרת.
 מוה"ש מוג השוה.
 מו"ב מול זכרבת.
 מו"מ"ע מורה ומערב.
 מו"ת מור ותרופה.
 מו"ט מול טוב.
 מו"ל מוציא זרע לבטלה, מורי זכרוננו לכרכה,
 מוריע זרע למינהו (בעל הטורים עפי'
 המדרש אין לך עשב מלמטה שאין לו מול
 מלמעלה)
 מולע"ה מוזמן לחיי עולם הבא.
 מו"נ מזכירים נשמות.
 מוזה"ג מזכירים על הנשמים.
 מו"ק מורע קדושים.
 מו"ר מצד זה רוח חיים, (בספרי הרסו)
 מורחי שם אנודה, לשכה מרכוית לחובבי ציון.
 מראשונה היתה בביאליסטאק והשם היה
 נוטריון, מרכו רוחני, ואח"כ נעתק השם

בפראג לכד נקראו בן.—עתה מצאתי כי מלת שוה גם היא ר"ת ופתרון השלם של מו"ש הוא
 מורי שאלות והוראות—לעווענשטיין.

מחט"א מחודשים סימן א' (בס' בית יוסף).
 מח"ע מחמת עצמו. מנותתו חיי עד.
 מחע"ה מצות חובה על הצבור.
 מחפ"ז¹ סימן שבת כ"ה מ"תה ח'ומש
 מ'דיון ז'רים.
 מח"ק מחוסר קריבה.
 מחש"כ מדת חסידות שנו כאן. מלכים השמלים
 שרפים כרובים.
 מ"ט מאי מעמא. מגלה ממירין [ס]. מדה
 טובה. מה שיכו. מול טוב. מול מלה.
 מחזיק טובה. מעלות טובות. מעשה טוביה [ס].
 מעשים טובים. מקבל טובאה. מקח מעות.
 מרגלית טובה. משמע מעמא. מספר 49.
 מט"א מטה אהרן [ס]. מטה אפרים [ס]. מממא
 טובאת אוכלין. מטעם אחד—אחר.
 מטא"ה מאי מעמא אמרינן התם. מטמא את
 הירדים.
 מטאת"ר מהיות טוב אל תקרא רע.
 מט"ב מיתה טבעית.
 מטב"א מטמא באהל.
 מטב"ע משום טביעות עין.
 מט"ה מפני טורת הדרך.
 מטה"מ מטעם המלך. מטעם הממשלה.
 מטול"מ מטו ולא מטו [ק].
 מטו"מ מטות ומסעי.
 מט"ז מטעם זה. מטת זהב (בסי' יעב"ץ).
 מט"ח מה טוב חלקנו.
 מטח"ז מדרש טעמי חסרות ויתרות.
 מטטש"ה מטטרון שר הפנים.
 מט"ל מטה לוי [ס]. מול מלה.
 מטל"א מאי מעמא לא אמרינן.
 מטל"ע מחזיק טובה לעצמו.
 מט"ם מטה משה [ס].
 מט"פ ארבעים ותשעה פנים—פעמים.
 מט"צ מפני טורת צבור.
 מטק"ס² סימן שבת כ"ה. לשמות החכמים
 שפירשו איזהו עשיר מ'אור מ'רפון ע'קיבא

מחוט עד שרוך סימן בעטרת זקנים סי' כ"ה
 שתתלה ילבש מלית בחוטי ציצית זאח"כ
 תפלין שיש בהן קשרים.
 מחו"כ—פ מחוסרי כפרה.
 מחומ"ע מחוסר מעשה.
 מח"ז מחוסר זמן. מהשבות ורות.
 מחז"ל מאמר חכמינו זכרונם לברכה.
 מחטו"מ מהויקין טובאה.
 מחי"ע מנותתו חיי עד.
 מחי"ר מחילה רבתי.
 מח"כ מחוסרי כפרה. משום חסרון כיס. משנת
 חכמים [ס].
 מחכ"מ מחשבה במעשה.
 מחכ"ן מחכמה נפקת [ק].
 מחכ"ר מחוי כרבית.
 מח"ל מחזיר למוטב. מחנה לוייה [ס]. מחצר
 לחצר. משוך חסוך ליורדיך (אחר הזכרת
 השם לתפלה אוצה"ס ש"א XVII הגון ב'
 108).
 מחל"ב מנתה חדשה לה' בשבועותיכם. (רמו
 למה שאוכלין מאכלי חלב בחג השבועות).
 מחל"ה חול"ה סימן למנין פסוקי פ' מסעי
 שהם 132 בנימטריא של שתי המלות האלה.
 (מתלה נזכרה שם בפרשה וחולה לשון נופל
 על לשון).
 מחלה נועה סימן כי הנעים ונדים עלולים
 למחלות ופגעים וכל מיני פורעניות (מו"ח
 המגיד ש"ד צד 115).
 מ'ח'ל'ק'ת' מנה חרון לקוי קללה חועבה
 (במד"ר י"ה)
 מחמ"ז מחמת זה.
 מחמ"ע—ש מחמת מעשה—שהיה.
 מח"נ משלם חצי נוק.
 מחנים סימן למנין פסוקי פ' ויצא שהם 148
 בנימטריא של זה השם הבתוב בסוף זו
 הפרשה.
 מח"ם מחבר ספר. משנת חסידים [ס].

¹ בל"ל מפרש שרומז שכאן העונש רק קצור ימים מלשון חפזון.

² בס' למנצח לדוד כ'. שבנות בעל הסימן שלא יחשוב המעיין כראותו שהחכמים נשנו

שם הויה שוא תולם קמץ ר"ת של שחק.
 מינע"ם מי יגלה עפר מעיניך.
 מיד"כ מעלי יומא דכפורא.
 מי"ה מאמר יקו המים. מדבר יהודה [ס].
 מהרה יבנה המקדש. (מכתם ידי הנביאים.
 משמים יבראו הנפשות) (ג' ול"ר).
 מיה"ר מלכות יון הרשעה.
 מיול"ג מיועד להיות ניסו.
 מיול"ח מיועד להיות הותנו—חתנו.
 מי"ו ומ"י מעשיך יקרבוך ומעשיך ירחקו.
 מי זהב סימן למנין פסוקי פ' קדושים שהם
 64. כנימטריא של זה השם.
 מי"ח מעשה ידי חרש.
 מי"ט מוצאי—מלבושי—מעדני יום טוב.
 מי"י מייסונו.
 מי"י מורה ישראל יקבצנו.
 מי"כ מוצאי יום כפורים. מי יעמד בגדו.
 מי יערוך בערכו (ג').
 מיכאל סימן למנין פסוקי פ' תצוה שהם
 101 כנימטריא של זה השם.
 מיכ"ל סיכה יוסף בהן לעכענואהן (המשורר
 המפורסם בן אדם הכהן).
 מיכיהו צוח מסכנא ואיתבוזי² סימן במסרה
 לר"פ שמע בכה"ק זיגד להם מיכיהו... אשר
 שמע (ירמיה ל"ו י"ג) צקו וי"י שמע
 (תהלים ל"ד י"ח) זה עני קרא וי"י שמע
 (שם ז') וכשועו אליו שמע (שם כ"ב כ"ה).
 מיל"ה מוהל ירד לפני התיבה. מי יעלה לנו
 השמיטה. מלאך יושב לפני הארון. משה
 יעשה לכל הקרואים (בספרי הרמו).
 מילה בזכר סימן במסרה בראשית י"ז י"א
 נאמר והיה לאות ושם פ' מ"ג והיתה
 לאות כי בפ' י"ז שמדבר בסילה נאמר
 והיה לשון זכר.
 מיל"י מיד ליד.

יוסי משנים הראשונים אות הראשוה
 ומהאחרונים אות שניה.
 מטש"ה עיין מטש"ה.
 מטשע"ז מה טיבו של עובר זה.
 מ"י מדבר יהודה [ס]. מדרש ילקוט. מה
 ידירות. מה יפית. מטה יהודה—יוסף—
 יששבר [ס]. מי יתן. מבלל יופי [ס]. מכירת
 יוסף. מלחמות י"י. מליץ יושר. מליצת
 ישרון [ס]. מלך ישראל. מלכות יון. מנא
 ידעינן. מנחת יהודה [ס]. מסלת ישרים [ס].
 מספר יסודי. מעבר יבק [ס]. מעדני יום
 טוב [ס]. מעגלי יצחק [ס]. מעוט יום [ק].
 מעיני יהושע [ס]. מעשה ידי י"י. מעשיך
 יקרבוך. מעשיך ירחקוך. מפעלות י"י. מצות
 יבום. מקוה ישראל [ס]. מרדכי יפה, מרדכי
 ישן¹ מרכבת יחוקאל. משלי יהודה—
 ישראל [ס] משמיע ישועה [ס] מתנת יד.
 מי"א מעשי ידי אדם.
 מיא דעברא דכיא סימן במסרה לג"פ רחצו
 בכה"ק. מעט מים נרחצו (בראשית י"ה ד').
 אל בית עבדכם ולינו נרחצו (שם י"ט ב')
 רחצו הזכו (ישעיה א' ט"ו).
 מיא דגברא פרולא סימן בס' אכלה זאכלה
 לג"פ יקח בכה"ק. יקח נא מעט מים (בראשית
 י"ח ד'). גם שבי גבור יקח (ישעיה מ"ט
 כ"ה) ברול מעפר יקח (איוב כ"ח ב').
 מיא"ל מה יעשה אדם לי.
 מי"ב מיכה יוסף ברדיטשעווסקי (סופר מפורסם).
 מעבר יבק [ס]. מצות י"י ברה.
 מיכ"י מי יעלה בהר י"י.
 מיב"ל מה יעשה בשר לי. מיבעי ליה.
 מיב"ג מימות יהושע בן נון. מנהג יהוא בן
 נמשי.
 מי ב'ש"ח'ק יערוך לי"י (תהלים פ"ט ז')
 סימן סבעל הציוני דברים ל"ב כי נקודו של

פה שלא בסדר ומניהם ר' מאיר קודם לר' מרפון זר' עקיבא רבו. להחליף ולשנות הנוסחא
 לבן קבע זה הסימן ממקם ד"ל מסודר ומכוון כראוי—כי יש טעם לזה הסדר—עיין שם באורך.

¹ בדפוסי ווילנא באלפסי החדשים ישנן במרדכי הגהות וכתוב בסופן מ"י.

² יותר נכון לגרום מיכיהו איתבוזי מסכנא צות ויהיה כפי סדר המקראות.

מילין (דברים) סימן לשמות מילין (והר בלק).
מילין (שם צמח) סימן להרים מילין. (פסחים)
נ"ג ר"ל תכונות הרים שיגדלו עליהם
אילנות אלה.

מ"ט מגדיל ישועות מלכו. מלא ידינו מברכותיך.
כאיל תערוג על אפיקי מ"מ' כ"ן' נ"פ' ש"י'
ת' ע' ר' ג' אליך אלהים סימן למנין פסוקי
ס' יתוקאל שהם 1273. כגימטריא של אלה
המלות הרשומות.

מ"ט"י מי יתן מציון ישועת ישראל.
מ"ע"מ מי יגלה עפר מעיניך
מ"פ מה יפו פעמך.

מ"ץ א"ח"ז בתהלים ק"ו פעמים כתיב ויצעקו
ופעמים כתיב ויועקו. ונתנו במסרה סימן
אצל מ"דבר וי'ורדי ים בצדי, א'סירים
ח'ולים בזיון.

מ"ק געשה ידי קדשו.

מ"ך מרשעים יצא רשע.

מ"ש מלכי ישמעאל—ישראל.

מ"ש"ב מרדכי יונה שוחט ובודק (חכם וסופר
מפורסם).

מ"כ מאכל כשר. מחיאת כפים. מחוי כיוהרא.
מחוי כשיקרא. מחיר כלב. מחשבה כמעשה.
מי כמך (ת). מי כתיב. ממלכת כהנים.
מנתת כהן (ס). מנתת כליל. מנותתו כבוד.
(כשמזכירים נפטר מכובד). מסכת כלה—
בלאים— כלים— בריתות— כתובות. מעלת
כבודו. מצאתי בתוב. מקנת כסף. מראה כהן
(ס). מראה כשרה. מרכא כפולה. משה כהן.
משכיות כסף (ס). משכנו כבוד (עיין כתב
אלראטויל צד ד' הערה ד'). מתנת כהונה.
מכ' מכה. מכילתא.

מכ"א מכל אדם. מכל אחד. מכתב אליהו (ס).
מכתוב אחד. מר כי אתריה.

מכ"ב מי כמוך אדיר בטרומים.

מכ"ה מי כמוך אב הרחמים. מכה אל הפעל.
מכ"ח מכאן אמרו חכמים.

מכבד"י מה בא בית דין יפה.

מכב"י¹ מי כמוך באלים י"י. משמרת כחונת
בני יהודים (ב"ש ול"ר). מתתיהו כהן בן
יוחנן (כן נקראים החשמנאים מטעמים אלה).
מאיר כהן ביסטריץ (סופר במכ"ע ומאמסים).

מכ"ד מהלך כעומד דמי. מוביל כתב דנא (יש
כותבין כן ת' מוכ"ז). פוטל כאבן דומם.
מעשה כל דהוא.

מכדרשב"י מכילתא דר' שמעון בן יוחאי.
מכ"ה מאי בולי האי. מכל השנה. מעלת
כבודו הרמה.

מכה"א מיתת כל האדם.

מכה"ד מצות כסוי הדם.

מכה"כ מלא כל הארץ כבודו.

מכה משנה סימן במסרה ויקרא כ"ו כי בכל
הענין כתיב אף אני, לבד אותו שאצל
והכיתי פסוק כ"ד כתיב גם אני. וכונת
הסימן פי' בעל מבין הידות. מכה משונה
(רומה ללשון מיחה משונה) ר"ל אותו שאצל
הכאה משונה מהשאר— עוד פי' אחר שם
שר"ל משנה זהו דחוק.

מכה"ע מכל העולם. מכתבי העתים.

מכה"ש מכל השנה.

מכה"ת מכל התורה.

מכו' מכורך.

מכו"א מכאן ואילך.

מכו"כ מכל וכל.

מכולה"ג מכאן ולהבא הוא נובה.

מכ"ז מביא— מוליך— מראת כתב זה. מכל זת.

מכ"ח מכתב חתום.

מכ"ט מכמה טעמים

מכ"י—י מכירת יוסף. מכלל יוסף (ס).

מכ"י מכילתא.

מכ"ל מר כדאית ליה.

מכלאש"ה מכלל לאו אתה שומע הן.

מכל"כ מספר לכפר. סכרך לכרך.

¹ בנגזירי ישראל בפ"ב ח"א צד 71 חפץ הח' רייפמאן להגיה מקב"י. ויש אומרים כי
מלת מכבי שרשה יונית והוראתה הזק וגבורה.

מכלע"ו¹) מנוחתו כבוד לעולם ועד [ד].
 מכ"ם מדה כנגד מדה. מותא כי מותא. מחשבה
 כפעשה. מכל מקום. מכמה מינים. מכת
 מרדות.
 מכמה"ש מכל מלמדי השכלתי.
 מכומ"כ מכאן ומכאן.
 מכמ"ש מנוחתו כבוד משכנו שלום.
 מכ"נ מלא בף גתח [ס].
 מכנג"ם מדה כנגד מדה.
 מכנרבי סימן למנין פמוקי פ' לך לך שהם
 126 בנימטרויא של זה השם.
 מכנים איזמל בזכרים סימן חולין ד' לשמעתתא
 דר' מנשה במסכת זו, עיין כתום' שם ודף
 ל"א ודף ל"ג.
 מכנ"ש עיין זמן.
 מכ"ם מכתב סגור.
 מכ"ע מוכת עץ. מכתבי עתים. מלכות כל
 עולמים.
 מכ"פ מבואר כמה פעמים. מכמה פנים. מכתב
 פתוח.
 מכפ"י משה כהן פורמן, חותם עצמו כן במ'
 פלגי מים בהשגותיו על ס' משבית מלחמות.
 מכ"צ מוכה צרעת. מכמה צדדים.
 מוכר חלש קונה חזק סימן במסרה בי לצמתות
 קדמאה ויקרא כ"ה כ"ג האמור אצל לא
 תמכר הוא רפי תגינא שם ל' האמור אצל
 לקונה הוא דגש.
 מוכר בתו או ס"ת אינו רואה סימן ברכה
 לעולם (פנילה כ"ז).
 מוכרי תכלת עיין אינו רואה.

מכ"ש—כ מכל שכן.
 מכש"ע מפני כבודן של עניים.
 מכש"ת מעלת כבוד שם תפארתו.
 מכ"ת מעלת כבוד תורתו—תפארתו.
 מכתבו לא ינשה סימן שנתן אד"ם הכהן
 ל"א אותיות השמוש המניד שכ"א צד 237.
 מכת"ם²) מנוחתו כבוד תהיה מנוחתו (ל"ש).
 מכתפ"ם האמ"רי והב'נעני והתת"י והפ'ריוני
 והחוי' והיבוס"י (שמנת ל"ד י"א). עיין
 בחופנסס.
 מ"ל טובא למעלה. מוכמח לו. מה להלן. מה
 לי. מושב לצים. מותר לך. מזמור לתורה
 [ס—ת]. מחנה לוי. מטה לוי [ס]. מיבעי
 ליה. מינו להוציא. מי לימא. מים לחץ.
 מכשול לב. מנא לן. מנוחו לטובה (כ"ש
 ול"ר). מסייע ליה. מעוט לילה. מענה לשון
 [ס]. מעשה לסתור. מעת לעת. מצי למימר.
 מצרף להכמה [ס]. מרפא לנפש—לשון [ס].
 משגב לרך. משבחת לה. משל למלך. משען
 לחם. מתחילין לומר. מתקיף לה. מתוק לנפש[ס]
 מל' מלאים³). מלך מלכות.
 מל"א מלכים א'.
 מלא קמצו⁴) כימן בשו"ת זרע יעקב סי' ס"ה
 כי דשן בחולם היא חסרה יו"ד ודישן בקסץ
 היא מלאה יו"ד.
 מלאש"ה מכלל לאו אתה שומע הן.
 מל"ב מלזה ברבית. מלכים ב'. מנה לי בידך.
 מלכ"ו משל למלך בשר ודם.
 מלכ"ם מאיר ליבוש בן יחיאל סיכל (גאון
 מפורסם בספריו).

¹ אני מפקפק בר"ת זה על חי אין רגילין לכתוב מנוחתו כבוד, ואם על גפטר הדי
 זה מחליש האמונה בתהה"ם.

² אין טעם בכפל מנוחתו פעמים ויותר נראה כי פתרונו מנוחתו כבוד תוך משכבו.
 כמו ויגות על משכבו.

³ במסרה לרוב הוא נקוד מ"ל לא כמשפט, עיין מבוא.

⁴ ובשביל שהם' הוא יקר המציאות הנני מעתיק לשונו. שאלת ממני ליתן לך כלל
 בקריאת ס"ת ברשון ודישן שהרב בעל הטורים כתב כל יומא דס"ת וכו' וקשה עלי לחשוב
 כזה בשעת קריאת התורה—תשובה—אמת הוא שקשה למי שהוא ש"ץ לחשוב כזה שהמתשבה
 מבלבלת. והנה לך כלל שלא תצטרך לשום מחשבה כי דשן בחולם" וכו'.

(רא"ב במסה"מ שש"ל ומוכא גם כמגות שי)
 מלכא דמיך בשמשא סימן במסרה לג"פ
 וחם ככה"ק. וחם לאדוני המלך. (מ"א א'
 ב') אם יש כבון שנים וחם להם. (קהלת
 ד' י"ד) וחם השמש ונמס. (שמות ט"ז כ"א).
 מלך אברהם עשר שנים שנפטר נתנשא
 לבדו סימן כ"ב צ"ב למאמרי ר' חנן בר
 דבא אמר רב, ושתי המלות מתנשא לבדו
 קאי על המאמר אפילו ריש גרנותא מן
 שמיא מוקמי ליה. כי לה לבדו המלוכה.—
 (דורש לציון וכבר קדמו בלמנצח לדוד)—
 בעל תו' תו"א כ' לפי שהדרש על זהמתנשא
 אמר ר' חנן בעצמו לא בשבח רב. ואינו
 שייך למעלה. ולכן לא נאמר, ואמר ע"כ
 בא בהסימן לבדו.

מלכ"י מה לעם כי יכבו. (זה הוא מלך הגון
 שמשנתף בצרת הקהל)
 מ'ל'כ"י סימן במסרה לר' פעמים, ומצאון'
 בכקשת אברהם על מדום. אולי ימצאון
 שם ארבעים (מ) שלשים (ל) עשרים (כ)
 עשרה (י).

מלכיא אכלו נונין סימן במסרה. כי במלכים
 א' י"ב כ"ד תלחמון וזה המאמר בעצמו
 כדה"י ב' י"א ד' תלחמו.—ואין הסימן דגים
 (בארמות נונין) יאכלו רק המלכים. ובוה
 יזכר כי במלכים עם גון.

מלכיה סימן למנין פסוקי פ' דברים שהם
 105 בנימטריא של זה השם.

מלכ"פ מכואר למעלה כמה פעמים.

מלכת שבא (1) סימן במסרה בפ' שמות ואם
 בת היא וחיה ובאמתר שרבים הוהב והיה
 פי' באמתר המלכה נקוד וחיה בשוא.¹
 (רא"ב במסה"מ שש"ל). — (2) בספר פחד
 יצחק ערך גלות חותם חכם בסוף תשובתו
 מלכ"ת שב"א ולא ידענא מנו.—אח"ז מצאתי
 תחימה זו עזר בערך ווש"מ. ומשם נודע לי
 כי שב"א הוא ר"ת שבתו בן אלישע

מלכ"ק מאי לאו בהא קמיפלגי.
 מלד"ה מצוה לקיים דברי המת.
 מלד"ח מצוה לשמוע דברי חכמים.
 מל' דמל' מלא דמלא [מ].
 מל"ה מה לי הכא. מה לי התם. מלאבי השרת.
 מלכות הרשעה. מלכותו לעולמי העולמים.
 מלשון הכתוב. מלת הקריאה. משפט לשון
 הקדש.

מלה"ד משל למה הדבר דומה.
 מלה"כ מומר להכעיס. מלשון הכתוב.
 מלה"פ מלשון הפסוק. מלת הפעל.
 מלה"ק מלאכת הקדש. מלת הקריאה.
 מלה"ש מה להצר השוה שבהן. מלאבי השרת.
 מלאכת השם. מלת השאלת.

מלה"ת מומר לכל התורה.

מל"ו מלא ואו [מ].

מלו"ה מה לנו ולצרה הזאת.

מלומ"ל מסרבין לקמן ואין מסרבין לגדול.
 מל"ן מלמד זכות.

מלז"ם משנה לא זזה ממקומה.

מל"ח מותרה לדבר חמור. מלכא לעלמא חיי.
 מלח"מ מלחמת מצוה.

מלחש"ך ערוכין צ"א כתב רש"י, מלחשך לא
 גרסינן. ולא ידעתי מהו ועיון בתוס' שם
 פירושים שונים — ובעל העיטור ה' מילה
 כתב ומסתברא לן דלסימנא הגירסא היא
 כדי שלא נטעה בהיא דנישין י"ח דגרסינן
 שם מתקיף לה ר' נתן... שתי נשים.
 משום הכי מנח סימנא מלחשך ר"ת מתקיף
 ל"ה ר' ת'סדא שני כלים—מ"ם—

מליב"ם סברין לישב בסוכה.

מלו"ל מעות לא יוכל לתקון.

מל"ך משול לענן בלה.

מלך אין לארבה ויצא (משלי ל') סימן
 במסרה במכת הארבה, ויצא מעם פרעה'
 פי' ברוב שאר המכות כתיב ויצא משה
 מעם פרעה. אבל בארבעה לא נזכר משה
 שהוא המלך. שנאמר ויהי בישרון מלך.

¹ כבר כתבתי במקום אחר כי יש שהיו בותכין תחת שוא שבא בבית.

מבל מקום, סכת מרדות, מלאכת מחשבת, מלה מורכבת, מלוח מלכה, מלכות מצרים, מסלא מקום, מסכת מגילה—מדות—סכות—מנחות—מעילה—מעשרות—מקואות, מסירת מודעה, מעדני מלך [ס], מעט מוער, מעות מוזמנים, מעשה מרכבה, מעשה משוגע, מפני מה, מפקיני מיניה, מצות משה, מקדש מלך [ס], מקום מנוחתו, מקרא מגילה, מקרא מפורש, מקרא מלא, מראה מקום, משאת משה [ס], משות מלחמה, משלות מנות, משמע מזה, משנה מול, משנה מקום, משרת משה [ס], סת מצוה, סתי מדבר, מתון מתון, מתן מעות.

ממ"א מגיד מראשית אחרית, ממין אחר, ממלא מקום אבותיו, ממקום אחר, מופנה מצד אחד.

ממ"ה מפני מה אמר הכתוב.

ממ"מ מצא מין את מינו.

ממ"ת מפני מה אמרה תורה.

ממ"ב מכל מרעין בישין.

ממב"צ מופנה משני צדדיו.

ממ"ג מדות מגונות, מקרא מגילה.

ממד"ח ממדת תמידות.

ממד"ט מצות מילה דוחה שבת.

ממ"ה מלך מלכי המלכים, מנהג במלך הלכה, מעשר מן המעשר.

ממה"ל מראה מקום הוא ל'.

ממה"מ מלך מלכי המלכים, מעשר מן המעשר, ממה"ק סימן ב"ב מ' להדברים שהם בפני שנים, מ'חאה, מ'ודעה, ה'ודאה, ק'נין.

ממה"ש מנהגים מכל השנה.

ממונה"א מקרא משנה וגמרא, הלכה ואגדה, ממור"ד ממור זדאי.

ממו"כ ממהדורי מילי ומספרשוטי כלמי.

ממומ"ב מעשה מרכבה ומעשה בראשית.

דילוויקיו, אבל מלכת לא ידעתי פתרונה¹, מל"ל מאן לימא לן, מה לי לשקר, משה ליב לילגבלום, (סופר ספורסס), משום לועג לרש.

מללה"נ מצות לאו להנות נתנו.

מלל"מ מהא ליבא למישמע מינה.

מל"מ מביא לידי מעשה, מלשון משנה, משנה למלך [ס].

מלמ"א מלמיתב ארמלו.

מלמ"ח מלאכת מחשבת.

מלמטלמ"ע מלמטה למעלה.

מלל"ג מצות לאו להנות נתנו.

מלנ"מ מליצה גמרצה.

מל"ע מערכי לשון עבר [ס], משום לפני עור.

מל"פ מה לך פה.

מלק"ב מה לי קטלה כולה.

מלק"פ מה לי קטלא פלגא.

מלר' מלרע.

מל"ש מהדורת לחם שמים (במ' יעב"ץ) מלכות שמים.

מלשב"ע"ה מוכמח לו שהוא בן עולם הבא.

מלשד"ח מצוה לשמוע דברי חכמים.

מל"ש לל"ש מלילי שבת ללילי שבת.

מל"ת מומר לתאבון, מוזמר לתודה [ס], מלמד תינוקות, מסיח לפי תומו, מצות לא תעשה, מכשפה לא תחיה.

מ"מ מאי משמע, מאוני משקל, מאמר מרדכי [ס].

מארי מתגיתין, מאן מפיו, מגיד מישרים [ס].

מגיד מראשית [ס], מגיד משנה [ס], מה מצינו.

מהומח מות, מודה מקצת, מורה מורינו.

מול מחכים, מול מעשיר, מחיה מתים, מחמת מכה, מחמת מלאכה, מחמת מוקצה, מטה מוצעת, מטה משה [ס], מטה משפט, מי מלא [ס], מי מנוחות, מי מעכב, מי מריבה, מיני מוונות, מיתה משונה, מיתה משה.

¹ עתה מצאתי בפתח יצחק ערך טומאת אהל ב' פסק מלכת שבא, לכן אני חושב שאפשר כי, מלכת" אינה ר"ת רק מלשון מלכי ישפר עלך, כלומר עצתי מחשבתני, והקיים מלמעלה; אינם לסימן ר"ת כי אם מפני חדושה של המלה שבאה פה להוראה אחרת ממה שהיא בפסוק כמ"ש במבוא.

מחצה נקבות, מין נוקבין [ק]. מנהג נשים.
 מנסתרות נקני. מסירת נפש, מסכת ננעים—
 נדה—נדרים—נזיר, מעשה נסים. מצות נשים.
 מצה נחשדה, מציל נפשות, מר נפש, מראות
 ננעים, משוכב נתיבות [ס]. משיבת נפש,
 מתרויש ניסא.
 מן' אלה שתי האותיות נעור מוצאן מן
 הנחירים ולכן הן נחלפות לפעמים זכ"ו.
 (ס' לוח הפעלים ותל"ע).
 מנ"א מנהג אשכנז, מנתם אב, מנתם אבליים,
 מנתת אהרן [ס].
 מנ"ב מי נתלה במי,
 מנב"ע מנותתו בעדן.
 מנב"ת מנשים באהל תכורך.
 מנ"ד מחנה נורא דירתו, מלך נוצר דלים, (ד'
 בסיה"ש ול"ר ג' בשם מ'), מנתת דלות.
 מן ההיא דברכות סימן ירושלמי פסחים פ"ג
 ח"ת שלא נטעה להחליף במשנה דער כמה
 הן תוזרין דברי ר"ם ור"י זכ"ו וא"ר יודן
 סימנא מן ההיא דברכות שנמחלקותם שם
 לענין זימון בן מחלקותם כאן.
 מנה"ז מורה נבוכי הזמן [ס]. מנורת הזהב,
 מנתת הזבח [ס].
 מנה"י מלכות נצה הוד יסוד [ק].
 מנה"ם מנא הא מילהא, מנא הני מילי,
 מנורת המאור [ס].
 מנ"א מנשה ואפרים.
 מנ"ב מיניה וביה.
 מנה"ם מנורת המאור [ס].
 מנ"ו"ו סימן במסרה כי במדבר כ"ו א' סדר
 בנות צלפחד הוא בן מחלה נעה וחגלה
 ומלכה ותרצה א' ב' בלוי ר' נ' ד' ה' ע"ו.
 מנוח סימן למנין פסוקי פ' בלק שהם 104
 בנימטריא של זה השם.
 מנ"ג מה נאמר ומה גדרו, מה גדרו ומה
 נצמדק.
 מנ"ז מיתת נויפה (ד' בסיה"ש ול"ר) מנורת
 זהב [ס]. מנין זה.
 מנ"ח מדליקין נר חנוכה, מנתת חנוך [ס]. סימן
 לשלש ברכות מגילה, מ'קרא מגילה שעשה

ממ"ח מלח ממון חסר—חסר.
 ממ"ח מועד מועדים וחצי.
 ממז"ר מבית מלא ובתי ריב, ש"ך עה"ת
 פ' לך.
 ממח"א ארכעים מלאכות—מלקיות חסר אחת.
 ממ"י מגור מישרים ישן, מקום מיוחד.
 ממ"ב ארכעים מכות, ממלכת כהנים.
 ממכאה"פ מוציא מכח אל הפועל.
 ממכ"ע סמלא כל עלמין.
 ממל"מ ממקום למקום.
 ממ"ם מה מחוק מדכש, מחזה מול מחזה.
 מערכה מול מערכה, מוקצה מחמת מאוס.
 מקום מבועי מים, מתה מחמת מלאכה.
 ממ"נ—פ ממה נפשך.
 ממ"ם מחזיק ארכעים סאה, ממזר ספק.
 ממ"ע מפני מראית עין, מוקצה מחמת עצמו.
 מקרא מגילה עדיף.
 ממע"ד מובח מוריד עליו רמעות, מקרא
 מגילה עדיף.
 ממע"ח מוסיפין מחול על הקדש.
 ממע"ל מנתם מעגיל—מעגבין לעויק.
 ממעק"ר ממעשה הקרבנות.
 ממ"צ מלח ממון צדקה.
 ממקו"א ממקום אחר.
 ממקו"י מחץ מתנים קמיו ומשנאיו מן
 יקומו (דברים ל"ג) (אחר חתימת או הזכרת
 שם לתפלה אוצה"ם ש"א XVII).
 ממקנמ"י עיין פגמ"ש.
 ממר"ל מה מכר ראשון לשני.
 ממ"ש מדות משוכחות, מכל מקום שהוא.
 ממה שכתבתי, ממשמע שנאמר, מסכת
 מעשר שני, משום מעשה שהיה.
 מ"מ"ש"א"ו סימן בס' פחד יצחק ערך מקראות
 בשם גופי הלכות, לחמשה פסוקים שאין
 להם הברע, מ'חר מ'שוקדים ש'את א'רוז
 ו'קם—מובא בתום ע"ז ב' ד"ה אחר.
 ממש"ה ממכון שבתו השנית.
 מ"ג מאי גיהו, מאיר נתיבים [ס]. מגילה
 נקראת, ממה נפשך, מה גשתנה, מהררי
 נמרים [ס]. מורה גבוכים [ס]. מזכירין נשמות.

מס' מסטרא, מסכת, מספר, מסרה.
 מס"א מחודשים סימן א' (בס' בית יוסף).
 מסטרא אחרא, מספרים אחרים.
 מסא"י מסכת ארץ ישראל.
 מס"ב מסכת ביצה—בכורות—ברכות.
 מסלת ברזל.
 מס"ג מסיג גבול, מסכת גיטין—גרים, מסרה גדולה.
 מסנ"ה מסנת השלח.
 מס"ה מסכת הזריות, מסלת הלמוד, מסורת הגדולה—הקטנה, מסרת המסרה.
 מסה"ב מסלת הברזל.
 מסה"ג מסרת הגדולה.
 מסה"ל מסלת הלמוד.
 מסה"ם מסרת המסרה [ס].
 מסה"ע מסוף העולם.
 מסה"פ מסכות הפעל [ס].
 מסה"ק מסרת הקריאה [ס], מסרה הקטנה.
 מסו"ל מלאך סמאל ולילית.
 מסר"ם מסית זמרים.
 מסו"ע מלחמת סיחון ועוג.
 מס"י מסלת ישרים.
 מסכינא גרמא ועפרא אימן בס' אכלה ואכלה.
 צד 177 לתרין כל אחד וכל שבאים במתג שלא כמשפט, כל אחי רש שנאהו (משלי י"ט ד') כל עצמותי תאמרנה (תהלים ל"ה י') וכל בשליש עפר הארץ, (ישעיה מ' י"ב)
 מס"כ מסכת בלה.
 מס"ל מסייע ליה, מסרת סיג לתורה [ס].
 מס"נ מסירת נפש.
 מסעו"ם מסוף עולם ועד סופו.
 מס"ק מסכתות קטנות, מספר קטן, מסירת קולמוס, מסרה קטנה.
 מס"ר מול פרטן.
 מס"ת מוציאין ספר תורה.

נ'פים שהחיינו, (הלכות גדולות ה' מגילה).
 נצ"י מנחת יהודה—יוסף—יעקב [ס], מקבץ גדחי ישראל.
 נני"ח משה בן יעקב חניו (רב גדול ומחבר מפורסם), (סימן ב"ב קנ"ד ר' מ'איר ד' י"חן ר' יעקב ח'רימים (רבנו), כלומר ר' מאיר פ"ל בר' נתן זר' יעקב כחכמים.
 נני"ר מעלתו—סרן גרו יאיר, סר גיהו רבה, ננ"ל מה נימא לך, מנא לן, מנא נפקא לן, מנחם נחום ליטיגסקי (סופר).
 ננ"ם מאי נפקא מינה, מנכמי מלונ.
 ננמ"ד מרכה נכסים מרכה דאגה.
 ננ"ם מנהג ספרד.
 ננ"ע מנחם עוריה (רב גדול ומחבר מפורסם) מנחת עני [ס].
 ננ"פ מנהג נר פרושה (כ"ש ול"ר ולי"פ), מנהג פולין.
 ננצפ"ך חמש אותיות אלה הנן כפולות כי בכואן בסוף המלה תמונתן משונה (מה שמסודרים לא כפדר הא"ב, כמנפץ" כתבו שהוא לרמוז על מאמר חז"ל מנצפך צופים אמרום מן צופיך).
 ננ"ק מה גורא קדושתו, מנחת קנאות [ס].
 ננ"ר סר גיהו רבה.
 ננ"ש מנורת שלמה [ס], מנחת שבת, מנחת שי [ס], משלם נוק שלם.
 ננ"ת חלקי זה הסימן נתן השל"ה לספרו שחלקו לג' חלקים תוכחת מ'וסר ג'ר תורה ח'זרה אור.
 נ"ם ארבעים סאה, מגלת ספר—ספרים [ס], סרת סדום, מוחא סתימאה, מוכר ספרים, מלח סדומית, מלאך סמאל, מ"ם סתומה, ממתיק סוד [ס], מנהג ספרד, מסכת סוטה—סוכה—סנהדרין—סופרים, מספר סדורי, מעולפת ספרים [ס], מערכת ספרים, מצות סוכה, סר סבה, משה סופר (נאון מפורסם).

(¹) כתב בלמנצח לדוד בתיבת מניה קא רמיו טעמא דתרווייהו דכל חד מינייהו מניה הדבר על חזקתו, אלא דמר עדיף ליה חזקת הגוף דהשתא בריא הוא ומחוקינן ליה בחוקק בריא אפילו לאפוקי סמונא, וסר מניה המפון בחוקתו דהמע"ה.

מסתור"ם מוכר ספרים תפלין ומוזות.
 מ"ע מאור עינים [ס]. מאירת עינים [ס]. מגדל
 עזו [ס]. מגלה עמוקות [ס]. מגלה עפה [ס].
 מה ענין. מזכיר עון. מזכרת עולם. מחברת
 עמנואל. מחמת עצמו. ממה עז. מוטל עליו.
 מים עליונים. מכשול עון. מכתבי עברית [ס].
 מכתבי עתי. מוכת עץ. מלאכת עבודה. מלך
 עליון. מנהג עולם. מנוחתו ערן. מנתם עוריה
 (גאון מפורסם). מנתת עני [ס]. מנתת ערב [ס].
 מסכת עדיות—עוקצים—ערוכין—ערכין—
 ערלה. מעשר עני. מצות עשה. מראית עין.
 מר עוקבא. משרת ענבים. מתנת עניים.
 מע' מעלת. מערבאי [ס]. מעשר.
 מע"א מוכת עץ אני. מענין אתר. מערכת
 אלהים [ס].
 מעא"ה מהללין עליו את השבת.
 מעאמי"ל מניני על אלהים מושיע ישרי לב.
 מעא"ק מעונה אלהי קדם.
 מע"ב מעניש בראיה. מעשה בראשית. משנה
 עזר בדרך. משם ע"ב [ק].
 מעב"ד מעשה בית דין.
 מעבול"ם מעלין בקדש ולא מורידין.
 מעב"ל מעבר לדרך.
 מעב"ד מעניש בראיה. מעשה בראשית.
 מע"ג מעל נבי. מעלי נרה. מעין ננים. מעין
 שלישי. מערכת גדולים.
 מעג"ק מעל נבי קרקע.
 מע"ד מעביר על דעתו.
 מעד"ב מאי עמא דבר.
 מעדי סימן לסנין פסוקי פ' שמות שהם 124
 כניסמריא של זה השם הנוכר בעזרא י' ל"ד.
 מעדי"ט מעדני יום טוב [ס].
 מעדש"ם מעין דונסא של מעלה.
 מע"ה מודה על האמת. מעלה עליו הכתוב.
 מעץ הדעת. מראה עיני הכתן. משה עליו
 השלום.
 מעה"ב מעון הברכות. מעין עולם הבא.
 מעה"ד מעץ הדעת.
 מעה"ח מעין החכמה. מעין התמימת.
 מעה"כ מעלה עליו הכתוב. מראה עיני הכתן.

מעה"מ סברך על המחיה. מעריך המערכת [ס].
 מעהמ"צ מעשה המצות.
 מעה"ס מעביר הסדרה.
 מעה"פ מחזיר על הפתחים.
 מעה"ק מעשה הקרבנות.
 מעו' מעוכרת. מעולם.
 מעו"ב מעין זבור.
 מעומ"ט מעלה ומטה.
 מעומל"ת מצות עשה ומצות לא תעשה.
 מעו"ע מעולם ועד עולם. מעתה ועד עולם.
 מושך עצמו ואחר עמו.
 מעות הבאות ממדינת הים עיין אינו רואת.
 מע"ח מאיר עיני חכמים [ס]. מעין חכמה [ס].
 מעין התום.
 מע"ט מעשים טובים.
 מע"י מאיר עיני ישראל. מעבר יבק [ס]. מעגלי
 יצחק [ס]. מעשה ידי.
 מעי"א מעשי ידי אדם.
 מעי"ט מערב יום טוב.
 מעי"ח מעין שמנה עשרה.
 מעי"מ מעז יצא מחוק.
 מעי"ש מעיני ישועה [ס].
 מע"כ מחל על כבודו. מעלת כבודו.
 מעכ"ת מעלת כבוד תורתו.—תפארתו.
 מע"ל מאבד עצמו לדעת. מעבר לדרך. מעבר
 לעבר. מעבר לים. מעוט לילה. מעידן לעידן.
 מענה לשון [ס]. מעשה לסחור. מעת לעת.
 מקשה עצמו לדעת. משח עלה למרום.
 מעל' מעלתו.
 מעל"ד מעבר לדרך.
 מעל"ה מעלה עליו הכתוב.
 מעלי"ל מעות לא יוכל לתקון.
 מעלין בקדש ולא מורידין זה הסימן מביא
 רא"ב במסה"ם שש"ל בשם המסרת. על
 דישה דשן. זא"י לע"ע פירושנו.
 מעל"ע מעבר לעבר. מעידן לעידן. מעיר לעיר.
 מעה לעת.
 מע"ם מחצה על מחצה. מעביר על מדותיו.
 מעדני מלך [ס]. מעמיד על מעותיו. מעשו
 מרכבה. מתרעם על מדותיו.

מעמ"ת מצות עשה מן התורה.
 מעמ"כ מעשים מבוזרים.
 מעמ"ל מתנה על מנת להתזיר.
 מעמ"ם מעיקרא מאי סבר.
 מעמ"ש"ב מתנה על מה שכתוב בתורה.
 מע"ג מפני עגמת נפש, מרכבות עמי נדיב.
 מע"ס מעולפת ספירים [ס]. מערכת ספירים
 (בשה"ג).
 מע"ע מעשר עני.
 מעע"ז מעין עבודה זרה.
 מע"פ מים עפר, מלוח על פה, מעל פניו.
 מערב פסח.
 מע"צ מעגלי צדק [ס]. מעט צרי [ס]. מעין
 צדקה [ס]. מעל צוארו.
 מעצ"ד מעגלי צדק [ס].
 מעצ"ל מאכד עצמו לדעת.
 מעצ"פ מערבית צפונית.
 מע"ק מאונים עקרב קשת (מולות של חדשי
 תשרי חשון כסלו). מאמר עולם קטן [ס].
 מול עקרב, מעשה קדירה, מעתיקא קדישא.
 מע"ק"ף ר"כ"ש"ם ק"ז"ח"י סימן במסרה
 משכנא בתראה ר"ל דעשיה. מ"שכן יריעות
 ק"רשים פ"רכת אר"זן ב"פרת ש"לתן מ'גורה
 מוכח הק'פרת מוכח העו"לה כיו"ד הח'צרה.
 מע"ר מענה רך, מעשה רוקח [ס]. מעשר ראשון.
 משים עצמו רשע.
 מערו"ת מקום עפר רמה ותולעה.
 מעש"ה העג"ל מפתח עגיבה הקשר הכותב
 הולך על גחון לשבני (ג'ול"ר ולי"פ).
 מעשהו"ג מצות עשה שהזמן גרמא.
 מעשיביצ"ו מגדל עז שם ימי בו ירוץ צדיק
 ונשגב.
 מעש"ט מעשה שמן.

מעשים, צדקה, קרבן, כהן, מנעל, תענית,
 ברזל סימן ברכות ל"ב למאמרי ר' אלעזר
 ור' יוחנן שם, ומלת תענית היא סימן להא
 דרבא לא גזר תעניתא. ולפי"ו הסימן אינו
 נכון שרומז לקבוץ מאמרים מאמוראים שונים
 אף לא בענין אחד.¹
 מעמ"שכ"ת מתנה על מה שכתוב בתורה.
 מעש"ק מערב שבת קדש, מצות עשה של
 קריאה.
 מעש"ש מעשה שבת, מעשר שני.
 מעש"ת מעלכונה של תורה.
 מע"ת מעלת תורתו — תפארתו, מעשה תלוי.
 מתנה על תנאי.
 מ"פ מאיר פאדווא (גאון מפורסם). מאיר פאפירש
 (מקובל מפורסם). מנמת פניו, מחכימת פתי.
 מי פירות, מים פושרין, מלכות פרס, מלכו
 פולין, מם פתוחה, מנהג פוזנא—פולין—
 פורים—פיהם—פראג, מנהג פשוט, מסכת
 פיאה—פסחים—פרה, ספרים פרסה, מפתח
 (שם ספר במסרה אוצה"ס לכן יעקב 630
 בשם שבוי לוחות לפי הבלל שמסר לנו
 רא"ב בראש שער שבוי לוחות מובא
 במכוא הספר היה צ"ל מפ' לא מ"פ). מצעא
 פסוק [ס]. משא פנים.
 מפ"א מפי אחרים, מפעם ראשונה.
 מפ"ב—ש"כ מגלה פנים בתורה—שלא בהלכות
 מפר"ש מפני דרכי שלום.
 מפ"ה מופת הדור, מפי הגבורה—המתורגמן.
 מפני הכבוד—המינים, מפירוש הקונטרס.
 מפה"ג מפי הגבורה, מפתח הנטרא.
 מפה"ד מופת הדור (תאר על חכם מצויין)
 מפי הדבור, מפני הדליקה.
 מפה"כ מפני הכבוד.

¹ הסימן הזה קצת מגומגם, ונ"ל כי במקום "קוח" צ"ל כח"ו—ועיין רבשם

² בדקדוקי סופרים הגירסא, מעשה הצדקה קרבן כהן מיום ליום, ומאמר כהן שהרג
 את הנפש הוא ג"כ שם לר' אלעזר, כברי"ף ורא"ש בפ"ק דמגילה ובפסקי הרי"ד, ולפי"ו כל
 מלות הסימן הם למאמרי ר' אלעזר, גם הם נקשרים בענין שנוחים לזכרון—בס' למנצח לרוד
 מסתפק אם בהסימן מלת תענית קודמת למלת מנעל או להפך, ומתקשה לתת ענין להסימן
 עפ"י קבלה.

מפתח מ'טר פ'דנסה ת'חית ח'יה. רמו לד' מפתחות שלא נמסרו לשליח כדאמרי במערבא תענית ב'.

מ"צ מאוני צדק [ס]. מאורעות צבי [ס]. מורה צדק [ס]. מול צומח [ג]. מורהית צפונית. מים צלולין. מיתת צדיקים. מוכה צרעת. מלא צואר (בדיני שחיטה). מעגלי צדק [ס]. מצודת ציון [ס]. מצות ציצית. משום צער. משיח צדקנו. משפטי צדק [ס].

מצ"א מצד אחד—אחר.

מצ"ג מציאות גמורה.

מצ"ד מצודת דוד [ס].

מצ"ה מצד הדין—היושר.

מצה"ד מצד הדין.

מצה"י מצד היושר. מצות השם יתברך.

מצהש"י מצות—מציאות השם יתברך.

מצו"ע מצוה ועושה.

מצו"פ מצודתו פרושה (רב שממשלת רבנותו

מתפשטת גם על מקומות אחרים הוץ לעיר

מושבו—או שהוא נכון להעתיק משכנו לעיר

חדשה. כותב על המקומות החוציים או

החדשים ומצו"פ ל...).

מצו"ת מילה ציצית ותפילין.

מצ"ח מצות חליצה.

מצ"י מעוז צור ישועתי.

מצכה"ג מציאות כל הנמצאים.

מצ"ל מצי למימר. מצות לא תעשה. מצרף

לחכמה [ס].

מצ"ע מצד עצמו. מצות עשה.

מצ"פ מצודתו פרושה. מצעא פסוק [מ].

מצפ"ץ בזהר בראשית בפסוק ויעש אלהים את

שני המאורות כנוי לשם המפורש בחלוף

האותיות באלפא ביתא דא"ת ב"ש²).

מפה"מ מפלג המנחה. מפני המינים.

מפהמ"ת מפי המתורגמן.

מפה"ג מפני הגזרים.

מפ"ו מצות פריה ורביה.

מפ"ו מפורדים. מפורסם. מפורש.

מפומק"ש משא פנים ומקח שחד.

מפ"ז מפני זה. מנותחו פאר זבול (כמו ג"ע

מב"ע לנפטר בס' בית מועד).

מפח"ב מלבין פני חברו כרבים.

מפי"ה¹) מי פתי יסוד הנה.

מפיק ד"ך ועייל ס"ך²) סימן סנהדרין ג"ו

תנא דבי מנשה מוציא מכלל שבע מצות

בני גה ד'נין וברכ'ת ה'. ומכנים במקומם

ס'רום זכ'לאים.

מפיקים מזן אל זן סימן במנחת שי. כי

בתהלים ל"א ג' לצור מעוז ושם ע"א ג'

לצור מעוז כמו הכא זיין קודם לזון.

מפ"כ מפני כבודו. מפני כל.

מפכש"ע מפני כבודן של עניים.

מ'פ'כ'ת'ג'ז'ס סדרן של האומות ביהושע כ"ד

י"א האמרי והפ'ריוי והכ'נעני והחת'י

והג'רגשי החו"י והיבוס'י. עיין כתופגמ"ס.

מפ"ל מאמר פרפראות לחכמה [ס]. מפורש

למעלה.

מפ"מ מפני מה.

מפ"ע מפי עצמו.

מפ"פ משום פתחון פה.

מ'פ'ק' סימן במסרה כי בדברים ח' י"א כתיב

מ'צותיו ומשפ'טיו וחק'תיו — ג"ל כי צ"ל

צ'פ'ק' כמו להלן ק'פ'ץ'.

מפר"ת מפרש רבינו תם.

מפש"ג מפת של גי.

מפש"כ מפת של כותי.

¹ זה שרמוזו חז"ל לא מפיה אנו חיים.

² זה הסימן יש לו ענין. דרך העולם שאת הדרך והעני מוציאין כי חכמת המסכן בוויה. ואת העשיר שיש לו סך ממון מכניסים וחולקים לו כבוד. — ובל"ל פי' ע"ד רמו מתאונן על אלה שמתרחקים מדת האמת שבה ד"ך עשרים וארבעה ספרים ובמקומם מכניסים ס"ך ספרי כוב.

³ עיין עקרים מאמר ב' פ' ב"ח ועיין בחוקוני שמות על פסוק אהיה אשר אהיה ובכרם

מקום שיפה כח הבן הורע כח האב
מקום שהורע כח הבן יפה כח האב
סימן במנחת שי כל בן בעור מלא. כל בנו
בער חסר.

מקו"פ מקום פנוי.

מקו"ק מקדש וקדשיו.

מקו"ש מקום שמואל [ס].

מק"ו מקום זה.

מק"ח—י מקור חיים [ס].

מק"ט מקבל טומאה. מקח טעות.

מקמ"א מקמני אמנה.

מק"י מורשה קהלת יעקב.

מק"א משומדים קראים יונים אפיקורסים—ג'.

מ'ק"ץ מ'תנה ק'נין י'שראל צ'ואה מ' סקיץ
בן ת"י שו"ת בענינים. אלו ר"ת סקיץ.

קושט' הקי"ו (אוצה"ס).

מק"ל מוגיא קרי לבטלה. משה קליינמאן
(סופר).

מקל"ה מקבל לשון הרע.

מק"מ מקדש מלך [ס].

מקמ"ח מקור מים חיים [ס].

מקמ"ל מאי קא משמע לן. מאי קא מיבעי
ליה.

מק"נ מקיצי נרדמים (חברה שנוסדה להוציא
לאור ספרי הראשונים שנשארו בכת"י).

מק"ס מאי קא סבר. מקום סכנה.

מק"ע מאי קא עביד.

מקע"ה מספר קטן עם הכולל.

מקץ עד מקץ אותם' מל סימן במנחת שי
דברים ל"א בשם בעל מנחת כהן. כי מלת
אותם ל"ט פעמים מלאה בתורה. ופ"י המניה
שם שהכונה בפ' מקץ בראשית מ"א ח' הוא
הפעם הראשון מלא. ודברים ל"א בפסוק
מקץ שבע שנים הפעם האחרון. ובין כל
ל"ט—עיון שראשי.

מק"ק מקהלת קדש. מקרא קדש.

מקק"ל מאי קשיא ליה.

מצ"צ מצורת ציון.

מצ"ק מצבת קבר. מצבת קדש [ס].

מצ"ר מעשה צדקה רוצה ו' ול"ד.

מצ"ש מוצאי שבת. מצוי שלם (ג').

מצש"ת מוצא שפתיך תשמור. מוצאי שמתת
תורה.

מ"ק מאי קרא. מאמר קדושין [ס]. מאנדעלקערין
(סופר מפורסם). מדבר קדמות [ס]. מדרש

קהלת. מהדירא קמא. מועד קטן (מסכת)
מתוור קטן (כן יקרא בפ"י בעלי העבור

תקופה של 19 שנה שבה משתנים במעט
שנות הלבנה עם שנות החמה) מים קדושים[ס].

מנחה קטנה [ס]. מנחת קנאות [ס]. מסכת
קדושין—קנים. מסרה קטנה (והיא המסרה

הקצרה הרשומה על גליון הספרים). מספר
קטן. (כפי בעלי הגימטריאות). מקוט קמא.

מקום קבורת. מקום קדוש. מקראי קדש [ס].
מר קשישא. מרא קמא. משה קבל (פ"א

דאבות). משה קאמיאנסקי—קליון (סופרים
במכ"ע) משרא קטרין [ס].

מק"א מאי קאמר. מקום אחר.

מק"ב מנין מאה ברבות.

מקב"ש ומחב"ה מקולי בית שמאי ומחומרי
בית הלל.

מק"ג מקראות גדולות.

מק"ד מקור דם. מקיז דם.

מק"ה מאמר קדוש השם. מקור האמת—הדין.
מק"ח מקור החיים—החכמה.

מק"ש מקדש השבת.

מק"ת מאמר קריאת התורה. מקור התענוגים.
מק"ו מדת קל וחומר.

מק"ז מקום. מקושית. מקושר.

מקו"ח מקל וחומר. מקור חיים. משלם קרן
וחומש.

מ'ק"ו'ם נ'ד"ד מ'תג ק"לה ו' אותיות (בגד
כפת) מ'שרת ג'סוג אתור. ד'זמות ד'גש—

סימן לשוא גע.

חמד א' צד 9—38 תתחכם ה' אהרן תארין למצא טעם להוראה.

ג' ג"ל כי בהסימן חסרה מלת מלא לפני אותם. וכוה יהיה לו ענין.

מקדעב"כ סן קרני ראמים עד ביצי כנים.
 מק"ש מצות קרית שמע. מקבל שבת. מקפת
 שכו. סימן פסחים קי"ב לשלשה דברים
 שצוה ר' ישמעאל ב"ר יוסי את רבי. מ'ום
 מק"ה אש"תך¹.
 מקשי"ה הראשונים היו קורין לכ"ד ספרי
 הקדש תנ"ך—מקדש יה—ונשתבש בפי ההמון
 וקורין לו מקשייה ועדיין נשאר כערי
 המערב. זה"ר חיד"א שאל אותם מאי קשיא
 להו זאין פותר. זהבינם הוא פשר דבר.
 (מורה באצבע להאזולאי אות קי"ח).
 מקת"ם משה קבל תורה מסיני.
 מ"ר² מאה רבנים. מרה רעה. מדרש רבה.
 מדרש רות. מרת רחמים. מה ראית. מורא
 רבך. מוג רע. מי רגלים. מים ראשונים.
 מים רות. מים רותתין. מנת רוכא. מלא
 רצון [ס]. מלאכי רחמים. מעלת רבי. מענה
 רך. מעשה רב [ס]. מעשה רוקח [ס]. מעשה
 רקם [ס]. מעשר ראשון. מפי רבינו. מרבה
 רגלים. מרת רוח. משה רבינו. משה
 רייכערסאן (מדקדק מפורסם). משה ריינס
 (סופר מפורסם). מושכל ראשון. משנה
 ראשונה. משפחת רם. מתי רעב.
 מ"רא מדרש ר' אליעזר (עין מדר"א). משנת
 ר' אושעיא.
 מראב"י משנת ר' אליעזר בן יעקב.
 מ"ר' א"ה' מ'שלים ר'סוים א'גרות ה'לכות. מ'
 מראה חיים על ענינים אלו (אוצה"ס).
 מרא"ט מנהגי ר' אייזיק מירנא.
 מרא"ס מרישא אסיפא ז'.
 מר"ב מסעות ר' כנימין.

מרבד ס"ט מרדכי בן דוד סטרעליסקער (סופר
 ומשורר מפורסם).
 מרדע"א מרי דביא על אסתר.
 מרה"צ מראות הצובאות [ס].
 מר"ה מסנת ראש השנה.
 מרו"מ מרובעות מנוקדות.
 מרו"נ מבקר רואה ואינו גראה. בן חותם
 לפעמים ה' צבי שערעשעווסקי.
 מריש"ט מריקה ושטיפה.
 מורום"א סימן חולין ס"ג לעוף. שקיסנא"
 אריכי שקי וסומקי שריא. ופירש"י שם עוף
 שהיה מוחזק להם במהור ושוקיו ארוכין
 ונופו אדום.
 מרו"ר מוי רעב ולחומי רשף. מכף רגל ועד
 ראש (תות יאיר).
 מר"ח מלא רוח חכמה. משנת ר' חייא.
 מר"ט מרגלית מובה [ס].
 מר"י לר"י מריש ירחא לריש ירחא.
 מרכמ"ש מורא רבך כמורא שמים.
 מר"ל מה ראית לומר. מודעא רבה לאורייתא.
 מרל"ע מאיגרא רמא לבורא עסיקתא.
 מד"ם מה ראית? מסתברא.³
 מרמ"ב מגע רבים מתוך ביתך.
 מרמ"ח מענה רך משיב חמה.
 מרמ"י מה רבו מעשיך י"י.
 מרמ"ע מלאכי רחמים משרתי עליון.
 מרע"ה משה רבינו עליו השלום.
 מרפ"א מורינו ר' פרץ אליה. (ל"ש ול"ר)
 ממרי רשוותך פארי אפרע.
 מרפכ"ת מעלת רום פאר כבוד תורתו.
 מר"צ מצוה רצונית.
 מרקל"כ מה ראה קרה לשמות בנו.

מקדעב"כ סן קרני ראמים עד ביצי כנים.
 מק"ש מצות קרית שמע. מקבל שבת. מקפת
 שכו. סימן פסחים קי"ב לשלשה דברים
 שצוה ר' ישמעאל ב"ר יוסי את רבי. מ'ום
 מק"ה אש"תך¹.
 מקשי"ה הראשונים היו קורין לכ"ד ספרי
 הקדש תנ"ך—מקדש יה—ונשתבש בפי ההמון
 וקורין לו מקשייה ועדיין נשאר כערי
 המערב. זה"ר חיד"א שאל אותם מאי קשיא
 להו זאין פותר. זהבינם הוא פשר דבר.
 (מורה באצבע להאזולאי אות קי"ח).
 מקת"ם משה קבל תורה מסיני.
 מ"ר² מאה רבנים. מרה רעה. מדרש רבה.
 מדרש רות. מרת רחמים. מה ראית. מורא
 רבך. מוג רע. מי רגלים. מים ראשונים.
 מים רות. מים רותתין. מנת רוכא. מלא
 רצון [ס]. מלאכי רחמים. מעלת רבי. מענה
 רך. מעשה רב [ס]. מעשה רוקח [ס]. מעשה
 רקם [ס]. מעשר ראשון. מפי רבינו. מרבה
 רגלים. מרת רוח. משה רבינו. משה
 רייכערסאן (מדקדק מפורסם). משה ריינס
 (סופר מפורסם). מושכל ראשון. משנה
 ראשונה. משפחת רם. מתי רעב.
 מ"רא מדרש ר' אליעזר (עין מדר"א). משנת
 ר' אושעיא.
 מראב"י משנת ר' אליעזר בן יעקב.
 מ"ר' א"ה' מ'שלים ר'סוים א'גרות ה'לכות. מ'
 מראה חיים על ענינים אלו (אוצה"ס).
 מרא"ט מנהגי ר' אייזיק מירנא.
 מרא"ס מרישא אסיפא ז'.
 מר"ב מסעות ר' כנימין.

¹ פי' בלמנצה לדוד דנקט מלה זו שיש בה הוראה מנברא קשישא שקבל רבי מר' ישמעאל ב"ר יוסי. אעפ"י שהיה רבי חכם גדול ונשיא היה מקבל דבריו והרכה פעמים אמר עליו. כבר הורה זקן.
² בתום תמורה מוזכר כמה פעמים מ"ר ולא ידענא מנו. ואי אפשר לפרש שהפתרון הוא "מפי רבינו" מפני שפעמים אחרות כתוב רמ"ר משמע שזה שם חכם. ואפשר שגם רמ"ר פתרונו "רבינו משום רבו" וצ"ע.
³ זה מתנגד מאד להגיונו שיהיו שאלה ותשובה משולבים בר"ת אחד, וככ"ז מצאתי בן.

מר"ך מרווח רווח.

מר"ש לר"ש מריש שתא לריש שתא.

מ"ש מאי שנא, מאיר שפירן (מהנקדנים עיין
אוצה"ס לכן יעקב 630, ובמסה"מ שער
שברי לוחות ב' שפירן¹). מאנדעלשפאם.
(שלשה אחים חכמים מפורסמים) מנוגי
שלמה [ס]. מנן שאול [ס]. מרה שוה. מדרש
שמואל [ס]. מה שאמר. מה שכתב. מולד
שעבר. מוצאי שבת. מורא שמים. מול שור.
מתלל שבת. מי שברך. מי שמת. מי שענה.
מובה שחין. מיכעלשטאדט. מכתב שלמה [ס].
מכתבים שונים [ס]. מלאכי שרת. מלמד
שיח [ס]. מלוכת שאול [ס]. מלות שונות.
מלכות שמים. מלכת שבא. מנחת שבת [ס].
מנחת שי [ס]. מנחת שמואל [ס]. מסכת
שבועות—שביעית—שבת—שמחות—שקלים.
מעיד שקר. מעשה שלית. מעשה שומר.
מעשר שני. מפה שלחן (ו' ול"ר) מפקיעי
שערים. מצה שמורה [ס]. מקבל שכר. מרה
שתורה. משלי שועלים [ס]. משפט שלמה [ס].
משפטי שבועות [ס]. משפטי שמואל [ס].
מתן שכר. מתתיהו שטראשון. (חכם מפורסם).
מש"א מה שאמר. מה שאפשר. משם אחד.
משקל אחד.

מש"א מה שאי אפשר.

מש"א"ל מפני שאין בקיאות לשמה.

מש"א"ל"ט מתוך שאינו יכול לשבע משלם.

מש"א"כ מה שאין כן. מה שאמרו כאן.

מש"אל"ס מים שאין להם סוף.

מש"אל"ת מסון שאין לו תובעים.

מש"אמ"ו מי שאינו מצוה ועושה.

מש"אע"כ מי שאינו עושה בן.

מש"אצל"ג מלאכה שאינה צריכה לגופה

מש"אק"ב מה שקנתה אישה קנה בעלה.

מש"את"ל מום שבך אל תאמר לחברך.

מש"ב מדי שבוע בשבוע. מרי שבת בשבתו.

מחאה שלא בפניו. מי שברך. מפני שיש בו.

מרבין שלום בעולם. משום שכר במלה. מתן

שכרה בצדה.

משבעש—יב"ש מי שמרת בערב שבת—יאכל

בשבת.

מש"ג מרדכי שמואל גירונדי (חכם מפורסם)

משלם גמול.

משג"ב קונטרס, משג"ב לדרך חקונים והשמשות

לס' שה"ג ח"ב.

משנע"ח עיין אמנת.

משד"ל מה שרומה לו.

משדו"ה משלם ארבעה וחמשה.

משד"ש מאי שיר דהאי שיר.

מש"ה מאי שנא התם. מדרש שיר השירים.

מה שאחר הטבע. מה שאמר הכתוב. מהלך

שבילי הדעת [ס]. מחלוקת שמאי הלל. הכל

שמעו מסיני. מטטרון שר הפנים. משום

הכי. משורת הדין. משל הם. משה שר

התורה. משה שת הכל [ק]. משעה ההיא.

מ"ש"ה א"י ת"ן ו' ב' ל"ב אלה האותיות הם

לשמוש. סימן רגיל בפי המרדקאים.

משה"ב משמרת הבית [ס].

משה"ב ב"ר ל"ב מי שקורא הכתב בלא רשות

לא יבא בקהל. בן כותבים ע"ג מכתב סגור

ת' בתר"ג ר' ז'.

משה"ד משורת הדין.

משהז"ג מצוה שהומן גרמא.

משה"ח משנית החכרה.

משה"ט משפטי המעמים [ס].

משה"כ משום הכי כך. ג' בשם וז'.

מ"ש"ה כ"ת"ב א"ל צ"נ צ' סימן שנתן ר'

משה קמחי² ל"א אותיות השמוש.

משה"ג עבדי מת משה עלה אל האלהים

ר' משה ב"ר יוסף מטראני (המכ"מ נפטר

¹ בהמניד שי"ג צד 293 בשם ר' חיים ב"ר בצלאל, שפירונק.

² הח' הרכבי בהמניד שכ"א צד 181 מביא זה הסימן בשם ר' יעקב בן שלמה. אך

תכריה לגווזה שם צד 219.

³ ה"א היא לסימן האלפים ובחגם נבוכ בזה הש"ג—

שר' שמעון שהוא יהודי משך את תלמידיו
 ר' ישמעאל להניח דברי רבם ולומר כדבריו.
 משכח"ל משכחת לה.
 משכ"כ מה שכתב כבודו.
 משכ"ל מה שכתבתי למעלה.
 משכ"פ מנקש שבר כפנתם.
 משך תורא קדש בכספא פסל במדברא
 שלח בוכרא סימני הפרשיות שקוראין
 בפסח. מגילה ל"א שו"ע או"ח סי' ת"ץ
 משכו וקחו לכם. שור או כשב. קדש
 לי כל בכור. אם כסף תלוה. פסל לך.
 במדבר סיני שבפ' בהעלותך. ויהי בשלח.
 כל הכור—בלמנצה לדוד סי' ענין הסימן
 עפ"י דרוש יפה.
 מש"ל מה שכתבתי למעלה. מה שנהגו לומר.
 מוציא שם לבטלה. מוריש שבועה לבניו.
 משנה למלך [ס].
 משל"א מצוה שכאה לידי אקיומנה.
 משל"א"ת מצוה שכאה לידך אל תחמיצנת
 משל"ב מחאה שלא בפניו.
 משל"ה מתנות שלא הזרמו.
 משלה"ל מה שטענו לא הודה לו.
 משלי"ה—ש מוסור שיר ליום השבת.
 משל"כ מה שלא בן.
 משל"ל משום לועג לרש. מתוך שלא לשמת
 משל"פ"ב מי שיש לו פת במלו.
 משל"ר מי שלא ראה.
 משל"ש מחלוקת שהיא לשם שמים. משבת
 לשבת.
 משל"ת מוכה שטרא לבי תרי. ממון שאין לו
 תובעין.
 מש"מ משום שלום מלכות. משנה מקום. משנת
 מול. מתנת שכיב מרע.
 משמ"כ מה שמעלתך כתב.
 מש"נ מקום שנחנו. משוכב נתיבות.
 משני"צ משרש נחש יצא צפע.

ה"א ש"ם ונתנו עליו אלה הסימנים. (קוה"ד).
 משה"ק משמרת הקדש (הוספה לס' דעת
 קדושים)
 משה"ר משוב הדות.
 משואיל"ם מחויב שבועה ואינו יכול לשבע
 משלם.
 משו"ה משום הכי.
 משוה"ע מי שאמר והיה העולם.
 משו"ם משכב ומושב. מתפלל שבע ומתודה.
 משו"פ משוה פרוטה. משום פנים.
 משו"ק משלי שיר השירים וקהלת.
 מש"ז מי שזכה. משכצות זהב [ס]. משום זה.
 משום זוגות.
 מש"ז לש"ז מי ששנה זו לא שנה זו.
 משו"ל מוציא שכבת זרע לבטלה.
 מש"ח מיתה של חכה.
 משח"ב מהר שלל חש בן.
 משחב"ה משחורב בית המקדש.
 משח"ה—ל מוסור שיר חנוכת הבית—לדוד.
 מש"ט מדרש שוחר טוב.
 מש"י מהולל שם י"י. מנחת שי [ס].
 משו"ב מששת ימי בראשית.
 משו"ח מורי—מר שיתיה.
 משיחה על סימן במסרה דגבי כהן משוח
 ויקרא ד' ח' כתיב החלב המכסה על הקרב.
 ושאר את הקרב. וענין הסימן שלשון
 משיחה נקשר לרוב עם על ומשחת אותו
 למלך על ישראל וכדומה.
 משו"ל"ם מים שיש להם מוף.
 מש"כ מה שכתב כאן. משום כך.
 משכ"ה מעשה שהיה כך היה.
 משכו נברי לגברא¹ סימן יומא נ"ט שתלמידיו
 ר' שמעון משכו את ר' ישמעאל לחזור בו
 ולומר כדבריהן.
 משכו"ם משכב ומושב.
 משכינהו גברא לגבריא² סימן זבתים קי"ט

¹ ענין הסימן שהרכיב נצחו את היחיד. ואפשר שהיה זה מאמר מפורסם אצלם על
 הפנוק וימשכו את יוסף.
² ענין זה הסימן חידושו. שהיחיד נצה את הרבים.

מש"ם משום מכנה.

מש"ע מה שכתב עוד. מלחמה של עמלק.
מנהגו של עולם [ס].

משעבי"ה משמש עבודת בית האלהים (תאר
בפי הקראים. עיין אבני זכרון).

משע"ה משעלה עמוד השחר.

משע"נ מי שעשה גסים.

משע"ע מה שעשה עשוי.

מש"ע ק"ר מה שקנה עבד קנה רבו.

מש"פ משא פנים. משום פנים.

משפ' האי' משפט האישי.

משפ' החל' משפט החלקי.

משפ' המוח' משפט המוחלם.

משפ' השו' משפט השולל.

משפ' מה' משפט מהופך.

משפ' מח' משפט מתייב.

משפ' סת' משפט סתמי.

משפ"ט מענ"ה מט"ה¹) סימן סנהדרין ל"ד

לשלושה מאמרי ר' אחא (וי"ס תי"א) בר פפא.

שם ובדף ל"ז ע"א וע"ב (עיין ח"י מהרש"א).

מש"צ סיכאל שלית צבור (ד).

מש"ק מה שאמר קרא [ז]. מוצאי שבת קדש.

מחלוקת של קרח. מחצית שקל [ג]. מטיבן

של קרובים. משה קורדווירו (מקובל מפורסם).

משק"י משקדש היום.

משק"ח—וא משלם קרן וחומש—ואשם.

משק"ע ק"ר מה שקנה עבד קנה רבו.

מש"ר מה שכתב רבינו. מוציא שם רע. מפתן

של רשעים. משום רבינו. משם ראייה.

מש"ר ומש"ס מאי שנא רישא ומאי שנא

סיפא.

משרז"ל מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה.

משרמ"ה מדרשו של ר' משה הדרשן.

משרע"ה משה רבינו עליו השלום

משש"א מקצת שבתו של אדם.

מש"ש מוסף—מנחה של שבת. מה שכתבתי

שם. משנה שלמה שנינו.

משש"ל מוציא שם שמים לכמלה.

משש"צ מתן שכרם של צדיקים.

משש"ק מערכה שניה של קטרת.

מש"ת מאי שנינו תמן. מדבר שקר חרחק.

מולד של תהו. מוצא שפתוך תשמור. מתכרת

שערי הפלה. משנה תורה.

מ"ת מאיר תהלות [ס]. מאי תקנתיה. מאן תנא.

מגלת תענית. מדרש תהלים—תנהומא. מהדורא

תנינא. מחמת תשמיש. מים תחתונים. מכתשי

תורה. מכתב תהיה [ס]. מלמדי תינוקות.

מסכת תמורה—תמיד—תענית—תרומות.

מעלת תורתו—תפארתו. מעשה תלוי. מצות

תורה. מרביצי תורה. משנה תורה. מתן

תורה.

מת מתוך השחוק סימן יפה לו.

מת מתוך הבכי סימן רע לו.

מת פניו כלפי העם סימן יפה לו.

מת פניו כלפי הכותל סימן רע לו.

מת פניו למעלה סימן יפה לו.

מת פניו למטה סימן רע לו.

מת פניו ירוקין סימן רע לו.

מת פניו צהובין ואדומין סימן יפה לו.

מת בערב שבת סימן יפה לו.

מת במוצאי שבת סימן רע לו.

מת בערב יוה"כ סימן רע לו.

מת במוצאי יוה"כ סימן יפה לו.

מת מחולי מעים סימן יפה לו—כתובות ק"ג

מת"א מול תאומים. מתיר אסורים. מתלא אסרי.

מתנת אביונים. מתוך אהבה.

¹ כתב בלמנצח לדוד הרמז בדברים הללו כי לא זו בלבד שאסור להפנות משפט נבר להרשיע צדק אלא אף זו שלא יהא מענה רך לזה וקשה לזה. ואם עשה בן מעלה עליו הכתוב כאילו מטה משפט לפי שנורם שיסתתמו מענותיו. — עוד ירמוז מחומר בקדש שבענין המשפט שאפילו לא קבל מסנו אלא מענה דהיינו שותף דברים. כגון כא איש פלוני ממקום פלוני בהא פני להפנות את לבו להפוך בזכותו. ותו לא תזי ליה תוכה— בס' על נהרות בבל צד 123 גרסא מאד בפי' זה הסימן.

יחאו"ה לברכה רובין בעבוד"ה כו"ם
 מכי"ד נהנה בענלה מימן סוטה ל"ה
 למאמרי ר' יהושע בן לוי שם. בל"ל מפרש
 הסימן עפ"י הקבלה.
 זחב"ו מתנת בשר ודם.
 זחב"ר מקריה תבשילו ברבים. מרביצי תורה
 ברבים.
 זח"ד מאמר תמים דעים. (בס' סרפא לעם).
 מתוך דבריו. מתן דמים.
 זחד"ה מתוך דבר הלכה.
 זחדו"ה משלם תשלומי ארבעה ותמשה.
 זח"ה מאמר תחית המאים. מפני תקון העולם.
 מתולדות הוקנים¹.
 זח"מ מאמר תחית המתים.
 זח"ע מפני תקון העולם.
 זח"ד מתוך דבריו.
 זח"ו סימן במסרה כי כבמדבר ל"ז י"א סדר
 בנות צלפחד הוא בן מ'חלה ח'רצה ו'חגלה
 ו'מלכה ו'נעה א' ב' בלי ו' ג' ד' ה' עם
 ו'. עיין מוחסו.
 זח"ע"ם מתחלה ועד סוף.
 זח"ת מפני תראו וכן תעשו.
 זח"ח מאמר תא חזי (ד' ול"ר). מסור תלמיד
 חכם. מתנת חנם.
 זח"י מתחת ידו. מתנת יד.
 זח"י בקבראי משתעין² סימן במסרה לר'
 פעמים פתוח ככה"ק כלי פתוח. גבי סת
 (במדבר י"ט ט"ז). בקבר פתוח (ירמיה ה'
 ט"ז). קבר פתוח (תהלים ה' י'). שרשי
 פתוח אלי מים (איוב כ"ט י"ט).
 זח"כ משלם תשלומי כפל. מתנות כהונה [ס].
 מתוך כך.

מתכפוס עיין מתכפוס.
 מת"ל מה תלמוד לומר. מאן תנא להא.
 מת"נ מלמדי תינוקות.
 מתנה בוריקה סימן במסרה כי כבמדבר ל"ה
 מלת צו בפסוק ב' האמורה אצל ונתנו
 תתנו היא עם זרקא כמו שמתן דמים הוא
 בוריקה על המזבת. כי צו הראשון שם ל"ד
 ב' היא בגרשים.
 מתנ"כ משנה תורה נביאים וכתובים.
 מת נולד ויבם מת נולד ויבם סימן יבמות
 י' דאף באשת אחיו שלא היה בעולמו.
 משכתת לה האמורה לזה וכו' בשיתא אחי
 ואליבא דר' שמעון.
 מתני' מתניתא. מתניתין.
 מתניתא גוזמא³ סימן ערכין י"א על המנריפה
 שהיתה במקדש שאמר שמואל כולה מוציאה
 מאה מיני זמר. ובמתניתא תנא אלף מיני
 זמר. ונתן ר' נתן בר יצחק זה הסימן.
 מתניתין מלכתא סימן ביצה כ"ח כתובות
 מ' ע"ז כ"ט להביר בין ההלכות של ר'
 מלכיא ור' מלכיו.
 מת"ע מפני תקון עולם. משום תקנת עגונות.
 מתנות עניים.
 מתע"ם מתרעם על מדותיו.
 מתעמשכב"ת מתנה על מה שכתוב בתורה.
 מתפוס האמרי התת' הפ'ריו התו' והיבוס'⁴.
 (מלכים א' ט')
 מתפכוס⁴ האמרי והתת' והפ'ריו והכ'נעני
 התו' והיבוס' (שמות כ"ג כ"ג) עיין
 כתופגמס.
 מת"צ מתוך צער—צרה.

¹ בדברים ל"ד ו' כתב הראב"ע, וטעם גם הפך מתת' ונתקשו מפרשיו בבאורו. וכ
 תח' רח"צ לערנער בהמניד ש"י צד 296 שתחת מתח צ"ל מת"ה והוא ר"ת כנ"ל.
² מלת משתעין אין לה כל סובן ואולי צ"ל משתרשין ורומזת למלת שרשי, וצ"ע.
³ פירש"י דרך משניות לשנות גוזמא כגון חולין צ'. ולי גראה שאפשר לפרש שכונר
 הסימן שנימטריא של מלת מתניתא עולה תשע מאות ביתרון של אלף על מאה. ובמספר א
 אין סדקדין בנימטריאות כגודע.
⁴ שם במסרה כתוב מתכפוס וגראה דמ"ס הוא.

מת"ש מתן שבר. מתוך שבועה — שבתה — שמתה — שנאה.	מתקלא דאלישע שלים ¹) סימן בס' אכלה ואכלה לג"פ וידע הנמצאים ככה"ק. (איוב ל"א ו') בפסוק ישקלני. — (מלכים ב' ה' ח').
מתשא"א מתלמידיו של אברהם אבינו.	בענין אלישע. (איוב כ"א י"ט) ישלם אליו וידע.
מתש"ב מתן שברה בצדה.	מת"ק מאן תנא קמא.
מת"ת מתן תורה. מתוך תלמוד תורה.	מת"ד מי תהם רבה.
מ'ת'ת' אלקים ספר נקרא בשם זה על פי הוא חי' על מס' מ'גילה ת'ענית ת'מיד.	

נ.

נאח"ל נאף אשה חסר לב.	נ' נאמר. נביא. נון. (אות הארבע עשר באלפא ביתא) מספר 50. נהר. נוסת. נוף. נחל. נטמן. נפטר. נפש. נקבה. נקודות. נר. נראה. נחב.
נא"י נוסח ארץ ישראל.	נ"א נא אדוני. נביא אלהים. נביאים אחרונים. נרב אביהוא. נוסח אשכנז. נוסחא אהריגא. נזיר אלהים [ס]. נחום אכלים. נחל איתן. נחל ארנון. נחל אשכול [ס]. נהלת אבות [ס]. נוטל אדם. (פכ"א דשבת). נכד אחותי. נסוג אחור. נעם אלימלך [ס]. נפילת אפים. נר אלהים. נשך אכל. נשמת אדם [ס]. נתיב א' נתות אברים. מספר 51.
נא"כ נאמר כאן.	אל תאכלו ממנו נ"א סימן בתשובות הגאונים. כי נ"א נידון יש שאמורין בבהמה — או"ז ה' ניד הנשה תמ"ט —
נא"ם נוצר אמונים [ס].	נ' בן. אבן. (לדוגמא. אברהם ו' עזרא. יוסף ו' יחייא.)
נא"ע נאסף אל עמיו.	נא"ב נאדר בקדש [ס].
נאקה בחטם (שבת ג"א) סימן למאחז"ל ארבעה פתחו באף ג'חש א'זפה ק'רת ה'מן וחומם היינו אף. (תורת משה לבעל חתם סופר).	נאב"י נאמן אוצר בית ישראל (ל"ש) נאב"ע נפטר אל בית עולמו. נאנ"ז נחום איש גמ זו.
נא"ש נפתלי אילה שלוחה.	נא"ה נבוא אל הענין. נאמן אהבתו. נביאי אומות העולם.
נאש"ם נברך אלהינו שאכלנו משלו.	נאה"ם נקרא אל השמים מעל. (תאר למיתה) נא"ח נסוג אחור.
נ"ב נאדר בקדש [ס]. נאמן בית. נוגע בעדות. נודע ביהודה [ס]. נודע בשערים [ס]. נוהג בארץ. נות בית. נחלת בנימין [ס]. נחפה בכסף [ס]. נייבואיר. (חכם מפורסם). נכתב בצדו. נערה כתולה. נעשה בסיס. נצחוני בני. נשמתו בערן. מספר 52. Nota bene	
נב"א ננעי בני אדם. נוהג בארץ. נחוניא בן אלגתן.	
נבא"ת נפשו בגן אלהים תנוח.	
נב"ג נקדימיון בן גוריון. נשמתו בגן.	
נבגא"ת נשמתו בגן אלהים תנוח. — תתלונ נבג"מ נשמתו בגן מנוחתה.	
נבג"ע נשמתו בגן ערן.	
נב"ד נצח בינה דעת [ק].	

¹) ענין זה הסימן אפשר לפרש. משקלו כלומר שנתו שלם תיכף לאיש כמדתו בלי
חגיגה. כמו שעשה לגתוי ולגערים הקטנים ולהשליש.